

H. de Roos

lang leve de Kameleon!

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

LANG LEVE DE KAMELEON!

H. DE ROOS

Geïllustreerd door GERARD VAN STRAATEN

18e DRUK

UITGEVERIJ KLUITMAN ALKMAAR

HOOFDSTUK I

Gerben krijgt een logé

Gerben kwam de smederij van Klinkhamer binnen. Hij was een jonge man van vijftientwintig jaar, flink van postuur en met een gezicht, waaruit een paar heldere ogen vol pretlichtheden de wereld in keken. Gerben was altijd opgewekt en maakte graag grapjes. Hij kon fantaseren als de beste, maar het bedenkelijke ervan was, dat hij soms z'n eigen verzinsels geloofde. Het beroep van Gerben was, zoals hij het noemde, assistent-agrariër. Vertaald in normaal Nederlands betekende dat: knecht op de boerderij van Jellema. Een beroep, dat Gerben met liefde uitoefende, want hij hield veel van dieren. Boer Jellema, die geen kinderen had, was reuze tevreden over de hulp van Gerben en het lag dan ook in de bedoeling, dat Gerben later het beheer over de boerderij zou krijgen. Doordat Gerben veel in de vrije natuur werkte, was hij gewend z'n stem op volle sterkte te gebruiken en dus riep hij bij het binnenkomen van de smederij heel luid: „Goedendag heren Klinkhamer! Hoe staat het leven? Allemaal gezond? Met mij is het ook goed! Af en toe heb ik wel eens hulp nodig, maar verder red ik het best!”

„Zo Gerben,” zei Klinkhamer. „Heb je een vrije dag?”

„Welnee!” riep Gerben. „Ik moet vanmiddag naar de tandarts in de stad, maar daarvoor zou ik graag de hulp inroepen van Hielke en Sietse.”

Hielke en Sietse waren de beide zoons van Klinkhamer. De jongens leken op elkaar als twee druppels water, want zij waren een tweeling van veertien jaar oud.

„Moeten wij met jou naar de tandarts?” vroeg Hielke verbaasd.

„Ha!” riep Sietse. „En dan moeten wij zeker ieder aan een kant van de stoel zitten en je hand vasthouden?”

„Welnee,” zei Gerben. „Het enige wat ik van jullie vraag is om mij naar de stad te varen met jullie boot!”

De Klinkhamertjes bezaten namelijk een boot, die de naam Kameleon droeg. Het was een klein lomp ijzeren vaartuig met een stompe neus maar met een reuze krachtige motor, die de Kameleon gelijk een raceboot zo snel kon doen varen. Ook kon de Kameleon zware vrachtschepen voortduwen, want daarvoor was ze speciaal ontworpen en dat verklaart tevens waarom de Kameleon zo’n stompe neus had. Maar dat de jongens hun boot nu moesten gebruiken om Gerben naar de tandarts in de stad te brengen, vonden ze, op z’n zachtst gezegd een beetje vreemd.

„Waarom met onze boot?” vroeg Sietse. „Je kunt toch beter met de bus gaan?”

„In de bus kan ik niet languit liggen,” antwoordde Gerben.

„Dat kun je in de Kameleon ook niet!” zei Sietse.

„Waarom moet jij languit liggen, Gerben Zonderland?” vroeg Hielke.

„Omdat ik bij het trekken van een kies altijd veel bloed verlies,” beweerde Gerben. „En daar word ik zo zwak van. dat ik dan languit moet liggen, zegt de dokter!”

„Maar dat kun je in de Kameleon niet!” herhaalde Sietse.

„Dat weet ik en daarom neem ik de praam van Jellema mee,” grapte Gerben. „Goed bedacht, hé?”

„Ben je nou helemaal gek geworden?” riep Sietse.

„Moet onze boot een lege praam heen en terug naar de stad duwen alleen, omdat jij languit moet liggen? Dat is toch niet normaal hé?”

„Tja,” bedacht Gerben, „dat zou ook wel een beetje gek zijn. Maar ik moet ook nog een beetje vracht naar de stad brengen!”

„Aha,” riep Hielke, „dus er ligt vracht in de praam!”

„Juist!” zei Gerben. „Zo is het!”

„Jij hoeft helemaal niet naar de tandarts?” vroeg Sietse. „Jij stond weer zoals altijd, sterk te fantaseren!”

„Ik fantaseer helemaal niet!” brulde Gerben verontwaardigd. „Jullie zullen het zien en beleven, dat ik wel degelijk naar de tandarts ga. Dat wil zeggen als jullie zo vriendelijk willen zijn mij erheen te brengen.”

„Zullen we het doen?” twijfelde Hielke.

„Mij best,” zei Sietse. „Maar ’t zal geen plezierige terugtocht worden, als die koeienfokker zoveel bloed verloren heeft.”

„Ho, ho, vriendje!” riep Gerben. „Van mij zullen jullie geen last hebben. Ik neem een bus vol melk mee en die drink ik tijdens de terugtocht leeg. Want een liter melk geeft een druppel bloed. Op die manier zuiver ik m’n bloedverlies weer aan!”

„Ja, ja,” antwoordde Hielke. „En hoe laat vertrekken we?”

„Als het kan, hoop ik, dat jullie om één uur bij de boerderij zijn,” zei Gerben. „Ik zorg dan dat de praam klaar ligt!”

„Afgesproken!” riep Sietse. „Om één uur bij de boerderij van Jellema. We nemen Kees en Louw ook mee of mag dat niet?”

„Natuurlijk mag dat,” doet Gerben enthousiast. „Vele handen maken licht werk. Zoveel eerder hebben we de vracht gelost! Tot ziens, broeders!”

Opgewekt fluitend sprong Gerben op z’n fiets en reed naar de kant van het grote meer, dat bij het dorp lag. Vlak voor het

meer sloeg hij linksaf om zijn weg te vervolgen over de polderdijk. In de verte, achter de dijk stond de boerderij van Jellema en daar moest Gerben zijn. Hielke en Sietse gingen naar hun boothuis, dat op het veldje achter de smederij aan de kant van de vaart was gebouwd. Daar lag de Kameleon. Sietse keek in de benzinetank en zag dat er brandstof bijgevuld moest worden. Hielke haalde een vol blik uit de smederij en gooide de tank vol.

„Dat is wel genoeg,” vond Sietse. „En nu gaan we eerst even naar Louw.”

Hun vriendje Louw Vrolijk woonde in de buurt van de boterfabriek. Zijn vader was daar kaasmaker. De deur van het boothuis aan de vaartkant werd door Hielke opengemaakt en Sietse startte de motor waarna de Kameleon naar buiten gleed. Onze schippers voeren langs de huizen van het dorp en voorbij het Raadhuisplein, waaraan het gemeentehuis, de kerk, het postkantoor, een hotel en enige winkels stonden. Op het plein liepen veldwachter Zwart en Sjoerd de postbode maar Louw was er niet. De Kameleon voer verder tot voorbij de scheepshelling en de boterfabriek en naderde dan een rijtje woningen. In een daarvan woonde het gezin Vrolijk. Louw zat aan de kant van de vaart te vissen.

„Hallo visserman!” schreeuwde Sietse. „Mogen wij je even

storen?”

„Zeg het maar!” antwoordde Louw. „Ik heb al genoeg gevangen!”

In een emmer zwommen vier flinke, dikke vissen.

„Dat is niet gek voor een amateur,” vond Hielke. „Wij dachten al, waar blijft Louw, maar als het lekker vangt, blijf je natuurlijk vissen!”

„Ik heb bijna drie uur naar de dobber zitten kijken,” zei Louw. „Maar ’t is nu mooi genoeg geweest. Komen jullie mij halen voor een tochtje?”

„Je mag wel even mee naar Kees,” zei Sietse. „Maar het is al elf uur, dus gaan we voor het eten geen tochtjes meer maken. Vanmiddag moeten we met Gerben naar de stad. Als je zin hebt mag je mee!”

„Natuurlijk heb ik zin!” deed Louw blij. „Met Gerben heb je immers altijd plezier! Wacht ik ga even m’n spullen in huis brengen!”

Louw holde het erf op en Sietse liet de Kameleon keren. Daar was Louw alweer. Hij ging op het bankje voorin de Kameleon zitten en toen voeren de jongens door het dorp in de richting van het meer. Voorbij de smederij van Klinkhamer was een brug. De Kameleon kon er gemakkelijk onderdoor en was dan meteen op het meer. Sietse stuurde

naar links en voer evenwijdig aan de polderdijk naar een grote windmolen, die in de verte haar wieken liet draaien. Die molen heette de Woudaap en daarin woonde molenaar Dijkstra met z'n vrouw en zijn zoon Kees.

Kees was ook een vriend van de Klinkhamertjes en natuurlijk steeds van de partij als de jongens uit varen gingen. De Kameleon legde bij de Woudaap aan en de vrienden gingen op zoek naar Kees. Hij was in het schuurtje naast de molen bezig met het zwart lakken van enige beschadigde plekken op z'n fiets.

„Ha Kees!” zei Sietse. „Maak jij je fiets mooi?”

„Dat doe ik tegen het roesten,” zei Kees. „Ik spaar voor een nieuw karretje, maar dat zal nog wel een jaartje duren!”

Hij zette het busje met lak op een plank en vroeg: „Wat komen jullie doen? Het is te laat om nog te varen.”

„Wij gaan vanmiddag om één uur met Gerben naar de stad,” zei Hielke. „Als je zin hebt, mag je ook mee!”

„Ha, met Gerben mee? Dat doe ik,” zei Kees. „Het wordt vast een leuk tochtje!”

Dijkstra kwam nogal gehaast het schuurtje binnen.

„Ophoepelen jongens!” riep hij. „Ik moet bij de werkbank!”

De fiets van Kees stond daar en Dijkstra zette haar aan de kant. Hij greep met z'n rechterhand in de verse lak maar

doordat hij zo haastig was, bemerkte hij het niet. Hij nam een hamer en voelde dan hoe de steel in z'n hand kleefde.

„Wilverdraaid!” deed hij boos. „Wat heb jij aan de steel gesmeerd, Kees? M'n hand is helemaal zwart! Ik zal je leren om zulke streken uit te halen!”

Kees holde de deur uit gevolgd door Dijkstra. En voor de zoveelste maal renden vader en zoon rond de molen.

„Ik heb alleen maar m'n fiets gelakt!” brulde Kees.

„Daar heb ik lak aan!” riep Dijkstra maar hij kon Kees niet te pakken krijgen. Mopperend verdween Dijkstra in het schuurtje en onze vrienden voeren lachend terug naar het dorp.

„Tot ziens!” riepen ze naar Kees die op veilige afstand van de molen naar hen stond te kijken.

„Tot vanmiddag!” antwoordde Kees.

Die middag voer de Kameleon met Hielke, Sietse en Louw naar de Woudaap waar Kees reeds aan de waterkant zat te wachten.

„Heb je nog gegeten, Kees?” vroeg Louw.

„Natuurlijk wel,” zei Kees. „Waarom zou ik niet gegeten hebben?”

„Ik dacht, dat je niet in huis durfde om je vader!”

„Ben je mal!” vond Kees. „Zo'n kleinigheidje is vader al lang

vergeten!”

De Kameleon zette koers naar de boerderij van Jellema, waar de praam voor de wal lag. In de praam lagen een kruiwagen en een partij houtblokken, die bestemd was voor een open haard. Sietse stuurde de Kameleon achter de praam en Hielke koppelde beide boten met een stevig touw aan elkaar vast.

Gerben kwam vanaf het erf, met een lange vaarboom die hij in de praam legde. Hij riep al meteen: „Varen maar, Sietse!” Zelf bleef hij in de praam. Hij ging op het achterplechtje zitten vlak bij de Kameleon zodat hij met de jongens kon praten. Want praten en dan vooral fantaseren was Gerbens grootste liefhebberij.

De sterke Kameleon duwde de praam snel vooruit en Sietse zette koers naar de overkant van het meer.

„Voor wie is dat hout, Gerben?” vroeg Kees.

„Voor mijnheer Venema,” zei Gerben. „Hij gaat er lucifershoutjes van maken.”

„En dat doet hij zeker met z’n zakmes?” vroeg Kees spottend.

„Welnee,” zei Gerben, „Venema heeft een heel grote machine. De blokken hout gaan er aan de ene kant in en komen er aan de andere kant weer uit in de vorm van lucifers. De machine is wel twintig meter lang. Gek hé? Dat er voor het

maken van zulke kleine houtjes zo'n grote machine nodig is."

„Ik geloof er geen woord van!" riep Kees.

„Wacht maar," zei Gerben. „Jij zult nog raar met je ogen knippen als je straks die machine ziet!"

„Ga je ook naar de tandarts, Gerben?" vroeg Hielke.

„Wel wis en drie!" riep Gerben. „Ik heb een holle kies die nodig gevuld moet worden!"

„Oei!" riep Louw. „Dan wordt er eerst in geboord! Dat is reuze eng en het doet nog zeer ook!"

„Het is helemaal niet eng!" vond Gerben. „En het duurt maar een minuutje. Dat beetje pijn mag de pret niet drukken. Maar de vorige keer toen de assistent van de tandarts mij hielp, liep het een beetje uit de hand. Ik had een holle kies in m'n linker onderkaak. De assistent begon er in te boren en dat vond hij zeker leuk werk, want hij boorde en boorde en wist van geen ophouden. Eindelijk trok hij de boor terug en bekeek de punt van het boorijzer. Die was geel geworden. „Mijnheer?" vroeg hij. „Is deze kies al een keer gevuld geweest met goud?" „Welnee," zei ik, „U heeft dwars door m'n kaak tot in m'n gouden boordeknoopje geboord!"

Louw lachte luid en z'n vrienden schudden hun hoofd om die onzin. Maar als Gerben eenmaal begon te fantaseren wist hij van geen ophouden.

„Er was ook een mijnheer bij die tandarts op bezoek,” vertelde hij. „Die at steeds rauwkost, je weet wel, ongekoekt eten, zoals wortelen, sla, komkommers en weet ik wat nog meer. Door dat rauwe voedsel slijt een gebit veel snelleren zo had hij al voor de vierde keer een nieuw kunstgebit nodig. Tegen de tandarts zei hij, „ik moet veel grotere en langere tanden en kiezen hebben zodat het gebit langer meegaat.” De tandarts heeft hem toen een soort van paardegebit gegeven maar die veel grotere tanden konden niet met een gewone tandenborstel gepoetst worden. Daarvoor moest de man een concertborstel gebruiken!”

„Een concertborstel?” riepen Louw en Kees luid lachend. „Is dat een borstel met muziek?”

„Hij bedoelt natuurlijk een closetborstel!” joelde Sietse. „Die malle fantast!”

„Let jij maar op je roer!” snauwde Gerben, want ze hadden de overkant van het meer bereikt en moesten nu een kanaal invaren, waaruit juist een sleepboot met een lange rijnaak kwam. Maar Sietse was een ervaren schipper, hij stuurde de praam keurig langs de rijnaak en dan vervolgden ze hun weg door het kanaal. Weldra naderden zij een dorp.

„In dit dorp,” vertelde Gerben. „Heb ik een paar jaar geleden gesolliciteerd naar de betrekking van brugwachter, maar ik

werd niet aangenomen. Ik kreeg een brief waarin stond. „Zeer geachte heer Zonderland, Wij kunnen uw verzoek om brugwachter te worden, helaas niet inwilligen!”

„Dat was jammer Gerben,” zei Louw. „Als brugwachter hoef je niet zo zwaar te werken als op een boerderij!”

„Juist!” vond Gerben. „Ik had een reuze leventje gekregen want het was een betonnen brug!”

„Dat is een vaste brug!” ontdekte Kees. „Die gaat toch nooit open?”

„Daarom wilde ik er juist brugwachter op worden,” zei Gerben.

„Verhip,” zei Kees.

Ze voeren door het dorp en langs een groot vrachtschip, dat even buiten het dorp voor de wal lag.

De vrouw van de schipper had haar wasgoed aan lange lijnen boven het dek te drogen gehangen.

Zij wachtte even tot de Kameleon voorbij was gevaren en gooide toen een teil waswater leeg in het kanaal.

„Kijk,” zei Gerben. „Als daar nu eenden hadden gezwommen, waren ze misschien wel verdronken. Dat waswater zou hun veren ontvet hebben en zonder ingevette veren kan een eend niet drijven!”

„Maar eenden kunnen vliegen!” zei Sietse. „In plaats van te

zinken zouden zij weggevlogen zijn! Ik heb nog nooit een eend zien zinken!”

„Ik ook niet,” zei Gerben. „Maar het zou toch kunnen?”

Ze naderden een sluis waar de boten geschut moesten worden. De sluis stond open en de vrienden voeren naar binnen. Direkt daarna trok de sluiswachter de deuren dicht.

„Ik heb even op je gewacht, Gerben!” riep hij. „Want ik weet, dat jij voor meikerstijd terug moet zijn!”

„Heel goed, Joustra!” riep Gerben. „En als u zorgt, dat wij op de terugweg ook weer meteen de sluis in kunnen varen, bent u helemaal een beste!”

„Ik ga de hele middag op de uitkijk staan!” beloofde Joustra.

„Moet je naar de stad?”

„Ja! Even een vrachtje kachelhout wegbrengen!” zei Gerben.

„En hij moet met een holle kies naar de tandarts!” riep Sietse.

„Daar heb je geen tandarts voor nodig!” vond de sluiswachter.

„Als je er kauwgum in stopt heb je nergens last meer van!”

„Dat doe ik!” riep Gerben. „Een tandarts is een heel belangrijk persoon, maar je kunt het beste zo ver mogelijk uit z’n buurt blijven!”

„Dus jij gaat niet naar de tandarts?” vroeg Hielke.

„Dat hangt ervan af, of ik straks kiespijn heb of niet,” zei Gerben. „Maar het gekke is, dat de kiespijn meteen weg is

zodra ik de deurkruk bij de tandarts vastgrijp.”

„Jij durft niet, Gerben Zonderland!” spotte Sietse.

„Let op het touw!” riep Gerben, want het water in de sluis begon te zakken en daarom moest het touw gevierd worden, waarmee de Kameleon aan de wal lag gemeerd. Spoedig was de waterstand gelijk aan het peil buiten de sluis en gingen de deuren aan de andere kant open. De Kameleon kon de tocht vervolgen en duwde de praam met flinke snelheid voor zich uit. Naarmate onze vrienden de stad naderden werd de scheepvaart in het kanaal drukker. Sietse moest goed op het roer letten, maar dat was hem wel toevertrouwd.

Een politieboot kwam hen tegemoet en voer voorbij. De brigadier stak een hand op als groet. Hij kende de jongens goed, zij hadden de politie al meerdere malen geholpen door het geven van aanwijzingen als er ergens iets fout was. In de nabijheid van de stad lag een opeenhoping van boten in het kanaal.

„Dat is sterk!” merkte Gerben op. „Telkens als wij hier komen is de spoorburg dicht!”

„We kunnen er wel onderdoor,” zei Sietse.

Hij voer de wachtende schepen voorbij en stuurde dan rakelings langs de wal, want daar was de doorgang onder de brug het grootst. Ze moesten allemaal diep bukken en juist

toen ze midden onder de brug waren, denderde er een trein overheen. Dat gaf een oorverdovend lawaai en er dwarrelde tevens veel stof naar beneden. Onze vrienden schrokken ervan en waren blij toen ze onder de brug door waren.

„Dat doen we niet meer, Sietse Klinkhamer!” riep Gerben en hij veegde met z’n zakdoek het stof van z’n hoofd en nek.

„Ik schrok me naar!” zei Kees. „M’n oren doen er nog zeer van!”

„Maar wij zijn toevallig wel de eersten die de stad binnenvaren!” grijnsde Sietse. Hij vroeg naar welke kant hij moest sturen, want het kanaal splitste zich in tweeën.

„Naar links!” riep Gerben. „We moeten onder drie bruggen door en komen dan in de buurt waar we moeten zijn!”

Ze voeren een gracht in tussen de huizen. De jongens vonden het leuk om naar het drukke verkeer te kijken.

„Waar leven die mensen hier allemaal van?” vroeg Kees.

„Van wat de boeren verbouwen en van onze boter, kaas, melk en eieren!” zei Gerben. „Als er geen boeren waren zou de stad verhongeren! Zo zie je maar hoe belangrijk de boeren zijn, maar dat beseffen de stadsmensen niet!”

„Waarom beseffen zij dat niet?” vroeg Louw.

„Omdat ze te dom zijn,” bedacht Gerben.

Een paar stadsjongens holden naar de brug waar de boten

onderdoor moesten.

„Let op jongens!” waarschuwde Gerben. „Dat stelletje kwajongens is iets van plan! Ze gaan ons misschien bekogelen!”

Het bleek dat de stadsjongens met sinaasappel- en bananeschillen wilden gooien. Maar Hielke schepte een groenteblikje vol water en wierp de jongens de inhoud om de oren. Daar hadden ze niet op gerekend. Ze deinsden achteruit en begonnen te schelden.

Onze vrienden voeren echter lachend verder. Ze passeerden nog twee bruggen en kwamen toen in een buurt waar grote herenhuizen stonden.

„Zet de motor maar af, Sietse!” zei Gerben. „Hier ergens moet mijnheer Venema wonen!”

Gerben probeerde de naambordjes op de huizen te lezen.

„Ja! Daar is het!” riep Louw. „Venema – tandarts!”

„Ga je eerst naar de tandarts, Gerben?” vroeg Kees.

„Ja!” zei Gerben. „Leg maar aan, Sietse!”

De boten werden vastgelegd. Gerben liep naar de woning van de tandarts.

„Waarom gaat hij niet eerst het hout bezorgen?” vroeg Louw.

„Als hij terugkomt van de tandarts is hij misschien niet meer in staat om iets te doen!”

„Begrijp je het niet?” zei Sietse. „Dit hout is voor mijnheer Venema en die is tandarts. Gerben moet niet naar de tandarts voor z’n gebit, maar om er het hout af te leveren. Die fantast hield ons weer eens voor de gek!”

Gerben stond met een mevrouw te praten en kwam dan terug.

„Stapel het hout maar op de wal, jongens!” zei hij. „Dan krui ik het wel achter het huis van mijnheer Venema!”

Gerben tilde de kruiwagen op de wal en begon de

houtblokken te laden. Toen de kruiwagen vol was liepen Kees en Sietse met Gerben mee. Door een brede steeg naast de woning kwamen ze in de tuin.

Mijnheer Venema stond daar reeds te wachten en wees de plaats waar het hout onder een afdak opgestapeld moest worden. Hij zei tegen Gerben: „Als u weinig tijd heeft, mag u de kruiwagens leeg storten en kan m'n zoontje het hout later wel opstapelen!”

„Deze jongens doen dat wel even, dokter!” zei Gerben.

„Daarvoor heb ik ze speciaal meegenomen.”

„Wij lossen al het hout wel, Gerben,” zei Sietse. „Dan kan de dokter intussen jouw holle kies even vullen.”

Mijnheer Venema keek Gerben verwonderd aan en vroeg:

„Wilt u dat ik uw gebit behandel?”

„Welnee dokter,” zei Gerben. „Mijn gebit is prima. Die jongens maken altijd van die vreemde grapjes!”

„Wilverdraaid!” riep Sietse. „Jij hebt het zelf gezegd!”

„Het zijn allemaal kombuispraatjes!” zei Gerben. „En nu aan het werk. We blijven hier niet overnachten!”

De dokter lachte en ging in huis. Sietse en Kees begonnen het hout op te stapelen en Gerben haalde een nieuwe vracht.

Louw en Hielke hielpen de kruiwagens laden en zo waren ze allemaal druk bezig. Tien maal bracht Gerben een kruiwagen

vol in de tuin. Bij de laatste vracht kwamen Louw en Hielke met hem mee en gezamenlijk stapelden ze de rest van het hout op.

„Zo jongens, dat is vlug gedaan,” vond Gerben.

De dokter had al gezien dat onze vrienden klaar waren. Hij verscheen in de tuindeur van de achterkamer en zei: „Keurig gedaan jongelui! Lusten jullie een kopje thee?”

„Alstublieft,” zei Gerben en het hele stel volgde hem de kamer in. Mevrouw Venema wees de jongens een plaats op een grote bank waar ze gemakkelijk met z’n vieren konden zitten en Gerben kreeg een fauteuil. Aan de wand hing een schilderij van een mijnheer die sprekend leek op mijnheer Venema.

„Is dat uw vader?” vroeg Gerben aan de dokter.

„Kunt u dat zien?” riep de dokter verbaasd. „Het is inderdaad m’n vader, maar iedereen denkt, dat ik het ben. Heeft u verstand van schilderijen?”

„Helemaal niet!” zei Gerben. „Maar wel van jaartallen! Beneden in de hoek zie ik 1909 staan en toen was u nog niet zo oud, als de mijnheer op het schilderij. Dus moet het wel uw vader zijn!”

„U heeft scherpe ogen,” zei de dokter. „Want het jaartal is bijna niet te zien.”

Er kwam een jongen binnen van ongeveer dezelfde leeftijd als de Klinkhamertjes en hun vrienden. Hij had blond haar en een bleke gelaatskleur. Om z'n hals droeg hij een sjaal en dat vond Gerben nogal vreemd zo in het hartje van de zomer.

„Dit is onze Henk!” zei de dokter.

„Heeft hij keelpijn?” vroeg Gerben.

„Welnee!” zei de dokter. „Mijn vrouw heeft een overdreven angst voor kouvatten. Het zou beter voor Henk zijn als hij eens een tijdje op het platteland ging logeren. Hier in de stad blijft hij een bleek jongetje!”

En dan vroeg de dokter aan z'n vrouw: „Vind jij ook niet dat het verschil tussen de jongens uit het dorp en onze Henk wel erg groot is? Die jongens zijn heerlijk bruin en opgewekt, maar Henk zit altijd in z'n eentje thuis. Kunnen jullie hem niet een tijdje meenemen naar jullie dorp?”

„Maar dat kan best!” zei Gerben. „In de praam is plaats genoeg! En thuis heb ik nog wel een hokje waarin hij kan slapen!”

„In een hokje?” riep mevrouw. „Mijn zoon is toch niet het een of andere dier, dat in een hokje kan slapen? Er komt niets van in! Henkie blijft hier!”

„Neemt u mij niet kwalijk, mevrouw,” zei Gerben. „Ik bedoelde een slaapkamer bij mij thuis. En mijn moeder zou

gerust wel goed voor Henk zorgen, maar begrijpt u mij goed, ik zou Henk graag een plezier willen doen, als hij zin heeft om mee te gaan.”

„Het zal Henk zeker goed doen!” herhaalde mijnheer Venema.

„En als hij dan ziek wordt?” vroeg mevrouw. „Wie z’n schuld is dat dan? Ik vind...”

Er kwam nog een mijnheer in de kamer. Het was mijnheer Ebbenga, de huisdokter.

„Ha, u komt als geroepen!” grijnsde mijnheer Venema. „Hoe staat u tegenover het plan om Henk bij deze jongens in het dorp te laten logeren?”

„Dat vind ik een reuze goed plan!” zei de dokter. „Ik heb meermalen gezegd, dat Henk in de frisse buitenlucht moet. Mevrouw, u ziet toch ook wel het verschil tussen uw zoon en deze jongens? Welnu, laat Henk rustig uit logeren gaan, het zal hem goed doen!”

Gerben en de jongens zaten zwijgend te wachten, hoe dit gesprek zou eindigen. Hoewel mevrouw zich eerst niet gewonnen wilde geven, zwichtte zij tenslotte voor de argumenten van de dokter en mocht Henk met onze vrienden mee.

Terwijl er een koffer met kleren voor Henk werd

bijgeëgezocht, bleven Gerben en de jongens in de boot zitten wachten. Af en toe keek Gerben op z'n horloge en mopperde: „Als het nog lang duurt gaan we er vandoor. Dan sturen ze hem maar als postpakket!”

Op dat moment verscheen mijnheer Venema. Hij wilde Gerben even spreken. Ze gingen in huis en het duurde een tijdje voordat Gerben met Henk, z'n ouders en de dokter naar buiten kwamen. Mijnheer Venema droeg de koffer en zette haar in de praam. Henk sprong bij Gerben aan boord en toen werden de touwen losgemaakt.

„Ik zou ook best mee willen,” zei de dokter.

„Spring maar!” nodigde Gerben uit. „Hoe meer zielen hoe meer vreugd!”

De dokter lachte.

„Zul je voorzichtig zijn, Henk?” vroeg z'n moeder. „En denk je om de kou?! En vergeet vooral niet te schrijven! Je moet het alle dagen doen, beloof je dat?”

„Ja, ja!” zei Henk steeds.

De Kameleon begon aan de thuisreis. Mevrouw Venema bleef net zo lang naar Henk wuiven, totdat de boten onder een brug verdwenen waren.

„Zo Henk!” zei Gerben. „En nu gaan we er een echte vakantie van maken! Een vakantie, zoals jij nog nooit hebt

beleefd. Hoe oud ben je?”

„Dertien jaar, mijnheer.”

„Wat krijgen we nou?” deed Gerben verbaasd. „Sinds wanneer ben ik een mijnheer? Ik heet doodgewoon Gerben en verder geen poespas! Stel je voor dat jij tegen m’n moeder zegt, dat jij met mijnheer Gerben bent meegekomen. M’n goede moeder zou helemaal niet begrijpen wie die mijnheer is. In ons dorp wonen alleen maar gewone mensen, behalve dan de veldwachter. Die heet Jan Zwart en als je hem tegenkomt, kun je niet groeten met ,dag Zwart’, maar moet je altijd voluit z’n naam noemen, dus, ,goedendag Jan Zwart’. Zul je dat niet vergeten?”

„Ik zal het niet vergeten,” beloofde Henk, maar hij begreep niet waarom de jongens lachten.

„Maar nu een andere vraag,” zei Gerben. „Kun je zwemmen?”

„Nee mijnh... eh Gerben,” zei Henk.

„Dat zullen wij je dus moeten leren!” zei Gerben. „We gaan een zwembroek voor je kopen en dan zorgen m’n adjudanten er wel voor dat jij zwemles krijgt!”

Henk knikte instemmend, maar z’n gezicht stond lang niet vrolijk.

„Of heb jij watervrees?” vroeg Gerben. „Want dan zullen wij

je moeten kielhalen!”

„Kielhalen?” vroeg Henk verschrikt.

„Ja! Gewoon kielhalen! Onder de praam doortrekken aan een lang touw!” zei Gerben. „Dat deden ze vroeger op zee ook, dus waarom zouden wij het dan niet kunnen?”

„Laat hem maar kletsen, Henk!” riep Hielke. „Hij probeert je alleen maar wat wijs te maken!”

Ze passeerden de spoorbrug, die gelukkig open was en voeren dan in één ruk door naar de sluis. Daar moesten ze wachten tot de deuren open gingen.

„De sluiswachter heeft niet naar jou uitgekeken, Gerben!” zei Kees.

„Nee,” zei Gerben, „en daarom betaal ik geen sluisgeld!”
„Zo kan ik ook wel opscheppen,” riep Sietse, „want voor deze sluis hoef je niets te betalen!”

Het duurde bijna een kwartier tot de sluis openging.

„Hoe ging het bij de tandarts, Gerben?” vroeg Joustra, de sluiswachter.

„Het was een dure operatie!” zei Gerben. „En omdat ik niet genoeg geld bij me had, moet ik de tandarts z’n zoon een paar weken in de kost nemen!”

„Daar is niets van waar!” deed Henk verontwaardigd.
Joustra lachte.

„Ik geloof er ook geen woord van, m'n jongen,” zei hij. „Er is op heel de wereld geen groter fantast dan Gerben! Onthoud dat maar van mij!”

Een luxe motorjacht kwam de sluis binnen daarna gingen de deuren dicht en begon het water te stijgen.

Voor op het dek van het motorjacht stonden een jongen en een meisje naar onze vrienden te kijken.

„Hé?” riep de jongen. „Ben jij dat Henk Venema? Wat doe jij in een praam? Dat is toch niks voor jou?”

„Waarom is dat niks voor hem?” vroeg Sietse.

„Henk zit altijd thuis,” zei de jongen. „Ik weet zeker, dat hij van z'n moeder niet in zo'n open praam mag varen!”

„Dat mag ik wel!” riep Henk kwaad.

„Wij geloven er niets van!” riep het meisje. „Ben je misschien van huis weggelopen?”

„Welnee!” riep Gerben. „Henk is met ons aan het passagieren aan de waslijn! Hij is mijn botermaat! En jullie moeten er geen kombuispraatjes over rondstrooien, want dat gegons kan zijn vakantie bederven!”

De jongen en het meisje luisterden met stijgende verwondering. Zij snapten er niets van. Dat was toch geen goed Nederlands wat die man sprak?

Doordat het water omhoog was gekomen waren de

meertouwen slap gaan hangen. Het gevolg was, dat de motorboot tegen de praam dreef. De mijnheer die achter het stuur stond riep naar de jongen en het meisje: „Letten jullie een beetje op? Trek het touw aan, anders krijgt onze boot nog een deuk!”

„Ja, jullie moeten beter opletten!” riep Henk. „En bemoei je niet met mij!”

„Dat heb je heel goed gezegd, Hendrikus!” zei Gerben. „Die jongen en dat meisje denken zeker, dat jij een papkindje bent, maar over een week ben je precies het tegenovergestelde!”

Henk glunderde en hij glunderde nog meer toen ze weer op weg waren en het motorjacht hen niet bij kon houden. De sterke Kameleon stuwde de praam vooruit alsof ze een kano was. Henk die naast Gerben op het plechtje achter in de praam zat, genoot zichtbaar.

„Dit is een heel ander leven dan in de stad, Henk,” vond Gerben. „Je zult er even aan moeten wennen, maar beloof me één ding! Verwonder je nergens over. Al zie je nog zulke gekke dingen gebeuren, doe dan toch maar net alsof je het heel gewoon vindt.”

„Is dat opvoedkunde, Gerben?” vroeg Sietse.

„Het is een conversatie die op nuttige wijze de tijd doet

passeren!” antwoordde Gerben. „En vergeet niet dat iemand uit de stad raar met z’n blindeerleppen staat te knippen als hij voor het eerst kennismakt met het ruige landleven. Daarom is het mijn plicht om Henk op alles voor te bereiden. Een gewaarschuwd man telt voor twee, hoewel ik maar op één kostganger heb gerekend. Eet jij veel, Henk?”

„Een paar sneetjes brood,” zei Henk.

„Goed zo!” lachte Gerben. „Om gezond te blijven moet je weinig brood en weinig aardappelen eten!”

„Ben je bang, dat Henk te duur wordt in de kost?” vroeg Kees.

„Welnee!” riep Gerben. „Maar ik was nog niet uitgepraat! Ik wilde zeggen: Henk moet veel vlees, veel kaas, veel eieren en room nemen, want dat is goede voeding! En vooral geen suiker of snoep en koek, want daar krijg je geen sterke spieren van.”

„Dat mag ik ook niet van m’n vader,” zei Henk, „want zoet is slecht voor je kiezen en tanden!”

„Hoor je dat, Kees?” riep Gerben.

„Poe!” riep Kees. „Henk z’n vader is gelukkig de mijne niet!” Ze voeren door het dorp en bereikten het meer.

Maar toen ze midden op die grote watervlakte waren, begon Henk onrustig om zich heen te kijken.

„Jij wordt toch niet zeeziek?“ vroeg Gerben.

„Nee, maar ik kan niet zwemmen,“ zei Henk. „Als de boot zinkt kom ik nooit naar de wal!“

„Dat is een domme opmerking!“ vond Gerben. „Een houten praam kan niet zinken. Ze kan wel vol water lopen, maar zinken is er niet bij. Maar het wordt wel de hoogste tijd dat jij leert zwemmen. En daar moet morgen meteen mee begonnen worden!“

Ze naderden de overkant van het meer en legden bij de boerderij van Jellema aan.

„Zo jongens! Jullie worden vriendelijk bedankt voor de hulp. Ik moet nu melken en zolang blijft Henk hier. En Louw, wil jij even aan m'n moeder vertellen, dat zij een logé krijgt?“

„Het komt in orde Gerben! Tot ziens Henk!“ riepen de jongens. De Kameleon voer naar huis. Bij de Woudaap ging Kees van boord en vervolgden Louw, Hielke en Sietse de reis naar het dorp.

Hoe het verder met Henk z'n logeerpartij zou gaan kon niemand voorspellen, maar dat de tandartszoon veel vreemde dingen van Gerben zou leren, stond zo vast als een huis!

HOOFDSTUK II

Henk krijgt zwemles

Hielke en Sietse vertelden aan tafel over hun reis naar de stad en hoe Gerben een logé had gekregen.

„Dat vind ik leuk van Gerben,” zei moeder. „Hij is altijd bereid iemand te helpen.”

Klinkhamer lachte: „Die jongen zal wel een bijzondere opvoeding krijgen. Gerben maakt hem natuurlijk van alles wijs!”

„Welnee,” dacht moeder. „De jongen begrijpt gauw genoeg dat Gerben graag fantaseert!”

Na het eten ruimden Klinkhamer en de jongens de smederij op. Het gereedschap werd opgeborgen en de vloer geveegd. Veldwachter Zwart kwam even binnen voor een praatje.

„Het wordt hier weer druk met al die vakantiegangers,” zei hij. „Op het meer komen steeds meer plezierboten!”

„Dat gaat goed,” vond Klinkhamer. „Het brengt leven in de brouwerij en een beetje welvaart voor onze winkeliers!”

„Maar als het zo doorgaat is er binnenkort geen plaats meer om te varen,” zei Zwart. „De boten krioelen nu al als mieren

door elkaar! Hé! Wat krijgen we daar?!” Zwart wees naar buiten waar Gerben juist met z’n fiets stopte. Voor op de stang zat Henk en achter op de bagagedrager was Henk’s koffer vastgebonden.

Gerben wilde van de fiets stappen, maar hij vergat dat de koffer achter hem lag en daar bleef hij met z’n been achter haken. Hij verloor het evenwicht en rolde met fiets en al omver.

„Au, sufferd!” brulde Henk, want Gerben lag boven op hem. Klinkhamer, Zwart en de jongens kwamen te hulp.

„Hoe loopt dit af?” informeerde Klinkhamer.

„Niets aan de hand!” riep Gerben en krabbelde overeind.

„Ik heb Henk even gedemonstreerd, hoe groot de aantrekkingskracht van de aarde is!”

Henk zei niets, en klopte het stof van z’n kleren. Toen vroeg Gerben hem: „En Henk wie is dit?”

„Klinkhamer!” zei Henk.

„En dit?” Gerben wees naar de veldwachter.

„Jan Zwart!” zei Henk.

Gerben lachte luid om het verontwaardigde gezicht dat Zwart trok. Hielke en Sietse lachten ook, maar zorgden er wel voor dat Zwart het niet zag.

„Zeg eens, jonge vriend,” zei Zwart bars tegen Henk. „In ’t

vervolg zeg jij mijnheer Zwart! Versta je dat?!”

„Maarre... hij...” stotterde Henk en hij wees naar Gerben.

„Natuurlijk!” zei Zwart nu heel wat minder bars.

„Ik begrijp best, dat Gerben jou wat heeft wijs gemaakt, maar ik ben er niet van gediend om bij mijn voornaam genoemd te worden, begrijp je?”

„Jawel mijnheer,” zei Henk beleefd.

„En Gerben?” vroeg Zwart. „Wat heb jij je logé nog meer op de mouw gespeld?”

„Ik heb hem verteld, hoe de Woudaap in een storm op hol is geslagen,” zei Gerben. „Doordat de wieken toen net zo hard draaiden, als die van een helikopter, ging de molen vliegen en kwam aan de andere kant van de polder in een uienveld terecht. Hier wil ik niet blijven, riep mevrouw Dijkstra, want de hele molen rook naar uien en daardoor liep zij voortdurend met tranen in de ogen. Dijkstra heeft toen een slinger aan de wiekenas gemaakt en door er heel hard aan te draaien vloog de molen een paar meter omhoog. Met de tractor heb ik toen de molen aan een lang touw teruggetrokken naar haar vaste plaats bij het meer. Maar helaas, Henk is zo eigenwijs, dat hij er geen woord van gelooft!”

„Dat gelooft ook niemand, Henk!” zei Klinkhamer.

„Toch is de molen een keer op hol geslagen, doordat de rem in een storm werd losgerukt. De wieken gierden in het rond en de hele zaak liep zo warm dat de molen in brand vloog. Maar dat is al jaren geleden gebeurd!”

„Inderdaad!” riep Gerben. „Zo was het! Ik wist, dat er iets met de molen is geweest, maar ik kon het me niet meer zo precies herinneren!”

„Dat maakt voor jou geen verschil,” vond Zwart. „Jij bent nooit zo precies met je verhalen!”

„Een mens kan toch niet alles onthouden?!” deed Gerben verontwaardigd. „Ik ben toch geen kommen poeter!”

„Je bedoelt zeker een computer?” vroeg Henk.

„Daar moet je nooit op ingaan, Henk,” zei Zwart. „Hij zegt altijd met opzet gekke dingen. Zeg Gerben, hoe lang blijft Henk logeren?”

„Veertien dagen!” vertelde Gerben. „Moet ik er misschien een kampeervergunning voor aanvragen?”

„Ik neem aan dat jij je logé toch wel in huis neemt,” zei Zwart, „of moet hij in een tentje op het erf kamperen?”

„Dat hangt ervan af hoe luid hij snurkt!” zei Gerben. „Als hij mij ’s nachts uit de slaap trompettert, gaat hij de deur uit en moet hij maar op een bed van droge bladeren in het schuurtje slapen!”

„Het verwondert me, dat je hem niet in de hondemand stopt,” grijnsde Zwart spottend.

„Dat is geen gek idee,” vond Gerben. „We zullen straks meteen kijken of hij in de mand past! Dat spaart m’n moeder mooi wat lakens en dekens uit!”

Sietse knipoogde tegen Henk en die trok z’n schouders op en lachte. Hij begreep best, dat Gerben hem een beetje in de maling probeerde te nemen.

En dan riep Gerben: „Kom Hendrikus! We gaan verder!”

Henk ging weer op de stang zitten en Gerben fietste naar het dorp.

„Dat is een bedeesd jongetje,” merkte Klinkhamer op.

„Over veertien dagen is hij precies het tegengestelde!”

voorspelde Zwart. „Daar zal Gerben wel voor zorgen!”

De volgende morgen kwam Henk met Louw mee naar de smederij. Gerben, die reeds bij de boerderij was geweest om de koeien te melken, verscheen eveneens. Hij greep Henk vast en zei: „Dit is een inspectie! Ik moet controleren, of jij je wel goed gewassen hebt!”

Gerben keek achter Henk’s oren en in z’n nek en bromde:

„Hm, ’t valt me mee! Vanmorgen dacht ik, die krijgen we nooit meer schoon! Toen hij beneden kwam, leek hij wel een kip. Hij zat van top tot teen onder de veren. Mijnheer had zo

geweldig in z'n bed rondgewoeld, dat de matras stuk ging en de donsulling eruit pilde. De hele zolder zat onder de veren. M'n moeder is drie uren aan het stofzuigen geweest om alles weer een beetje schoon te krijgen. Jij hebt vannacht zeker erg gedroomd, Henk?"

„Ik heb heerlijk geslapen,” zei Henk, „maar jij loopt nog te dromen!”

„Dat is een heel goed antwoord, Drikus!” zei Gerben en hij klopte Henk op de schouder. „Zo moet jij altijd van je afbijten, dan word je een kerel en kun je later ook boerenknecht worden! En vrienden, willen jullie Hendrikus zo gauw mogelijk het zwemmen leren? Anders mag hij niet mee uit varen! Hier is een zwembroek en een handdoek!” Gerben diepte een pakje uit z'n fietstas en gaf het aan Henk. „Zo Drikus! En goed je best doen! Als ik vanmiddag hoor, dat jij nog niet kunt zwemmen, word je gekielhaald. En wees niet bang, je vrienden zwemmen als ratten, zij zorgen wel dat jou niets overkomt!”

Henk ging met de jongens in de Kameleon en mocht naast Louw op het voorbankje zitten. Hij keek heel verbaasd toen Sietse de Kameleon in de hoogste versnelling over het meer liet varen.

„Dat gaat wel fijn,” zei Henk, „maar als de boot lek slaat zal ze

zinken, want ze is van ijzer!”

„Deze boot zinkt niet!” zei Sietse. „Wij halen haar ’s winters uit het water en dan wordt ze helemaal nagekeken en opnieuw geverfd. Daardoor kan het ijzer niet roesten en ontstaan er dus geen lekken!”

Ze bereikten de Woudaap en Kees kwam aan boord.

„We gaan zwemmen!” vertelde Hielke.

„Wacht even,” antwoordde Kees. Hij ging gauw z’n zwembroek en handdoek halen. Daarna voeren ze verder langs de boerderij van Jellema en voorbij de stenen brug, die over de ingang van de poldervaart lag, om, tenslotte de richting van het Paviljoen in te slaan. Dat was een restaurant met een groot terras ervoor, waarop tafeltjes en stoelen onder kleurige parasols stonden. Met de vele vlaggen langs de aanlegsteiger gaf dat het geheel een fleurig aanzien.

Halverwege het Paviljoen legde de Kameleon aan. Het was de plaats waar de jongens altijd zwommen. Op de helling van de dijk kleedden zij zich uit. Sietse was de eerste die in het natte goedje sprong en omdat het meer daar slechts een meter diep was, riep hij: „Kom maar Henk! Spring er maar in! ’t Is hier niet diep!”

Henk aarzelde, maar toen Kees dreigde hem erin te zullen gooien, sprong hij toch maar. Sietse stond klaar om hem op te

vangen, maar Henk had geen hulp nodig. Hij bleef rechtop staan.

„Brr,” rilde hij. „’t Is een beetje koud!”

„Welnee!” zei Hielke. „Je moet even wennen.”

„En nu zwemmen!” riep Sietse. „Kijk, het gaat zo!”

Sietse liet zich langzaam voorover vallen en zwom een eindje.

„Heb je het gezien?”

Henk had het wel gezien maar het leek hem niet zo aantrekkelijk het voorbeeld te volgen.

„Je hoeft niet bang te zijn, Henk,” vond Hielke. „Zorg dat je je mond goed dicht houdt. Wij gaan op een rij staan en vangen je op! Dus er kan je niets gebeuren!”

Hielke en Sietse gingen tegenover elkaar staan, evenals Louw en Kees. Zo vormden zij een soort ,erehaag’, waartussen Henk moest proberen te zwemmen. Hij liet zich voorover zakken en sloeg wild met armen en benen, maar toen voelde hij zich gedragen door de handen van z’n vrienden en hoefde hij niet bang te zijn om te zinken.

Door hem zoetjes aan dieper in het water te laten zakken moest Henk proberen op eigen kracht drijvende te blijven.

„Je moet je hoofd niet zo krampachtig omhoog houden,” riep Sietse. „Dat is veel te vermoeiend!”

Geleidelijk aan begon Henk te leren hoe diep hij in het water

moest liggen en zonder dat hij het wist, hadden z'n vrienden hun handen weggetrokken en zwom hij echt.

„Niet zo wild slaan!” riep Sietse. „Doe maar rustig aan want je zwemt al!”

Henk kon het nauwelijks geloven, maar begon toch z'n armen en benen langzamer te bewegen en warempel, hij bleef drijven. Toen stopte hij en ging staan.

„Hè hè,” zei hij glunderend. „Ik moet even rusten!”

„Dat is geen wonder,” meende Kees. „Je ging tekeer als een wilde!”

Henk probeerde het opnieuw. De eerste poging mislukte, doordat hij zich niet diep genoeg in het water liet zakken.

„Rustig Henk,” zei Hielke. „Het is echt niet moeilijk!”

Henk deed een tweede poging, sloeg daarbij wild om zich heen maar werd dan rustiger en zwom een eindje.

„Hoera!” juichte Louw. „Jij kunt het al!”

Henk was zo trots op z'n prestatie, dat hij van geen ophouden wist. Telkens zwom hij een eindje en rustte dan even. Zo kreeg hij steeds meer zelfvertrouwen en na een half uur, toen de jongens uit het water gingen, vonden ze allemaal dat Henk al vrij goed kon zwemmen.

„Jij zult niet direct verdrinken als je in het water valt,” zei Hielke. „Maar je moet wel leren duiken. Dat is belangrijk als

je van een grote hoogte valt, begrijp je?”

Henk begreep het best en hij wilde meteen weer te water om ook het duiken te leren, maar z'n vrienden vonden het voorlopig wel genoeg. Ze kleeadden zich aan en stapten weer aan boord. Toen ze langs het Paviljoen voeren, keek Henk vol bewondering naar de vele fraaie boten, die langs de aanlegsteiger lagen. Kees zag op het terras enige gasten gebakjes eten. Dat deed hem meteen in z'n zakken voelen naar geld. Hij vond een gulden vijftig en riep: „Zeg Sietse, vaar even naar het dorp aan de overkant! Daar woont een bakker die extra grote gebakjes verkoopt. Ik heb van het zwemmen reuze trek gekregen!”

„Dat heb ik ook,” zei Henk, „maar ik heb geen geld!”

„Wij hebben ook geen geld,” zei Sietse, „maar over een uurtje is het etenstijd! Kees kan zolang niet wachten want hij heeft een bodemloze maag!”

„Is jouw maag niet in orde, Kees?” vroeg Henk.

„Laat Sietse maar kletsen,” vond Kees. „Ik heb de gezondste maag van allemaal! En als ik trek heb in een gebakje waarom zou ik het dan niet nemen?”

„Het is slecht voor je gebit,” meende Henk.

„Dat weet ik allang!” riep Kees. „Maar ik heb al m'n kiezen en tanden nog!”

Ze voeren het kanaal binnen en bereikten het dorp.

Achter het erf van melkboer Hielkema legde Sietse aan.

Hielkema was een goede kennis van Gerben en zodoende kende hij de Klinkhamertjes ook. Hij was druk bezig met het sorteren van lege flessen, toen de jongens aanlegden.

„Ha, de vrienden van Gerben!” groette hij. „Komen jullie mij even helpen?”

„Ja, dat kan wel even,” zei Hielke. „Kees moet naar de bakker en zolang moeten wij toch wachten!”

Kees sprong aan wal.

„Tot straks!” riep hij en liep dan vlug langs de woning naar de straat waar de bakker woonde, die zulke grote gebakjes verkocht. Hielke, Sietse, Louw en Henk begonnen de flessen te sorteren.

„Kijk,” zei Louw, „ik zoek alleen deze flessen! Als we allemaal een bepaalde soort nemen, gaat het veel vlugger!”

„Heel goed, Louw,” vond Hielkema. „Jij kunt wel m’n vaste helper worden!”

„Maar ik ben nog op school!” zei Louw.

„Dat is geen bezwaar,” antwoordde Hielkema. „Die schoollessen kan ik je wel geven. Ik weet alles van Batavieren, Friezen, Kanninefaten, melkvaten, biervaten en van Jan van Schapehaar, die van de toren sprong van het turfschip dat de

ketting over de Theems stuk voer en...”

Henk lachte luid.

„Waarom lach je?” vroeg Hielkema. „Vind jij m’n lessen niet goed?”

„Jawel,” lachte Henk. „Ik vind ze heel grappig!”

„Dat is toch beter dan saaie lessen, nietwaar?” zei Hielkema.

„Het leven hoeft helemaal niet saai te zijn, maar je moet wel zelf voor de afwisseling zorgen!”

Door de hulp van de jongens verminderde de berg lege flessen zienderogen en toen Kees terugkwam was de grootste helft reeds opgeruimd.

„Was de bakker gesloten, Kees?” vroeg Henk.

„Welnee! Waarom vraag je dat?”

„Omdat jij geen gebakje hebt,” zei Henk.

„Dacht jij, dat ik ermee in m’n handen loop? Het zit allang hier!” Kees wreef over z’n maag.

„Zo vlug als Kees kan niemand eten, Henk!” vertelde Louw.

„Zeg jongens?” vroeg Hielkema. „Als ik een pakje gevulde koeken voor jullie haal, blijven jullie dan nog even helpen sorteren?”

„Natuurlijk doen we dat!” riep Kees en hij begon meteen te helpen.

„Ja, ja, als er wat te snoepen valt, wil Keesie wel meedoen!” zei

Sietse.

Kees zei niets. Hij werkte ijverig, want hoe eerder ze klaar waren, hoe eerder ze koek kregen.

Hielkema was in huis gegaan en toen hij een tijdje later terugkwam, waren alle flessen opgeruimd.

„Keurig gedaan, jongens!” zei Hielkema. Hij gaf een pakje koeken aan Hielke: „Alsjeblieft. Eerlijk delen en nog wel bedankt voor jullie hulp!”

„Wij willen wel vaker komen helpen,” zei Kees, terwijl hij begerig naar de koeken keek.

„Als dat toevallig weer eens uitkomt, dan graag,” zei Hielkema.

„Tot ziens!” riep Sietse. Hij startte de motor.

De jongens voeren snel terug naar het meer. Hielke trakteerde op de gevulde koeken en daarbij zag Henk vol verbazing hoe Kees de koek in een ommezien naar binnen had gewerkt.

„Wat kun jij snel eten!” riep Henk.

„Dat is geen eten! Dat is schrokken!” zei Sietse.

„Je kunt er nog één krijgen Kees!” zei Hielke. „Er zijn er voor ieder twee!”

„Geef mijn tweede koek maar aan Kees,” zei Henk. „Ik heb aan één meer dan genoeg!”

„En geef de mijne ook maar aan Kees!” zei Louw.

„Jullie zijn geweldige, beste vrienden!” riep Kees.

Terwijl de anderen lachend toekeken, verorberde hij nog drie koeken.

„Daar zou ik misselijk van worden,” merkte Henk op.

„Kees niet!” vermoedde Sietse. „Hij lust er nog best twee, nietwaar Kees?”

„Geef maar hier!” riep Kees. „Zo’n paar koekjes is de moeite niet!”

En zo at hij zes gevulde koeken. De kruimels zaten nog rond z’n mond, toen hij bij de Woudaap aan wal ging. Daar stond Gerben te wachten.

„Ben jij bij de banketbakker geweest, Kees?” vroeg Gerben.

„Hoe weet jij dat?” deed Kees verbaasd.

„De bewijzen hangen rond je mond!” zei Gerben.

„Goed, dat je het zegt!” zei Kees en veegde de kruimels weg.

Dan riep hij: „Tot vanmiddag,” en ging vlug in huis, alsof hij bang was te laat te zullen komen voor het eten. Gerben voer met de jongens mee.

„Ik kan al zwemmen,” vertelde Henk.

„Bravo Drikus!” prees Gerben. „Je moet iedere dag trainen, totdat je het hele meer kunt rondzwemmen!”

„Kun jij dat ook?” vroeg Henk.

„Jazeker!” zei Gerben. „Maar de politie vindt het niet leuk. De laatste keer had ik drie aanvaringen, doordat de schippers een zwemmer vaak te laat opmerken.”

„Botsten er drie boten tegen jou aan?” vroeg Henk. „Dat had je je leven kunnen kosten!”

„Welnee,” ging Gerben verder. „Ik droeg een valhelm. Daarmee gaf ik die boten zo’n kopstoot, dat ze alle drie zonken!”

„Nu weet ik het,” zei Henk. „Als jij weer iets vertelt stel ik geen vragen meer. Jij houdt toch iedereen voor de gek!” Gerben lachte en klopte Henk goedkeurend op de schouder. „Heel goed, Drikus! Jij wordt een wakkere jongen! Ga zo door en je kostje is gekocht!”

„Ik heb wel trek gekregen door het zwemmen,” vertelde Henk. „Maar ik zou niet, zoals Kees zes gevulde koeken en een gebakje kunnen eten.”

„Kees is een uitzondering!” vond Gerben. „Die kan eten zonder ooit genoeg te krijgen. En op eenentwintig december neemt hij zelfs brood mee naar bed!”

„Ja ja,” lachte Henk.

Maar Louw vroeg: „Waarom juist op eenentwintig december, Gerben?”

„Dan is het de langste nacht van het jaar,” zei Gerben. „En

daarom is Kees bang, dat hij voor het einde van de nacht
verhongerd zal zijn.”

„Zie je wel!” riep Henk. „Ik wist wel, dat het weer onzin was!”

„Een grapje is toch leuk?” lachte Louw.

„Juist Louw!” beaamde Gerben. „Daar dat moet Henk nog
leren. Want Hendrikus, zonder humor kan een mens niet
leven, zelfs Kees niet al eet hij nog zoveel! Zal je dat goed
onthouden?!”

„Ja ja,” zei Henk.

HOOFDSTUK III

De Kameleon helpt net op tijd

De Kameleon was het boothuis binnen gevaren en de passagiers stapten uit. Gerben, Louw en Henk liepen naar het dorp; Hielke en Sietse verdwenen in de smederij.

„Ha,” groette Klinkhamer. „Zijn jullie daar? Dan gaan we zeker eerst weer even eten?”

„Ja vader, ’t is twaalf uur,” antwoordde Sietse.

In de woonkamer stond de tafel reeds gedekt en moeder bracht het eten binnen toen haar ‚mannen’ al zaten. Hielke en Sietse vertelden, dat Henk al kon zwemmen en dat Gerben hem niets meer wijs kon maken.

„Hij lijkt zo’n stil jongetje,” zei Klinkhamer. „Maar ik geloof, dat hij goed bij is.”

’s Middags gingen de jongens natuurlijk weer varen. Henk kwam weer met Louw mee en toen ook Kees bij de Woudaap aan boord stapte, was het hele stel weer compleet. Ze voeren in de richting van de stenen brug en zagen Gerben luid schreeuwend achter een kudde schapen over de dijk komen.

„Wat doet hij?” vroeg Henk verwonderd. „Drijft hij de schapen het meer in?”

„Ja!” zei Louw lachend. „De vachten moeten gewassen worden.”

„De schapen moeten in de praam,” zei Hielke. „Jellema heeft voorbij de brug ook nog weiland en daar zullen ze wel naar toe gebracht worden.”

„Gerben krijgt ze nooit alleen in de praam,” meende Kees.

„Wij zullen hem even moeten helpen.”

Maar dat bleek niet nodig te zijn, want Jellema kwam helpen en weldra was het eerste schaap in de praam en toen volgden de anderen meteen.

„Zij hebben dat reisje al vaker gemaakt,” legde Hielke uit.

„Dus weten ze wat er gaat gebeuren.”

„Springen ze niet over boord?” vroeg Henk.

„Nee,” zei Hielke. „Schapen zijn bang voor water. Als ze erin vallen, zuigt het water zich in hun vacht en worden ze zo zwaar dat ze zinken!”

Met de lange vaarboom duwde Gerben de praam van de wal, maar op dat moment zag hij de Kameleon.

„Ik zal maar niets vragen!” riep hij naar de jongens. „Anders denken jullie, dat ik misbruik wil maken van jullie goedheid!”

„Jij hoeft niets te vragen!” riep Sietse. „Wij weten al wat jij

wilt!”

Hij stuurde de Kameleon achter de praam.

„Je ziet het, Gerben,” riep Hielke, „wij laten je niet in de steek!”

„Jullie zijn jongens van de bovenste plank!” juichte Gerben.

„Ik zou voor geen geld willen emigreren, want ik kan zonder jullie niet leven! Ik heb een man gekend, die al z’n centen spaarde voor de reis naar Australië. Hij wilde daar carrière maken, iets, wat volgens hem, hier niet mogelijk is. Maar in Australië spaarde hij weer iedere cent voor de terugreis naar Nederland. Het heimwee had hem daar eerder te pakken dan een carrière en nu is hij weer hier en verdient de kost als krantenbezorger. Daarvoor heeft hij uit Australië een kangoeroe meegenomen, die de kranten in z’n buidelzak draagt. De man gaat dan op de rug van het dier zitten en zo springt hij langs de brievenbussen en zelfs over hekjes en sloten want kangoeroes zijn eerste klas springers. Andere krantenbezorgers zijn daar reuze jaloers op, want zij moeten zelf de zware pakken kranten sjouwen. Zo zie je, dat de reis naar Australië toch nog ergens goed voor was!”

„Ja, ja,” zei Henk.

„Maar Gerben?” vroeg Louw lachend. „Als zo’n kangoeroe springt, vallen de kranten dan niet uit z’n buidel?”

„In ’t begin wel,” zei Gerben, „maar toen heeft de man er een ritssluiting aangemaakt en nu blijven de kranten netjes opgeborgen. Zeg Sietse! Vaar niet zover van de kant af! Dan worden de schapen onrustig. Ze hebben watervrees, dat weet je!”

Sietse stuurde de praam tot op ongeveer twee meter uit de wal en voer zo verder. De hengelaars, die aan de kant zaten te vissen vonden het niet prettig, dat die grote praam met die ronkende motorboot zo dicht langs hen voer en één van hen riep: „Hé boer! Ga wat verder het meer op! Er is ruimte genoeg!”

Als antwoord riep Gerben: „Bèèèè!”

En tot groot vermaak van de jongens maar tot meerdere ergernis van de hengelaars begon de hele kudde schapen luid: bè bè te roepen.

Henk vond het reuze grappig.

Intussen voeren ze de stenen brug voorbij en kwamen ze bij het weiland waar de schapen gelost moesten worden. De praam werd stevig tegen de wal geduwd waarna Gerben een schaap greep en probeerde het dier aan land te tillen. Het schaap begreep wat de bedoeling was en sprong uit de handen van Gerben op de wal. Meteen volgde de hele kudde en was de praam in een ommezien leeg. Gerben bleef even kijken

en toen hij zag dat de dieren rustig begonnen te grazen, besloot hij terug te gaan naar de boerderij.

„Gerben?” vroeg Henk. „Hoe moet je met zo’n praam varen?”

„Dat is een hele grote kunst, Drikus!” antwoordde Gerben.

„Maar ik wil het je wel even voordoen.”

Henk sprong in de praam en Gerben duwde met de vaarboom de boot van de wal. Dan liet hij de vaarboom aan de zijkant van de praam in het water zakken en duwde met z’n schouder tegen de knop aan het uiteinde van de boom.

Langzaam begon de praam te varen. Door over de hele lengte van de praam te lopen duwen, behoeft de vaarboom pas weer uit het water getrokken te worden toen Gerben bij het achtereinde van z’n boot kwam. Hij nam de vaarboom mee naar voren en plaatste haar daar weer op de bodem van het meer. Dan begon hij opnieuw te duwen.

„Het lijkt nogal gemakkelijk,” dacht Henk. „Mag ik het ook even proberen?”

„Als jij een goede boerenknecht wilt worden,” zei Gerben, „zul je het varen met een praam ook moeten leren.

Alsjeblieft, ga je gang!”

Henk liep met de vaarboom naar voren en wilde haar net zoals Gerben dat deed, naast de praam in het water planten.

Maar dat viel tegen! De vaarboom bleef drijven in plaats van onder water te verdwijnen.

„Je moet de boom rechtop en met een vaartje naar beneden laten glijden!” legde Gerben uit. „Als zij rechtop staat, zakt ze door haar eigen gewicht naar beneden, begrijp je?”

Henk probeerde het opnieuw en het lukte. Hij zette z’n schouder tegen de knop en begon te duwen. Glunderend keek hij Gerben aan toen hij al duwend naar het achtereind van de praam liep.

„Lach maar niet zo voldaan!” waarschuwde Gerben. „Want kijk eens wat je doet!”

De praam die eerste lijnrecht langs de wal voer, dreigde nu in een rietkraag te varen.

„Het duwen is niet zo moeilijk,” zei Gerben. „Maar je moet tegelijkertijd ook sturen en dat is de kunst!”

„Er zit geen roer aan,” ontdekte Henk. „Hoe kan ik dan sturen?”

„Kijk,” deed Gerben voor. „Als je al duwend naar achteren loopt, moet je steeds wat verder van de bostrand afwijken. Daardoor duw je het achterstuk een beetje naar de wal en gaat de boeg precies tegengesteld dus van de wal af. Zo vaar je nooit in het riet, snap je?”

Henk probeerde het nog een keer en het gelukte hem nu

veel beter. De praam ging nog niet zo recht langs de wal als wanneer Gerben er mee voer, maar ze dreigde nu niet meer in het riet te zullen varen. Henk had nog wel een tijdje willen doorgaan met bomen maar Gerben vond dat verloren tijd en dus nam de Kameleon haar duwtaak weer op.

„Weet je wat zo gevaarlijk is Hendrikus, als je gaat bomen?” vertelde Gerben. „Je kunt onverwachts voorover tuimelen, doordat de boom bijvoorbeeld breekt of als de boom op iets onder water uitglijdt. Ik weet van een man, die op een bijna drie meter hoog dek stond en die met een hele lange vaarboom z’n woonark naar de wal wilde duwen. Hij zette er zoveel kracht achter, dat de boom brak en hij als door een katapult afgeschoten het water in vloog. Pas aan de andere kant van het meer kwam hij weer boven! Maar ja, die man kon goed duiken!”

„Ik wil ook leren duiken,” zei Henk. „Kan dat jongens?” „Natuurlijk!” vond Sietse. „Zodra we de praam teruggebracht hebben, gaan we duik oefeningen houden.”

De boerderij van Jellema was spoedig bereikt en Gerben bedankte de jongens voor hun hulp. Daarna voer de Kameleon naar de plaats aan de polderdijk waar ook geregeld werd gezwommen. Henk was één van de eersten die te water sprong. Hielke en Sietse volgden hem meteen want zij

vertrouwden de zwemkunst van Henk nog maar half. Maar Henk liet zien, dat hij de les goed had onthouden en hij zwom lustig rond. Dan stopte hij en vroeg: „Willen jullie mij nu leren duiken?”

„Kom maar hier!” riep Sietse. „Geef mij je hand. En laat je nu zakken tot je hoofd onder water is. Maar zuig eerst je longen vol lucht en houd je mond stijf dicht!”

Henk deed precies, zoals z’n leermeester het zei en hield de hand van Sietse krampachtig vast. Nauwelijks was hij kopje onder of hij kwam met een sprong weer boven.

„Hu, dat is eng!” vond hij.

„Welnee!” zei Sietse. „Jij bent te zenuwachtig, omdat je bang bent. Als je rustig blijft, zul je merken, dat het helemaal niet moeilijk is.”

Voordat Henk rustig bleef moest hij het nog verscheidene malen aan de hand van Sietse proberen.

Toen hij zover was, dat hij het durfde zonder zich aan Sietse vast te houden, vonden z’n vrienden dat hij best eens van de wal af kon proberen te duiken. Ze deden het hem allemaal voor en stonden toen klaar om hem op te vangen. Aarzelend liet Henk zich vallen, hij dook maar nauwelijks onder en was in een ommezien weer boven.

„Hé!” riep hij verbaasd. „Ik merkte nauwelijks, dat ik onder

water was.”

„Je was maar heel even onder,” zei Kees. „Maar je leert het al aardig!”

Door telkens van de wal af te duiken begon Henk zich tenslotte net zo goed in het water thuis te voelen als z’n vrienden. Maar hij werd er wel moe van.

Ze gingen op de helling van de dijk in het gras liggen zonnen. De eerst zo bleke Henk begon al wat bruiner te worden. Het buitenleven deed hem zichtbaar goed en hij sliep weldra als een roos. De anderen ook, behalve Hielke. Hij zag een roeiboot naderen met vier jongens erin. Ze voeren dicht langs de kant en één van de jongens wees naar onze vrienden en zei: „Kijk daar ligt Henkie Venema, het papkindje!” „Ha!” zei een andere jongen. „Hij heeft een zwembroek aan en hij durft nauwelijks in het water. Zullen we hem erin gooien?”

Het viertal stak de hoofden bij elkaar en begon te overleggen, hoe ze het papkindje Henkie te pakken konden nemen. Maar ze wisten blijkbaar niet dat stemmen ver klinken over het water en zo hoorde Hielke alles van hun plannen. De stadsjongens voeren even verder en legden aan tussen het riet. Hielke maakte vlug z’n vrienden wakker en zei fluisterend: „Vier jongens uit de stad willen Henk te water

gooien!”

„Waar zijn ze?” vroeg Sietse meteen strijdlustig.

„Ze kruipen daarginds over de dijk,” zei Hielke.

Het viertal was van plan achter langs de dijk naar onze vrienden te sluipen en hen dan te overvallen. Maar nauwelijks waren ze achter de dijk verdwenen of onze vrienden pakten hun kleren en sprongen in de Kameleon. Sietse duwde de boot van de wal en intussen kleedden onze schippers zich aan. De vier stadsjongens keken heel verbaasd, toen zij over de dijk kwamen stormen en de zonnebaders verdwenen waren. Opeens zagen ze de Kameleon ongeveer vier meter uit de wal drijven met onder andere Henkie aan boord. Het viertal holde terug naar de roeiboot en voer naar de Kameleon.

„Zij denken zeker, dat wij bang voor hen zijn,” zei Sietse.

„Maar dat zullen we hen wel even inpeperen!”

Zij startten de motor, maar zetten hem nog niet in de versnelling. Met zacht ronkende motor wachtte de Kameleon de nadering van de roeiboot af, waar een van de grootste jongens voorin opstond en riep: „We komen kijken, of jij al kunt zwemmen, Henkie!”

De twee jongens, die roeiden haalden de riemen binnen boord en hun stuurman probeerde de boot naast de

Kameleon te loodsen. Maar toen schakelde Sietse de versnelling in en stuurde de Kameleon dwars voor de roeiboot.

De andere jongen kon een aanvaring niet meer vermijden en de roeiboot botste met een schok tegen de zijwand van de ijzersterke Kameleon.

De jongen die voor in de roeiboot stond viel door de schok naar voren. Hij sprong noodgedwongen op de motorkap van de Kameleon, maar Sietse gaf hem vlug een duwtje, waardoor de jongen aan de andere kant van de Kameleon te water tuimelde. Onze vrienden keken hoe dat afliep, maar het bleek dat de drenkeling goed kon zwemmen. Proestend kwam hij boven water. Van het drietal in de roeiboot stond er een te zwaaien met een roeispaan. Hij dreigde, dat hij Sietse een tik zou geven. Maar deze lachte hem vierkant uit, gaf gas en duwde met de Kameleon de roeiboot opzij. Door deze onverwachte manoeuvre viel ook de jongen met de roeispaan over boord. Sietse stopte de motor om te zien, hoe de twee drenkelingen in hun bootje klommen.

Sietse liet de Kameleon dichterbij varen en riep: „Wat willen jullie van ons? Jullie denken toch zeker niet, dat wij bang zijn voor opscheppertjes uit de stad?”

„Wacht maar! Wij krijgen Henkie nog wel!” riepen de

jongens.

„Als één van jullie aan onze vriend Henk durft te komen!” riep Sietse, „zullen wij jullie weten te vinden, zelfs tot in de stad! Jullie zijn gewaarschuwd!”

En dan voer de Kameleon terug naar het dorp.

„Kun jij wel vechten, Henk?” vroeg Kees.

„Ik heb het nooit gedaan,” zei Henk. „Maar Jan Bartels, dat is de grootste van die jongens, heeft mij vaak geplaagd omdat ik niets terug durfde doen!”

„Dat is dom van je!” vond Sietse. „Als je goed van je afslaat, laten ze je wel met rust! Je moet boksen leren!”

Ze naderden de Woudaap en legden aan. Vanaf de omloop die op ongeveer vier meter hoogte rond de molen liep, hing een dik touw naar beneden. Dat bracht Sietse op het idee om zich eraan op te trekken. De eerste meters deed hij het moeiteloos, maar het laatste gedeelte kostte hem zichtbaar meer inspanning. Toch bereikte hij de balustrade, waarna hij zich naar beneden liet glijden. Hielke deed het meteen na en wist ook de balustrade te bereiken. Maar Louw en Kees kwamen slechts tot de helft. Henk wilde het ook proberen. Hij deed z'n uiterste best om ook minstens zo hoog te klimmen als Louw en Kees en dat gelukte bijna maar toen kwam Dijkstra. Hij greep Henk in z'n kraag en vroeg bars:

„Wilde jij in de molen klimmen?“

„Nee mijnheer,“ zei Henk. „Ik wilde alleen maar even proberen hoe hoog ik mij op kan trekken.“

„Maar als het touw was losgeschoten, was jij naar beneden getuimeld!“ deed Dijkstra boos. „Jij had je armen en benen kunnen breken!“

Daar kwam Gerben.

„Hé koehoeder!“ riep Dijkstra. „Jij moet je logé beter opvoeden! Hij probeerde langs dit touw omhoog te klimmen. Als hij naar beneden gevallen was...”

„Had u van mij een wagen zand gekregen!“ zei Gerben.

„Wat zou ik met een wagen zand moeten doen?“ vroeg Dijkstra verbaasd.

„Wel, het gat opvullen dat Hendrik bij z’n val veroorzaakt zou hebben!“ gaf Gerben als antwoord. „Maar Drikus, jij mag niet van die halsbrekende toeren verrichten, want ik wil niet het risico lopen dat jij een ongeluk krijgt. Dus dat doen we niet meer, hè?“

„Welnee,“ zei Henk.

Dat vond Gerben geen goed antwoord. Hij verlangde, dat Henk duidelijk zou zeggen: „Nee oom Gerben, het gebeurt niet meer!“

Henk herhaalde dat heel bereidwillig en Louw lag dubbel van

het lachen.

„Goed zo, Drikus!” zei Gerben. „En dan ga je nu maar met oom mee naar huis. Moeder zal de houtsnippen wel klaar hebben!”

,Oom’ Gerben stapte bij de jongens in de boot.

„Vroeger was er in ons dorp een man die kon klimmen als een aap,” vertelde Gerben. „Hij wierp een lasso, zoals de cowboys het doen, rond de torenspits en als de lus dan goed vast zat, klom hij langs het touw tot het puntje van de toren.”

„Zo hoog kan niemand een touw gooien,” zei Sietse.

„Nee, gewoon gooien kan natuurlijk niet,” zei Gerben. „Maar die man deed het op een speciale manier. Hij slingerde het touw boven z’n hoofd rond, terwijl hij het steeds meer liet vieren. De cirkel die het touw beschreef werd daardoor steeds groter en groter en tenslotte had de man het hele

Raadhuisplein nodig om het touw rond te kunnen slingeren. Dan liet hij het onverwachts los en suisde het touw omhoog tot rond de torenspits. Maar van veldwachter Zwart mocht het niet meer, want iedere keer als de man met het touw stond te slingeren kon er niemand meer over het Raadhuisplein en dat werd lastig. Daarom zei Zwart: ,Ga jij je potsenmakerij maar ergens anders vertonen!’

Die raad heeft de man opgevolgd. Hij treedt nu overal op in

theaters en voor de televisie en verdient daarmee een dikke boterham!”

„Een boterham?” vroeg Henk. „Geen houtsnippen, oom Gerben?”

„Zeg Drikus, jij moet mij niet in de maling nemen,” riep Gerben.

„Dat moet jij nodig zeggen!” riep Sietse. „Jij doet zelf nooit anders als iedereen voor de gek houden! En nu alle leugenaars uitstappen!”

De Kameleon voer het boothuis binnen en de passagiers gingen aan wal. Louw en Henk wandelden met Gerben mee naar het dorp. Gerben beweerde, dat hij nog ‚bosjes’ verhalen kende, maar dat hij ze maar niet vertelde, omdat Sietse er nooit een woord van wilde geloven.

„Sietse is een ongelovige Thomas,” zei hij. „’t Is jammer maar waar!”

„Ja ja,” zei Henk.

De moeder van Gerben zorgde goed voor haar logé. Henk kreeg volop te eten en te drinken. Gerben moedigde hem daarbij aan met de woorden: „Doe maar net als ik. Eet, totdat alles op is en je wordt een kerel als een onderdeur!”

„Wat is een onderdeur?” vroeg Henk.

„Een deur van één meter hoog!” antwoordde Gerben.

„Ja ja,” zei Henk.

Na het eten ging Gerben op een bank liggen ,pitten’, zoals hij het slapen noemde. Moeder Zonderland ruimde de tafel af en Henk ging naar buiten. Hij liep over het Raadhuisplein naar de kerk. Daar ontdekte hij een pad dat tussen de kerk en het huis van de dominee doorging en dan achter de huizen verdween. Nieuwsgierig volgde hij het pad dat langs achtertuinen door de weilanden in de richting van de Woudaap liep. Dat was vast en zeker een kortere weg naar het meer. Henk ging het meteen onderzoeken en wandelde verder door de weilanden, totdat hij in de buurt van de Woudaap de polderdijk bereikte. Boven op de dijk staande keek hij over het meer waar nog vele boten voeren. Dat bracht hem op het idee om ook te gaan varen. Bij de boerderij van Jellema lag immers de praam en hoe je daar mee schipperen moest had Gerben hem al geleerd. Zwemmen kon hij ook al dus wat belette hem om niet te gaan varen?

Hij begon meteen in de richting van de boerderij te lopen, maar bedacht dat hij dan voorbij de Woudaap moest. Als Kees hem zag, zou hij misschien mee willen, maar dat wenste Henk liever niet. Het was toch zeker veel leuker om alleen te varen? Dan kon hij schipperen zoals hij het wilde. Daarom

was het verstandiger achter de molen langs te lopen. Hij holde langs de slootkant de Woudaap voorbij. Een heel eind verder kwam hij weer op de dijk, zo bereikte hij de praam zonder dat iemand hem had gezien. Hij maakte het touw los en sprong aan boord. De praam dreef meteen van de wal af en toen pas ontdekte Henk dat er geen vaarboom aan boord was. Gerben had haar, zoals steeds, opgeborgen in de wagenloods.

Een zacht windje duwde de praam het meer op en Henk kon niet verhinderen, dat de boot in de richting van het eiland dreef. Daar voeren veel vaartuigen; aan weerskanten passeerden hem motor- en zeilboten maar alle stuurlui gingen die lompe praam uit de weg zodat Henk geen aanvaring kreeg. Henk hoopte, dat de praam tegen het eiland zou drijven maar helaas op een afstand van nog geen twee meter voer hij er voorbij om vervolgens in de vaargeul terecht te komen. Er naderde een vrachtboot die waarschuwend de hoorn liet klinken, maar Henk kon niets doen en de schipper van de vrachtboot moest heel hard aan het stuurwiel draaien om een aanvaring te voorkomen.

„Jij moet beter uitkijken!” riep hij kwaad. „Je kunt maar niet lukraak varen!”

„Ik vaar helemaal niet!” riep Henk. „Ik heb geen vaarboom!” De schipper wilde hem een touw toewerpen maar de afstand

was reeds te groot daarom riep hij: „Ik zal het aan de brugwachter melden!”

Henk dreef stuurloos verder en het schip voer naar het dorp. Aan de brugwachter vertelde de schipper, dat er een praam ronddreef met een jongen erin die geen vaarboom had. De brugwachter belde Klinkhamer en vroeg of Hielke en Sietse een praam naar de wal wilden brengen die op het meer dreef. Dat wilden onze schippers met alle plezier doen. De Kameleon werd vlug gestart en voer snel het meer op.

„Daarginds bij het eiland vaart een praam!” riep Hielke en hij wees naar rechts. Sietse stuurde de Kameleon er regelrecht heen, maar toen onze schippers de praam naderden, keken zij elkaar verbaasd aan. In de praam stond een jongen naar hen te wenken en die jongen was Henk.

„Wat doet die slome hier met de praam van Jellema?” vroeg Sietse.

„Ik snap er ook niets van,” zei Hielke.

Ze bereikten de praam en Hielke koppelde haar met een touw aan de Kameleon vast.

„Zo Henk! Wat is er loos?” vroeg Hielke.

„Ik wilde even gaan varen,” zei Henk. „Maar er was geen vaarboom en zo dreef ik hierheen!”

„Wij brengen je meteen terug,” zei Sietse, „want als Gerben

dit ziet is hij vast reuze kwaad!”

Sietse gaf de motor vol gas en met een flinke snelheid voeren de boten terug naar de boerderij van Jellema. De praam werd vastgelegd en de jongens keerden meteen terug naar het dorp. Bij het einde van de polderdijk en de kruising van de weg naar het dorp legde Sietse aan. „Uitstappen Henk,” zei hij. „De brugwachter hoeft niet te weten, dat jij in de praam voer. Ga naar de smederij, daar treffen we elkaar weer.”

Henk liep naar het dorp en de Kameleon voer verder. De brugwachter zag de Klinkhamertjes naderen en vroeg: „Was het de praam van Jellema?”

„Ja!” riep Sietse. „We hebben haar teruggebracht! Het touw was losgegaan, maar ze ligt nu weer stevig vast!”

„En was er een jongen aan boord?” vroeg de brugwachter.

„Daar heb ik niets van gehoord!” rijmde Sietse en hij liet de Kameleon snel naar het boothuis varen.

„Jij bent ook een mooie,” zei Hielke.

„Maar de brugwachter weet niets!” verdedigde Sietse zich.

„Want anders was Henk toch nog de klos geweest!”

In de smederij stond Henk reeds te wachten. Nauwelijks waren Hielke en Sietse bij hem of er stopte een auto voor de smederij. Daaruit kwamen Gerben gevolgd door mevrouw en mijnheer Venema.

„Henk, daar komen je ouders!” zei Sietse.

„Ha!” riep Gerben. „Dacht ik het niet?”

„Hier is Henk! Zeg Drikus, als jij er weer eens vandoor gaat, waarschuw dan wel even, hè? Je ouders waren al bang dat jij spoorloos verdwenen was!”

„Dag Henk,” riep z’n moeder en ze gaf hem op iedere wang een zoen. „Hoe is het met je? Heb je je wel gewassen?”

„Ik was me alle dagen,” zei Henk. „En ik kan ook ai zwemmen. Kijk, ik word bruin net als Hielke en Sietse!”

„Heel goed, Henk,” vond z’n vader. „Jij ziet er prima uit!”

„Ik heb nog nooit zo’n mooie vakantie gehad,” vertelde Henk. „De dag vliegt om!”

Mevrouw schudde haar hoofd. Zij kon het nauwelijks begrijpen.

„Eet je wel genoeg?” vroeg ze. „Kun je goed slapen?”

„Ik eet veel meer dan thuis!” antwoordde Henk. „En ik slaap heerlijk!”

„Wij moeten ’s morgens het bed omkieperen,” zei Gerben, „anders blijft hij liggen!”

„Gerben maakt altijd grapjes,” zei Henk. „Ik hoop, dat ik nog een hele tijd bij hem mag blijven logeren!”

„Hij mag gerust een paar jaar blijven,” zei Gerben.

Maar dat werd mevrouw Venema een beetje te veel van het

goede. En als zij geweten had dat haar zoon nog geen tien minuten geleden in z'n eentje met een grote praam over het meer had gezworven had Henk wellicht geen dag langer bij Gerben mogen blijven. Maar zonder geluk vaart niemand wel en dat geluk had Henk.

Jaja!

HOOFDSTUK IV

Klinkhamer koopt een beeldje

Een man kwam de smederij binnen met een koffertje. Hij legde het op de werkbank en maakte het open.

„Mijnheer Klinkhamer,” zei hij. „Kijkt u eens. Is dit iets voor u? Het heeft een hoge kunstwaarde!”

Klinkhamer en z’n zoons keken nieuwsgierig in het koffertje, waar een madonnabeeldje, een moeder met kindje, tussen zacht vloeipapier lag.

„Wilt u het kopen. Klinkhamer?” vroeg de man. „Voor veertig gulden mag u het hebben!”

Klinkhamer begon te lachen en zei: „Ik geloof niet, dat het iets voor mij is!”

„Maar mijnheer Klinkhamer, dit is een kunstwerkje! Het is veel meer waard dan veertig gulden. Zo’n koopje moet u niet laten lopen, u kunt er minstens het dubbele voor terug ontvangen!”

„Waarom verkoopt u het dan voor de helft van de prijs?” vroeg Sietse.

„Wel jongeman, ik zit helaas om geld verlegen en daardoor

heb ik geen tijd om een echte kunstkenner te zoeken, want dan zou ik misschien wel het driedubbele ontvangen.”

Hij had deze woorden juist gezegd toen Gerben binnenkwam vergezeld van Henk en Louw.

„Wil jij een mooi beeldje kopen, Gerben?” vroeg Hielke, terwijl hij naar het koffertje wees.

„Drommels, dat is een kunstwerk,” zei Gerben. „Tjonge wat mooi!”

„Heeft u verstand van kunst?” vroeg de man.

„Helemaal niet!” zei Gerben. „Maar zo’n tuinkabouter zou ik niet kunnen maken, daarom is het voor mij kunst!”

„Tuinkabouter?” riep de man verontwaardigd. „Dit is een madonna! Dit hoort niet in een tuin maar op een ereplaats in huis! Tuinkabouter? Hoe haalt u het in uw hoofd!”

„En moet dat veel kosten?” vroeg Gerben.

„Veertig gulden! En dat is beslist een koopje!”

„Maar als het valt is het stuk!” spotte Gerben. „En het stuk gooien van veertig gulden is voor mij geen kunst! Dat kan ik wel zonder zo’n beeldje!”

„Als iedereen zo dacht zou er geen kunstenaar meer kunnen bestaan!” zei de man. „Bekijk zo’n beeldje eens goed! Is het niet net of het leeft? Die ogen, die handen, dat kindje, alles is uiterst fijn verzorgd. Ik wed, dat niemand van ons dit zou

kunnen maken. Wel mijnheer Klinkhamer voor vijfendertig gulden mag u het hebben, maar dan ook voor geen cent minder!”

„Er is iets in dat beeldje, dat mij aantrekt,” zei Klinkhamer.

„Wat het is weet ik niet precies, maar vooruit, ik koop het! Geeft u mij er wel een kwitantie van?”

„Natuurlijk,” zei de koopman. Hij schreef op een kassabon: Voor de heer Klinkhamer een Madonna à f 35,-. Daaronder zette hij ‚betaald’ en z’n handtekening.

„Is het zo goed?” vroeg hij.

„In orde,” zei Klinkhamer en betaalde.

Hielke nam het beeldje in ontvangst en de koopman vertrok met z’n lege koffertje.

„Ik geloof wel, dat dit beeldje z’n geld waard is,” zei Gerben.

„Zeker,” zei Klinkhamer. „Ik vind het heel mooi en daar gaat het toch maar om, nietwaar?”

Hielke bracht het beeldje in huis en moeder vond het ook heel mooi. Zij gaf het een plaatsje op de boekenkast en keek er met genoegen naar.

„We zijn nu met z’n zessen,” lachte Hielke. „We hebben er een moeder en een kindje bij!” Terug in de smederij vertelde hij zijn vader, dat moeder erg ingenomen was met het beeldje.

„Dat zit dan goed,” zei Klinkhamer. „En willen jullie nu ophoepelen? Ik heb ruimte nodig!”

Natuurlijk gingen de jongens weer varen. Op het meer was het al weer reuze gezellig en toen onze schippers enige jongens in kleine zeiljollen passeerden, keek Henk daar vol belangstelling naar.

„Zo’n bootje zou ik ook willen hebben,” zei hij. „Als er geen wind is, kun je er gemakkelijk mee roeien.”

„Jij mag van je moeder toch niet alleen uit varen,” zei Kees.

„Waarom niet?” riep Henk. „Als zij weet, dat ik kan zwemmen is er toch geen gevaar bij?”

„Maar dan moet je ook goed kunnen duiken,” zei Louw.

„Dat kunnen we nog wel even gaan oefenen,” zei Sietse. Hij stuurde de Kameleon naar de polderdijk. Ze kleeadden zich uit en sprongen te water. Sietse trok de Kameleon een eindje van de wal en vroeg aan Henk, of hij onder de boot door durfde te duiken. Henk aarzelde maar toen Louw het hem voordeed volgde Henk meteen zijn voorbeeld tot grote verbazing van de anderen.

„Weet je wat jij bent, Henk?” riep Sietse. „Jij bent een raadsel. Jij leek zo’n bang jongetje, maar jij durft alles!”

Om dat nog eens extra te bewijzen, dook Henk meerdere malen onder de boot door. Daarmee was het voor z’n

vrienden een uitgemaakte zaak, dat niemand zich meer zorgen hoefde te maken over de zwemkunst van Henk Venema.

Toen ze zich na enige tijd weer aankleedden zei Henk: „Ik kan dus best met een zeilboot gaan varen, want ik zal heus niet verdrinken als de boot zou omslaan.”

„Jij bent een echte waterrat geworden,” vond Hielke. „Zo zie je maar, als je wilt, kun je veel!”

„Dan wil ik nu gaan sparen voor een zeiljol,” zei Henk.

„Maar zo’n jol kost een paar duizendjes!” riep Kees. „Hoe wil jij zoveel sparen?”

„Dat weet ik nog niet,” zei Henk. „Maar ik ga alle centjes goed bewaren!”

Ze voeren weer het meer op. De jongens keken naar de vissers en kampeerders. Overal genoten de mensen van hun vrije tijd door heerlijk in het zonnetje te zitten lezen, vissen of luieren. Maar bij een weiland aan de overkant van het meer ging het heel wat rumoeriger toe. Daar stond een kleine kampeertent en voor de wal lagen twee zeiljollen waarvan de masten en zeilen waren weggenomen. Ook lag er een roeiboot en die herkende Sietse. Het was de boot van de vier stadsjongens, Jan Bartels met zijn kornuiten. Sietse stopte de motor en geluidloos gleeed de Kameleon naderbij. Op de wal

werd gevochten. Er waren drie jongens die hun bezittingen moesten verdedigen tegen de club van Jan Bartels. Zonder dat de vechtersbazen het merkten legde de Kameleon aan en sprongen onze vrienden op de wal.

„Stop!” brulde Sietse.

Verbaasd staakten de ruziemakers hun gevecht. Maar Jan Bartels was gauw over die verbazing heen en riep: „Waar bemoeien jullie je mee?!”

Dreigend kwam hij op onze vrienden af. Het was duidelijk dat hij Henk uitzocht om mee te vechten, maar tot z'n grote verbazing begon Henk zo hard en snel met z'n vuisten te slaan, dat hij haastig achteruit deinsde en over een op de grond liggende mast struikelde. Henk stortte zich boven op hem en sloeg er verwoed op los. Alle plagerijen, die Jan hem had aangedaan, zette hij hem nu dubbel en dwars betaald. Jan wist niet hoe hij zich verweren moest. Henkie, ‚het papkindje’, bleek harde vuisten te hebben en dat verraste Jan zo, dat hij alle moeite deed om er aan te ontkomen. Z'n vrienden keken er verbaasd naar, totdat één van hen Jan te hulp wilde komen. Maar dat belette Sietse. Even later trok Hielke Henk omhoog en zei: „Zo is 't wel genoeg! Je hebt je goed geweed, Henk!”

Jan Bartels krabbelde overeind en liep scheldend naar de

roeiboort, waarna hij en z'n kornuiten vertrokken.

„Ik wist niet, dat jij zo sterk was,” zei Kees tegen Henk.

„Dat wist ik zelf ook niet,” grapte Henk nog hijgend van de inspanning. „Maar ik laat me niet meer op m'n kop zitten!”

„Jij kon goed boksen,” vond Louw.

„Dat leer ik van Gerben,” bekende Henk. „Iedere avond voor het naar bed gaan moet ik tegen hem boksen. Natuurlijk is hij veel sterker, maar ik heb wel veel van hem geleerd!”

De drie jongens, die door onze vrienden geholpen waren, bedankten voor de hulp.

„Waarom hadden jullie ruzie?” vroeg Sietse.

„Zij wilden in onze boten zeilen,” zei één van de jongens. „Zij kwamen aan wal en grepen de masten en toen was het ruzie!”

„Henk zou graag in een jol willen zeilen,” zei Louw. „Mag hij even met één van jullie mee?”

„Natuurlijk,” was het antwoord van een van de jongens. „Kom maar mee Henk! Ik heet ook Henk dus passen wij goed bij elkaar!”

De mast werd in de jol gezet en het zeil werd afgerold. Henk zat te kijken hoe z'n naamgenoot de boot stuurde en het zeil vasthield. Het leek allemaal heel eenvoudig maar toen hij zelf na een tijdje mocht sturen, moest hij toch we! even wennen aan de gedragingen van de boot. Zoetjes aan kreeg hij de

kunst enigszins onder de knie en dat maakte hem zo enthousiast, dat hij wel driemaal het meer rondvoer. Hij keek dan ook verstoord toen de Kameleon de jol kwam enteren. „Hé jô!” riep Sietse. „Overstappen! ’t Is tijd om naar huis te gaan!”

„Nu al?” vroeg Henk. „Wat gaat de tijd toch vlug als je zo heerlijk zeilt!”

„Jij moeten jol kopen, Henk!” beweerde Hielke. „Dan kun je alle dagen zeilen!”

Henk bedankte zijn naamgenoot voor het prettige varen en vervolgens voeren de jongens naar huis.

’s Middags moesten Hielke en Sietse voor hun vader enige hoefijzers naar de smid brengen die in het dorp aan de overkant van het meer woonde. Natuurlijk gingen Kees, Louw en Henk met hen mee in de Kameleon. Ze voeren langs de vaargeul die regelrecht door het meer liep naar de ingang van het kanaal. In het dorp legden ze weer aan bij het erf van Hielkema, de melkman. Kees keek gauw even of er ook lege flessen gesorteerd moesten worden. Maar er waren geen flessen en dus ging Kees met z’n vrienden mee naar de smederij van Houwman. Ze kwamen voorbij een winkel waar allerlei scheepsbenodigdheden te koop waren. Henk bleef voor de etalage staan kijken, want daarbinnen lag ook een

kleine zeiljol. Dat was nu net de boot, die Henk graag zou willen hebben. Hij bekeek het vaartuig van alle kanten.

„Kom Henk!” riep Hielke.

„Ik kom wel!” riep Henk. „Ik wil nog even kijken!”

Terwijl hij voor de etalage stond begroette een man met een koffertje twee andere heren. Het drietal stapte vlakbij Henk het portiek van de winkel binnen en van het gesprek, dat zij daar voerden was Henk ongewild getuige. De man met het koffertje vertelde: „Bij het derde boerderijtje in de polder heb ik het schilderij verkocht. Die man heet Kroon en hij bezit veel antiek. Als jullie het schilderij terug halen, kunnen jullie ook best wat van dat antiek meenemen!”

„Nee, nee, dat is te gevaarlijk,” zei één van de andere mannen. „Stel je voor, dat die boer het antiek van z’n ouders heeft geërfd en wij willen het dan in beslag nemen, omdat het zogenaamd gestolen waar is, dan denkt die boer meteen dat wij geen echte rechercheurs zijn. En dan waarschuwt hij de politie en hebben we de poppen aan ’t dansen!”

„Kees heeft gelijk,” zei de derde man. „Wij vragen gewoon het schilderij terug en meer niet! Dan hebben we toch al weer honderdvijfzig gulden verdiend! En waar is de Madonna?”

„Bij smid Klinkhamer. De smederij staat bij het begin van het dorp. Ik kon niet meer dan vijfendertig gulden voor het

beeldje krijgen, maar dat is toch ook mooi meegenomen, nietwaar?”

„Goed, we zullen het terughalen,” zei de man die Kees heette. „En neem jij dan de bus naar de stad. Het is beter dat de mensen ons niet samen zien!”

Henk had alles gehoord en begreep, dat de man met het koffertje artikelen verkocht, die de andere twee later terug kwamen vorderen door te beweren, dat het gestolen waar was. Het waren dus oplichters. Maar dan moest Klinkhamer gewaarschuwd worden anders raakte hij het beeldje kwijt. Henk holde z’n vrienden achterna, die juist de hoefijzers bij smid Houwman hadden afgeleverd.

„Hé, jongens!” riep hij. „We moeten meteen terug! Ik heb een gesprek van drie mannen afgeluisterd. De ene was de man met het koffertje, die het beeldje aan jullie vader heeft verkocht en nu willen die andere twee het terughalen door te zeggen, dat zij rechercheurs zijn en dat het beeldje gestolen is!”

„Wat een schooiers!” riep Sietse woest. „We gaan direct naar huis!”

„Die mannen gaan ook een schilderijtje terughalen bij een boer die antiek verzamelt,” zei Henk.

„Heet die boer Kroon?” vroeg Hielke.

„Ja! Dat is z'n naam!”

„We zullen Kroon niet meer op tijd kunnen waarschuwen,” zei Sietse. „Die lui hebben natuurlijk een auto en zijn er dus veel eerder dan wij. Maar bij ons thuis vangen ze bot, daar zullen wij voor zorgen!”

Ze holden naar de Kameleon en voeren op volle snelheid door het kanaal naar het meer. In de verte reed een auto over de polderdijk en verdween bij de stenen brug de polder in.

„Dat zullen die oplichters wel zijn,” dacht Sietse. „Wij hebben nu alle tijd om naar huis te varen.”

„Ja en dan nemen wij het beeldje weg en verstoppen het,” verzon Henk.

„Hé!” riep Sietse. „Maar dat doen we! Daar had ik helemaal niet aan gedacht!”

„Maar we kunnen het toch beter aan vader vertellen,” zei Hielke.

„Nee,” zei Henk, „want dan loop je de kans, dat je vader zich laat overbluffen en het beeldje toch meegeeft.”

„Dan ken jij m'n vader niet!” riep Hielke.

„Ik ben er voor om vader niets te vertellen en alles op z'n beloop te laten,” zei Sietse. „Maar dan moeten wij wel het beeldje verstoppen!”

„Ja en dan gaan wij in de smederij kijken hoe alles afloopt,”

zei Louw. „Die lui zullen raar kijken als Klinkhamer hun vertelt, dat het beeldje verdwenen is.”

„Misschien is het voor vader wel de gemakkelijkste manier om die lui kwijt te raken,” vond Hielke.

De Kameleon voer snel over het meer en Sietse stuurde haar het boothuis binnen.

„Blijven jullie hier,” zei Sietse. „Dan zal ik het beeldje halen.”

Hij keek naar het huis en zag dat moeder boven in de slaapkamer bezig was. Vlug holde hij naar de keukendeur en ging naar binnen. Toen was het nog maar een klein kunstje om het beeldje van de boekenkast te nemen en ermee naar het boothuis te hollen. Daar werd het in een hoekje onder een stuk zeildoek verstopt.

„En nu gaan we naar de smederij,” zei Sietse. „En blijven bij de achterdeur luisteren naar wat daarbinnen gebeurt.”

„Dat zal spannend worden,” zei Louw en hopende op een sensationele afloop, ging hij met de anderen mee.

Binnen in de smederij snorde de boormachine, zodat Klinkhamer er niets van hoorde toen Sietse de achterdeur een beetje opende. Door de smalle opening gluurden de jongens naar binnen. Klinkhamer was druk bezig met het boren van gaten in een stuk ijzer. Het kon nog wel even duren, voordat de auto met de twee oplichters zou komen. Maar wel kwam Gerben de smederij binnen. Hij vroeg Klinkhamer om enige bouten voor het vastzetten van het spatbord van de tractor.

„Alles rammelt los,” zei hij. „Dat komt omdat er geen vering is! Maar, tja, ’t is geen luxe wagen.”

„Misschien rijd je wel te hard,” meende Klinkhamer.

„Maar ik houd er niet van om langs de weg te kruipen,”

grinnikte Gerben. „Ik zeg maar: Vlug over de weg en beleefd tegen de mensen!”

Klinkhamer ging in het magazijntje om nieuwe bouten te halen. Voor de smederij stopte een auto. Er kwamen twee heren binnen.

„Bent u Klinkhamer?” vroegen ze aan Gerben.

„Ik ben ik zei de gek,” antwoordde Gerben.

„We zijn van de recherche uit de stad!” beweerde één van de mannen. „Hier is m’n legitimatiebewijs!”

Hij toonde Gerben een bedrukt papier met een foto erop.

„U heeft een madonnabeeldje gekocht, nietwaar?” vervolgde de man. „Maar tot onze spijt moeten wij het in beslag nemen! Het is uit een museum gestolen, dus mag u het niet houden!”

„Juist,” zei Gerben. „Maar dan moet u niet bij mij zijn, maar bij die mijnheer daar!”

Klinkhamer kwam uit het magazijntje en keek vragend naar de beide heren.

„Dit zijn rechercheurs!” zei Gerben. „Zij komen het beeldje terughalen! Het is uit een museum gestolen!”

„Zooo?” zei Klinkhamer. „Dat is niet leuk!”

„Tja,” zei één van de ,rechercheurs’. „Het is een kunstwerk, dat enige duizenden guldens waard is.”

„Oei,” zei Klinkhamer. „Ik betaalde er vijfendertig gulden

voor. Dat geld ben ik zeker wel kwijt?”

„Misschien krijgt u het terug van het museum,” zei de „rechercheur”. „Maar ik kan het u niet garanderen!”

„Hm,” bromde Klinkhamer. „Dit is dan wel de laatste keer geweest, dat ik iets aan de deur koop!”

Hij ging in huis om het beeldje te halen.

„Kom jongens,” zei Sietse. Het hele stel liep rond de smederij en kwam aan de voorkant van de smederij binnen.

„Ha Gerben!” riep Sietse. „Is vader er niet?”

„Hij komt zo!” antwoordde Gerben.

Hoewel Gerben de gevraagde bouten reeds ontvangen had, bleef hij toch wachten op de afloop van deze zaak.

Het duurde even en toen kwam Klinkhamer gevolgd door z'n vrouw terug in de smederij en riep: „Het is gestolen! Iemand heeft het weggenomen. M'n vrouw heeft gestommel in de kamer gehoord, terwijl zij boven was. En dat gebeurt allemaal zomaar op klaarlichte dag! Ik geef het meteen door aan de politie!”

Klinkhamer nam de telefoon, die boven de werkbank hing en wilde het nummer van Zwart draaien.

„Dat is niet nodig, mijnheer Klinkhamer,” zei de ene „rechercheur”. „Wij gaan zelf wel op onderzoek uit! Goedemiddag!”

De heren verlieten de smederij en reden snel weg met hun auto. Klinkhamer keek hen verwonderd na.

„Het waren oplichters,” zei Sietse. „Henk heeft toevallig een gesprek van hen afgeluisterd. Die man met het koffertje verkocht allerlei spullen en dan kwamen die twee zogenaamde chercheurs het terughalen. Maar hier lukte de truc niet want wij hebben het beeldje gauw weggenomen!”

„Hebben jullie het beeldje?” vroeg Klinkhamer. „Waarom?”

„Omdat u het anders had teruggegeven,” zei Sietse.

„Welderdraaid, jij hebt nog gelijk ook,” zei Klinkhamer. „Jij bent goed uitgekookt, Sietse!”

„Welnee,” zei Sietse. „Het was Henk z’n idee om het beeldje te verstoppert!”

„Ja ja!” riep Gerben. „Hendrikus heeft een koppie, koppie! Ik heb hem al heel wat geleerd. Ik ben bezig hem helemaal om te turnen!”

„Ja ja,” zei Henk, „maar niemand heeft het nummer van de auto opgenomen!”

„Tja, dat hadden we wel moeten doen!” zei Klinkhamer.

„Maar we kunnen veldwachter Zwart wel een goed signalement van de oplichters geven!”

„En het beeldje hebben we nog!” zei Sietse. Hij haalde het gauw uit het boothuis. Toen hij ermee in de smederij kwam,

was de veldwachter er ook. Klinkhamer vertelde hem wat er was voorgevallen.

„Aha,” zei Zwart. „En is dat het beroemde beeldje?”

Hij bekeek het en zag onder in een holte van het voetstuk enige vreemde lettertekens staan.

„Hm,” bromde hij. „’t Is wel leuk. Maar geen kunstwerk. Het komt uit Hongkong of Japan! U heeft er een goede prijs voor betaald Klinkhamer.”

„Dat is geen punt,” zei Klinkhamer. „Maar ik had het wel vervelend gevonden, als we het kwijt waren geraakt. Het mag dan geen kunstwerk zijn, maar mooi is het wel! Alsjeblieft moeder, zet het maar weer in de kamer!”

HOOFDSTUK V

De krantenbezorger beleeft vreemde dingen

„Waar ga je heen Hendrikus?” vroeg Gerben toen Henk ’s avonds na het eten opstond en naar buiten wilde gaan.

„Nog even naar Hielke en Sietse,” antwoordde Henk.

„Dat dacht ik al,” zei Gerben. „De smederij van Klinkhamer is net de zoete inval! Iedereen schijnt daar z’n tweede thuis te vinden. Wil je niet liever hier blijven? Dan gaan we een spelletje dominee spelen!”

„Dominee?!” riep Henk verbaasd. „Je bedoelt domino.”

„Ja! Of een spelletje ganzenbord?”

„Ganzenbord?!” riep Henk nu verontwaardigd.

„Ja, ganzenbord! Dat is toch een gewoon spel? Jij kijkt alsof ik een vies woord zeg!”

„Maar met dit mooie weer blijf je toch niet in huis zitten om spelletjes te doen?” riep Henk.

Gerben begon te lachen.

„Juist Drikus! Ik wilde je alleen maar even testen. Echte jongens zitten met mooi weer niet in huis. Jij bent dus een echte jongen en dat wilde ik alleen maar even weten. En ga nu

maar naar de rabauwen van Klinkhamer, want daar pas jij wonderbaarlijk goed bij!”

„Tot ziens,” riep Henk.

Fluitend liep hij de straat uit, het plein over en dan naar de smederij van Klinkhamer. Bij het huis van de dokter, die naast Klinkhamer woonde, kwam de krantenbezorger op z'n fiets uit de tuin en reed bijna tegen Henk op. De man, die Boonstra heette, remde snel en stopte.

„Zeg jongen,” zei hij. „Jij logeert bij Gerben, nietwaar?”
Henk knikte bevestigend.

„Zou jij een rijksdaalder willen verdienen?”

„Jawel,” zei Henk. „Maar wat moet ik er voor doen?”

„Als jij twaalf kranten in de polder bezorgt, geef ik je een rijksdaalder!”

„Tot hoever moet ik dan de polder in?” vroeg Henk.

„Wel, je begint bij de Woudaap met de eerste krant, dan de volgende bij boer Jellema en dan naar de boerderijen in de polder, totdat je alle kranten kwijt bent!”

„Maar als ik tien boerderijen ver de polder in moet lopen, heb ik wel drie uur werk. Dan kom ik veel te laat thuis!”

„Welnee jongen. Jij mag mijn fiets lenen en als je dan terugkomt, krijg jij een rijksdaalder. Ik wed dat je het wel in een uur kunt doen, want zo'n jongen als jij kan natuurlijk hard

fietsen.”

„Goed, ik doet het!” zei Henk.

Boonstra telde nog even het aantal kranten dat in de fietstas zat. Het waren er dertien.

„Er zit er één teveel in,” zei hij. „Geef die maar cadeau aan stille Evert!”

„Wie is dat?” vroeg Henk.

„Hij woont in een klein huisje naast de laatste boerderij,” zei Boonstra. „Hij komt bijna nooit buiten, daarom noemen ze hem stille Evert, maar hij heet Evert Prinsen. Enfin, je ziet maar! Hier is de fiets!”

En zo vertrok Henk als aspirant krantenbezorger op de fiets van Boonstra naar de polder.

Z’n eerste klant was Dijkstra. Hij liet de krant in de brievenbus glijden en dat zag Kees.

„Wat? Ben jij krantenjongen?” vroeg hij. „Hoeveel verdien je daarmee?”

„Een rijksdaalder!”

„En waar moet je heen?”

„Naar tien boerderijen in de polder!”

„Ha! Als ik dat moest doen, verbrandde ik de kranten en ging meteen de rijksdaalder halen!”

„Dat kan toch niet?” vond Henk. „Dan komen de klanten

klagen dat zij geen krant hebben gekregen en moet je de rijksdaalder teruggeven!”

„Teruggeven? Die heb ik dan al lang soldaat gemaakt! Ik ga er toch zeker regelrecht mee naar de banketbakker? Ik ben niet zo gek om voor een rijksdaalder de hele polder door te fietsen!”

„Zo gek is dat niet!” zei Henk. „Het is een leuk tochtje. Tot ziens!”

Henk reed naar de boerderij van Jellema en gaf de krant aan de boer die op het erf stond.

„Zo Henk, breng jij de kranten rond?” vroeg Jellema.

„Vele miljonairs zijn als krantenjongen begonnen!”

„Ik hoef geen miljonair te worden,” zei Henk. „Maar ik wil sparen voor een zeiljol!”

„Dat is een goed plan Henk! Ik wens je succes!”

Henk fietste verder.

Bij de boerderij van Brandsma kwam de waakhond luid blaffend op hem af. De knecht van Brandsma riep de hond terug en nam de krant in ontvangst. „Je moet niet bang zijn voor de honden,” vertelde hij. „Je moet luid roepen: „Vooruit! Hoepel op!” En dan gewoon doorlopen! De honden blaffen wel, maar ze doen je niets!”

„Als het maar waar is,” dacht Henk. Hij fietste naar de

volgende boerderij. Daar woonde boer Kroon, die geen vee meer had, omdat hij rentenierde. Wel bezat hij veel antiek. Hij was een verwoed verzamelaar. Henk herinnerde zich de naam Kroon die op de voordeur stond. De oplichters gingen immers bij Kroon een schilderij terug halen? Zou dat ook inderdaad gebeurd zijn? Henk had het wel willen vragen maar er was niemand thuis. Dus ging hij maar weer verder naar de volgende boerderijen. Van de waakhonden had hij weinig last, ze blaften wel maar door kordaat tegen hen op te treden, wist Henk ze op een afstand te houden. Zo naderde hij zonder moeilijkheden de laatste boerderij. Voor hem op de weg liep een man. Een moment dacht Henk dat het Gerben was, maar deze man droeg geen overall en Gerben was immers thuis. De man liep slingerend langs de weg, alsof hij dronken was. Hij hoorde de fiets van Henk naderen en ging in de berm lopen. Maar toen raakte hij z'n evenwicht kwijt en viel in de vaart. Tot grote schrik van Henk deed de drenkeling totaal geen moeite om zich te redden. Het leek wel alsof hij bewusteloos was. Henk sprong van z'n fiets en dook de drenkeling achterna. Hij greep z'n hoofd en trok hem al zwemmende naar de kant. Daar kon Henk staan en kostte het hem minder moeite om het hoofd van de drenkeling boven water te houden. Maar hoe kreeg hij die zware man op de

wal? De drenkeling kwam zoetjesaan tot bewustzijn en begon met z'n armen te slaan. Henk duwde hem tegen de wal waar de man zich stevig vastgreep aan het gras. Henk kon hem nu loslaten, maar wat moest hij nu verder doen? Henk ging achter de man staan en probeerde hem omhoog te hijsen. Gelukkig verscheen onverwachts veldwachter Zwart om hem te helpen. Zwart had alles gezien door z'n verrekijker en was zo snel mogelijk naar de plaats van het ongeluk gefietst. Hij greep de armen van de drenkeling en trok hem op de wal. „Zo Evert!” zei Zwart. „Wilde jij een bad nemen? Wat is er met je? Jij trilt als ik weet niet wat!”

„Ik werd duizelig,” zei Evert. „Het is vreemd, maar ik durf niet meer alleen op straat te lopen. Het is net, alsof ik dan geen stuur meer heb!”

„Ik zal je naar huis brengen,” zei Zwart. Hij nam Evert bij een arm en bracht hem naar de boerderij die vlakbij lag.

Naast de boerderij die de naam Prinsenhof droeg stond een klein huis, waarin Evert woonde. Uit de boerderij kwam mevrouw Harmsma. Ze keek geschrokken naar Evert en vroeg: „Heb je te water gelegen?!”

„Ik werd duizelig,” zei Evert, „maar 't is al weer over.”

„Je hebt zeker je tabletten niet gehad?” vroeg mevrouw. „Die moet je innemen, dat weet je! Anders gebeuren er nog meer

ongelukken!”

„Ja, ja,” zei Evert, „maar ik wil af en toe ook wel eens even wandelen!”

„Maar je moet niet op de weg gaan!” zei de boerin. „Je ziet nu zelf wat er van komt. Je had wel kunnen verdrinken! Trek je natte kleren maar gauw uit dan zal ik ze wassen.”

De vrouw verdween met Evert in huis.

„Zo Henk!” zei Zwart. „Die hebben we afgeleverd. En nu moet jij ook gauw naar huis, anders vat je kou!”

Henk wierp een krant door de openstaande deur van Evert z’n huisje en liet de laatste krant in de bus van de boerderij glijden. Dan sprong hij op z’n fiets en reed Zwart achterna die hij spoedig inhaalde.

„Zeg Henk,” vroeg Zwart. „Heeft Evert jou wel bedankt voor het redden?”

„Dat was niet nodig,” zei Henk. „Ik ben blij, dat het zo goed is afgelopen!”

„Ik geloof, dat Evert verdronken was, als jij hem niet had gered,” zei Zwart.

„Het was wel vreemd,” zei Henk. „Hij deed helemaal geen moeite om te zwemmen. Een moment dacht ik, dat hij overleden was.”

„Hij is bewusteloos geweest,” zei Zwart. „En iemand die

bewusteloos is, kan zichzelf niet redden. Jij hebt goed werk gedaan, Henk. Ik zal er melding van maken!”

„Vertelt u het alstublieft niet aan m’n vader en moeder!” zei Henk. „Als zij te weten komen, dat ik in natte kleren langs de weg heb gefietst, moet ik meteen terug naar huis!”

Zwart lachte.

„Jij bent hier wel graag, hè? Bevalt het logeren bij Gerben ook goed?”

„Heel goed!” riep Henk. „Gerben heeft steeds grapjes. Ik zou best een paar jaar bij hem willen wonen!”

„Als je het hem vraagt,” zei Zwart. „Vindt hij het best! Gerben is reuze gastvrij!”

Ze fietsten langs de Woudaap. Daar stond Kees met grote ogen naar Henk te kijken.

„Hoe kom jij zo nat?” riep hij. „Kon je je stuur niet houden?!”

„Ik heb in verboden water gezwommen!” riep Henk.

Drommels dacht Kees, dus daarom moet Henk met Zwart mee? Kees keek het tweetal na. Z’n vader zag het ook en vroeg: „Wat is er met die jongen?”

„Hij zwom in verboden water en is kletsnat,” zei Kees.

„Tja,” zei Dijkstra. „Die stadsjongens zijn net halve wilden, als ze in de vrije natuur worden losgelaten. Maar Zwart zal hem

wel temmen! En ik waarschuw je Kees, dat jij niet in verboden water gaat zwemmen, want dan zwaait er wat!”

Zwart en Henk fietsten, gezellig babbelend, naar het dorp. Bij het huis van de dokter stopte Zwart en Henk ging alleen verder naar het huis van Boonstra.

Boonstra vroeg meteen, toen hij zag hoe nat Henk was: „Je hebt toch niet met de fiets te water gelegen? Zijn de kranten ook nat geworden?”

„Alles is in orde Boonstra! Ik heb alle kranten bezorgd en Evert Prinsen uit de vaart gered. De fiets is nog droog, ziet u wel?”

„Wat zeg je? Lag Evert in de vaart? Hoe kwam dat?”

„Hij liep slingerend langs de weg en kwam toen in de berm en tuimelde te water!”

Boonstra schudde z’n hoofd.

„Het gaat niet goed met Evert,” zei hij. „Maar jij hebt een goede daad verricht. Hier, dat is voor jou!”

Henk ontving drie gulden.

„Welbedankt,” zei hij. „En als er weer kranten bezorgd moeten worden, wil ik dat graag doen!”

„Goed!” zei Boonstra. „Zolang jij hier logeert, mag jij de kranten naar de polder brengen. Maar ik kan niet meer dan een rijksdaalder per keer betalen!”

„Afgesproken! Tot morgen!” zei Henk en fluitend ging hij naar huis. Maar Gerben en z’n moeder waren niet zo opgewekt toen hun logé drijfnat thuiskwam.

„Wat is er gebeurd?” vroeg Gerben. „Hebben ze jou te water gegooid? Of ben je er zelf in gesprongen?”

„Ik ben erin gewaaid!” zei Henk.

Hij had plotseling een onweerstaanbare lust om ook eens een gek verhaal te vertellen, zoals Gerben steeds deed.

„Gewaaid?” vroeg Gerben. „Het waait helemaal niet!”

„In de polder wel!” zei Henk.

„Wat moest jij in de polder doen?” vroeg Gerben.

„Kranten bezorgen!” zei Henk. „Kijk, ik heb drie gulden verdiend!”

„Heb jij voor Boonstra de kranten bezorgd?” deed Gerben nieuwsgierig. „En ben je toen in de vaart gewaaid? Och nee, dat kan immers niet! Er is geen wind!”

„In de polder was wel wind!” hield Henk vol. „Er kwam een laag vliegende helikopter over en die maakte zoveel wind, dat ik te water waaide!”

Henk dacht: daar heeft Gerben de fantast niet van terug. Het was toch zeker een prachtig verzinsel? Maar het had op Gerben een heel andere uitwerking dan Henk had verwacht. Want Gerben trok meteen z’n jasje aan en riep: „Daar maak

ik werk van!”

En voordat Henk het kon verhinderen, was Gerben de deur al uit op weg naar veldwachter Zwart!

„Laat ’m maar gaan, Henk,” zei moeder Zonderland. „Trek droge kleren aan en ga maar lekker onder de wol!”

En dat deed Henk, hij sliep weldra als een roos.

Gerben fietste naar het huis van veldwachter Zwart en juist toen hij aan wilde bellen, zag hij Zwart bij het huis van de dokter vandaan komen. Gerben wachtte hem op en riep: „Nu wordt het toch een beetje al te gek hè? Er moet ogenblikkelijk werk van gemaakt worden. Henk was kletsnat!”

„Dat weet ik,” zei Zwart. „Wat Henk heeft meegemaakt, mag wel beloond worden!”

„Kan hij er een schadevergoeding voor krijgen?” vroeg Gerben.

„Schadevergoeding? Hoezo? Heeft Henk dan schade aan z’n kleren of iets dergelijks?”

„Dat weet ik niet precies,” zei Gerben. „Maar voor de schrik die zo’n laag vliegende machine je bezorgt, mag wel een vergoeding worden gegeven! Ik noem het nogal wat als je pardoes de vaart in wordt geblazen of vindt u dat niet zo erg?”

„Geblazen?” vroeg Zwart verwonderd. „Over wie heb jij het?”

„Over Henk natuurlijk! De jongen had wel kunnen

verdrinken! En waarom moest die helikopter zo laag vliegen? Dat is toch verboden? U moet meteen de commandant van het vliegveld bellen en vertellen wat er gebeurd is. Dan kunnen ze die piloot straffen!”

„Aha,” zei Zwart en hij kon z’n lachen nauwelijks verbergen. „Henk is dus door een laag vliegende helikopter in de vaart geblazen? Heeft hij dat verteld?”

„Juist!” zei Gerben. „En nu eis ik, dat die piloot wordt gestraft, want als Henk niet had leren zwemmen was hij mooi verdronken! Of niet soms?”

„Gerben!” zei Zwart heel vriendelijk. „Dit is voor mij een bijzondere gebeurtenis! Voor het eerst van m’n leven maak ik het mee, dat jij een koekje van eigen deeg hebt gekregen. Ik beloof je, dat ik voor Henk alles zal doen, wat er in m’n vermogen ligt. Ik mag die jongen wel! Hij hoort nog wel van me! Tot ziens!”

Zwart was reeds in huis verdwenen, toen Gerben nog stond na te denken over wat de veldwachter had gezegd. Een koekje van eigen deeg? Wat bedoelde Zwart daarmee? En hij zou alles doen voor Henk wat er in z’n vermogen lag? Wel, dan kwam het wel in orde! Wie weet kon Zwart een beste schadevergoeding voor Henk los krijgen. Als dat goed betaald werd, mochten ze Gerben ook wel met een helikopter te

water blazen.

Vervolgens ging hij naar de smederij van Klinkhamer en vroeg aan Hielke en Sietse of zij er bij waren geweest, toen Henk in de poldervaart werd geblazen.

„Wij weten van niets,” zei Sietse. „Henk is hier de hele avond niet geweest. Wat deed hij in de polder?”

„Kranten bezorgen voor Boonstra! En toen kwam er een helikopter zo laag overvliegen, dat Henk in de vaart werd geblazen! Hoe vindt u dat, Klinkhamer? ’t Is toch zeker een schandaal!?”

„In ieder geval is ’t een sterk verhaal,” zei Klinkhamer.

„Maar ik geloof er geen woord van!” riep Sietse.

„Wat?!” riep Gerben. „Denk jij, dat ik sta te fantaseren? Henk heeft het zelf verteld en hij kwam drijfnat thuis! Zwart gaat er zelfs werk van maken en misschien krijgt Henk een schadevergoeding!”

„Tja,” zei Klinkhamer. „Ik weet, dat een helikopter veel wind maakt, maar dat zo’n grote jongen als Henk daardoor weggeblazen wordt, lijkt mij wel een beetje kras!”

„Dat is helemaal niet kras!” riep Gerben. „Henk zat op de fiets, hij is natuurlijk van het lawaai geschrokken en toen kreeg hij een hevige wind opzij en woep... plonste hij te water!”

Hielke begon te lachen.

„Wat valt er te lachen?“ vroeg Gerben argwanend.

„Ik vind het zo’n gek verhaal,” zei Hielke.

„Ik ook!” riep Sietse. „Henk heeft het vast verzonnen!”

„Dacht je dat? En waarom wil Zwart er dan werk van maken?” vroeg Gerben.

„Dat horen we morgen wel!” zei Sietse.

Gerben vond het niks plezierig, dat de Klinkhamertjes hem niet wilden geloven. Op weg naar huis dacht hij nog eens over alles na en begon toen zelf ook te twijfelen aan het verhaal van z’n logé. Want wat zei Zwart? Een koekje van eigen deeg? Zou dat betekenen dat Henk net zo had gefantaseerd, als Gerben zelf vaak deed? Hij moest Henk zo dadelijk nog maar eens onderhanden nemen. Maar Henk lag reeds in bed en Gerben liet hem maar met rust. Morgen hoor ik het wel, dacht hij.

De volgende morgen ging Gerben voor dag en dauw naar de boerderij om de koeien bijeen te drijven en te melken.

Daardoor hoorde hij pas om negen uur wat er nu precies met Henk was voorgevallen. Hij trof z’n logé in de smederij en vroeg meteen: „Zo Drikus! En vertel me nu eens gauw zonder fantasie hoe jij gisteravond zo nat bent geworden!”

„Ik heb Evert Prinsen uit de vaart gehaald,” zei Henk. „Hij liep slingerend langs de weg en raakte toen te water.

Veldwachter Zwart heeft geholpen hem weer op de wal te trekken!”

„Hm,” bromde Gerben. „Evert was dus weer dronken? Hij is geloof ik geen moment nuchter. Elke keer als ik hem zie, loopt hij te slingeren. Die knaap verzwelgt liters alcohol!”

„Wie verzwelgt liters alcohol?” vroeg Zwart die juist binnenkwam.

„Die stille Evert!” riep Gerben. „Hij slingert steeds langs de weg als een zeeman op een stampend schip in de storm. Volgens mij is hij een alcoholist!”

„Ho! Ho!” zei Zwart. „Jij oordeelt weer veel te vlug! Evert gebruikt nooit een druppel alcohol. Integendeel, want het zou z’n dood kunnen zijn. Jullie weten, dat Evert door het plotselinge verlies van z’n ouders zo’n zenuwschok kreeg, dat hij opgenomen moest worden in een inrichting. Daar dienden de doktoren hem kalmeringsmiddelen toe, waardoor Evert weer normaal werd. Maar helaas, de dokters schijnen tegenwoordig geen tijd meer te hebben om een verstandig gesprek met een patiënt te voeren. Ze vinden het veel gemakkelijker wat pilletjes voor te schrijven waardoor de patiënt in zekere mate verdoofd wordt en de zenuwen niet meer de overhand krijgen. Het gevolg is, dat de patiënt niet meer zonder die pilletjes kan en zo is Evert voortdurend in

een staat van verdoving. Daardoor raakt hij bij het lopen z'n stuur kwijt en dat geeft dan de indruk, dat hij dronken is. Ik heb er met de dokter over gesproken en hij zal nu de behandeling van Evert overnemen. Onze dokter zal proberen Evert van het pilletjes slikken af te helpen. Als dat lukt is Evert weer beter!”

„En kan hij weer helemaal beter worden?” vroeg Gerben.
„Waarschijnlijk wel,” zei Zwart. „Vroeger was hij toch ook normaal? Hij kon zelfs heel goed leren. Maar als hij steeds in huis zit en pillen slikt, wordt hij niet beter. Hij moet de frisse natuur in!”

De telefoon boven de werkbank begon te rinkelen.
Klinkhamer nam de hoorn en had toen een gesprek met boer Harmsma die vroeg of de smid twee stukken ketting kon leveren van anderhalve meter lang.

„Het is voor een veiligheidskoppeling tussen de wagens,” zei Harmsma. „Dan weet u het wel!”

„Het komt in orde,” beloofde Klinkhamer. „De jongens komen het wel brengen!”

Aan Zwart vertelde Klinkhamer: „Dat was Harmsma de zaakwaarnemer van Evert. Hij moet twee veiligheidskettingen hebben voor z'n wagens!”

„Inderdaad,” zei Zwart, „gisteren reed Harmsma met twee

wagens achter de tractor en daarbij slingerde de achterste wagen zo heen en weer dat het gevaar opleverde voor het verkeer. Ik heb hem toen aangeraden er twee kettingen tussen te bevestigen. Dat gaat hij nu dus doen!”

„Als Evert weer helemaal beter wordt,” zei Gerben, „zal Harmsma de boerderij wel moeten verlaten. Want dan gaat Evert er natuurlijk wonen!”

„Dat zal zo’n vaart niet lopen,” zei Zwart. „Mevrouw Harmsma heeft steeds heel goed voor Evert gezorgd. Daarom zal Evert, zolang hij niet trouwt, de familie Harmsma wel rustig in de boerderij laten wonen. Maar kom, ik moet verder! Dus Gerben je weet het nu! Evert is geen alcoholist!!” Zwart vertrok en Gerben zei tegen Klinkhamer: „Laat ik nu al die jaren gedacht hebben, dat Evert een stille drinker was? Wat kan een mens zich toch raar vergissen!”

„Schijn bedriegt Gerben,” zei Klinkhamer. „We zullen hopen dat onze dokter iets goeds voor Evert kan doen!”

„Dat komt best in orde!” riep Gerben. „Alles wordt nu goed uitgedokterd en nagefietst! Er is maar één dokter die werkelijk goed is! En dat is de onze!”

Volgens Gerben behoefde aan de genezing van Evert niet meer getwijfeld te worden. Of hij gelijk kreeg?

Wij hopen van wel!

HOOFDSTUK VI

De schrik van het meer doet goed werk

Klinkhamer gaf aan de jongens twee stukken ketting die zij naar boerderij de Prinsenhof moest brengen. Ze voeren het meer over en haalden Kees af bij de Woudaap. Kees kwam naast Henk zitten en vroeg: „Wat voor straf kreeg jij van Zwart?”

„Straf?” vroeg Henk verwonderd.

„Ja straf! Voor het zwemmen in verboden water! Ik begrijp trouwens niet, waarom je met je kleren aan ging zwemmen.”

„Maar jô, ik moest wel! Anders was Evert Prinsen verdronken!”

„Evert Prinsen? Was die dan ook aan het zwemmen?”

„Welnee!” nam Louw het woord. „Henk heeft Evert gered! Evert was te water gevallen en toen heeft Henk hem samen met Zwart eruit gehaald!”

„Ai!” riep Kees. „Dan heb je een beloning verdiend, Henk!”

„Dat is niet nodig,” vond Henk. „Ik heb al drie gulden verdiend met het bezorgen van kranten!”

„Drie gulden? Heb je ze bij je?” vroeg Kees.

„Jij wilde er zeker gebakjes voor kopen, hè?” riep Sietse.

„Maar Henk is wel wijzer!”

„Ik spaar voor een zeiljol,” zei Henk.

„Poeh!” riep Kees. „Zoveel geld krijg je nooit bij elkaar!”

„De aanhouder wint,” zei Henk. „Vanavond ga ik weer kranten rondbrengen!”

Kees vond het uitslooverij voor niets. Als je met rijksdaalders een jol moest sparen, duurde het toch zeker een eeuwigheid voor je genoeg geld bij elkaar had? In diezelfde tijd kon je met dat geld wel andere plezierige dingen doen, zoals het kopen van veel snoep.

Ze voeren de poldervaart in en kwamen langs de boerderijen waar de waakhonden blaffend een eindje met de Kameleon meeholden.

„Heb je gisteravond geen last van de honden gehad, Henk?” vroeg Louw. „Ze komen meestal meteen op je af, zodra ze je zien.”

„Ik fietste gewoon door en riep luid „Vooruit! Hoepel op!” En dan blaften ze wel maar ze deden niets!”

„De honden weten, dat de krant wordt gebracht,” zei Hielke.

„Ik wed, dat ze zelfs de fiets van Boonstra herkennen.

Daarom had Henk geen last. Maar gaat hij 's avonds laat in het donker een erf op, dan grijpen de honden hem wel!”

Na ongeveer tien minuten varen, kwamen ze bij de plaats waar Evert Prinsen te water was geraakt.

„Hier dook ik er gisteravond in,” zei Henk.

Sietse probeerde met de peddel de diepte te meten.

„Je kunt hier niet staan,” zei hij. „Je gaat kopje onder!”

„Aan de kant is het minder diep,” zei Henk. „Daar kon ik wel staan. Anders had ik Evert er niet uitgekregen!”

De dokter reed voorbij in z'n auto. Hij stak een hand op naar de jongens en ging naar de Prinsenhof. De Kameleon legde er ook aan. Hielke nam de beide kettingen en gevolgd door alle vrienden liep hij naar de boerderij.

De dokter was op bezoek in de woning van Evert. Naast de boerderij was Harmsma bezig met het schoonmaken van de tractor. Hielke gaf hem de kettingen.

„Drommels,” zei Harmsma. „De schakels zijn niet zo groot. Ik moet even kijken, of ze over de haken passen!”

Hij ging naar een wagen en daar bleek, dat het oog van een ketting niet over een haak geschoven kon worden.

„Jongens!” zei Harmsma. „Jullie moeten aan jullie vader vragen, of hij de ogen aan de uiteinden wijder maakt!”

„Ja ik zie het,” zei Sietse. „De haken zijn een halve duim dikker dan de openingen in de ketting. Wij zullen het vader vertellen!”

Ze namen de kettingen weer mee en wilden teruglopen naar de Kameleon, toen er in de woning van Evert luid op een raam werd geklopt. Het was de dokter, die de jongens wenkte bij hem te komen. Sietse liep terug en de dokter kwam naar buiten.

„Zeg Sietse,” vroeg hij. „Is er nog plaats in de boot voor een passagier?”

„Jawel dokter!”

„Mag Evert met jullie mee voor een tochtje? Hij is in geen jaren op het meer geweest en hij zal zeker van zo’n uitstapje genieten!”

„Natuurlijk mag hij mee, dokter!” antwoordde Sietse.

„Uitstekend! Ik zal hem roepen!”

De dokter verdween in huis en Sietse vertelde de jongens, welke passagier er mee ging: Evert Prinsen. De dokter liep naast hem, maar Evert behoefde niet ondersteund te worden. Hij deed z’n best om zo recht mogelijk te lopen. Hij mocht op het voorbankje in de Kameleon zitten. De dokter vroeg aan de jongens: „Als het Evert goed bevalt, nemen jullie hem dan vaker mee?”

„Jawel hoor,” zei Hielke. „Met alle plezier dokter!”

„Goede vaart, Evert!” riep de dokter. De Kameleon vertrok.

„We moeten de kettingen terugbrengen naar de smederij,”

zei Hielke tegen Evert. „De ogen passen niet op de haken!”
„Dat is een mooi tochtje,” zei Evert. „Heen en terug naar de smederij is een heel eind als je het moet lopen!”
„Varen gaat veel sneller dan lopen,” zei Sietse en hij gaf de motor meer gas. Evert keek verwonderd, dat het zo snel ging.
„Een beste boot!” zei hij. „Ze gaat harder dan ik verwachtte!”
„Ze kan nog veel sneller!” vertelde Louw. „Hier in de vaart mag het niet, maar op het meer kan de boot wel twee maal zo hard!”

Evert begon te lachen, twee maal zo hard, vond hij wel wat overdreven. Maar dat het een prima motor was, hoorde hij wel aan het geluid!

De Kameleon voer zo snel mogelijk naar de stenen brug en toen die bereikt was, riep Evert: „Wolverdraaid! Zijn we nu al de polder uit? Dat gaat snel!”

Ze voeren het meer op. Evert greep Louw vast en Louw voelde hoe Evert trilde.

„Ben je bang op het meer?” vroeg Louw.

„Het moet even wennen,” zei Evert. „Ik heb last van pleinvrees. Zo’n uitgestrekte vlakke maakt mij een beetje duizelig!”

„Dan zullen we er maar snel overheen varen,” vond Sietse en hij gaf de motor vol gas. De snel draaiende schroef wierp

achter de boot een brede baan schuim op en aan weerskanten van de boeg spoten twee hoge golven uiteen. Gelijk een raceboot ging de Kameleon over het meer. Evert zat sprakeloos te kijken.

Dat die lompe Kameleon zo snel kon varen, vond hij gewoonweg een wonder. Ze waren de Woudaap reeds gepasseerd en naderden de brug bij het dorp. Sietse temperde de snelheid en Evert riep: „Geweldig! Wat een boot! Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt! Jongens, wat ging dat fijn! Ik vind het een reuze tochtje!”

„Dit is pas het begin!” zei Sietse. „Wij nemen jou vaker mee, want dat is goed voor je, zegt de dokter!”

„Als jullie dat doen willen, dan heel graag!” zei Evert.

„Frisse lucht is de beste medicijn,” zei Louw.

Ze voeren onder de brug door en legden in het boothuis aan. Met z'n allen gingen ze naar de smederij. Klinkhamer keek verrast toen Evert de werkplaats binnenkwam.

„Daar hebben we warempel Evert Prinsen! Hoe gaat het Evert? Je ziet er goed uit!”

„M'n gezondheid is wel in orde Klinkhamer. Maar ik heb last van duizeligheid, dat komt volgens de dokter van de zenuwtabletten. Zodra ik die niet meer behoef in te nemen, ben ik helemaal genezen!”

„Goed zo!” zei Klinkhamer. „Dan maar gauw beginnen met steeds minder tabletten te slikken!”

Sietse vertelde wat er aan de kettingen veranderd moest worden.

„Ik zal de ogen oprekken!” zei Klinkhamer. „Maar daarvoor moeten ze wel even in ’t vuur! Het is niet een, twee, drie klaar. Ik zou zeggen, gaan jullie nog maar even varen en kom over een uurtje terug.”

„Dat doen we!” riep Sietse. „Kom jongens!”

Alsof hij ook nog een jongen was, zo uitgelaten ging Evert met onze schippers mee naar het boothuis.

De Kameleon keerde terug naar het meer en Sietse stuurde naar het eiland. Daar legden ze aan. Sietse stelde voor om te gaan voetballen.

„Dat heb ik in geen jaren gedaan,” zei Evert. „Maar jullie mogen mij niet uitlachen als ik het niet goed doe!”

„We lachen wel!” zei Sietse. „We moeten het vrolijk houden! Dan heb je het meeste plezier!”

En er werd gelachen, want die arme Evert met z’n gebrek aan richtingsgevoel trapte af en toe zo ver naast de bal dat het leek, alsof hij in een komische film speelde. De jongens lagen dan dubbel van het lachen maar Evert werd daar niet kwaad om. Hij lachte zelf ook luid mee maar deed wel z’n best om de bal

goed te raken. Sietse, Henk en Evert speelden tegen Louw, Kees en Hielke. Doordat Evert vaak een bal miste, stond de tegenpartij weldra met drie — één voor. Wanneer een bal in de richting van Evert kwam, gaf hij soms al een trap in de lucht, voordat de bal in z'n bereik was en als hij dan ook nog omver tuimelde lachte Kees zich tranen in de ogen. Sietse bracht de stand op drie — twee en geholpen door Henk, die hun doel verdedigde probeerden ze ook nog de gelijkmaker te scoren. Op een gegeven moment kwam er een hoge bal die Louw wilde koppen. Dat lukte hem maar half, waardoor de bal voor de voeten van Evert viel. Meteen gaf Evert een trap en toevallig was die zó raak, dat de bal langs Kees in het doel suisde, om vervolgens in een witte motorboot terecht te komen, die juist met drie mannen erin voorbij voer. De stuurman was reuze kwaad, omdat hij de bal tegen z'n wang had gekregen.

„Dat is geen manier van doen! Jullie krijgen hem niet terug!” riep hij nijdig.

„Drommels!” riep Sietse. „Ik wil m'n bal niet kwijt! Kom jongens we gaan ze achterna!”

Vlug sprongen ze in de Kameleon, die weldra op volle snelheid de witte motorboot achterna voer.

„Maar wat kunnen wij tegen die mannen beginnen?” vroeg

Evert. „Zij zijn met z'n drieën sterker dan wij samen!”

„Dat zal ik hen wel inpeperen,” zei Sietse. „De Kameleon heeft wel vaker een boot doen stoppen!”

Ze haalden de witte boot snel in en Sietse vroeg beleefd:

„Mijnheer, mag ik alstublieft m'n bal terug? Het was geen opzet! Wij waren helemaal niet van plan om de bal in uw boot te mikken!”

„Het was een onbesuisde trap!” riep de stuurman. „M'n wang gloeit van de pijn! Voor straf houd ik de bal!”

Een van de andere mannen schepte een emmertje water en wierp er mee naar onze vrienden. Sietse stuurde de Kameleon gauw opzij, zodat de straal water haar doel miste. „Ga maar terug, Sietse,” zei Evert. „Jij krijgt van mij wel een nieuwe bal!”

Maar dat was voor Sietse geen oplossing, hij wilde en zou z'n bal terug hebben en dus begon hij het beproefde spelletje van de schijn aanval. Op volle snelheid voer de Kameleon rakelings voor de boeg van de witte motorboot langs, die door de hoge golven welke de Kameleon opwierp heftig op en neer danste. Toen kwam de Kameleon terug en voer ditmaal rakelings achter de motorboot langs. Het water van de opgeworpen golven spatte de inzittenden nat. De ene man schepte weer een emmertje water om er mee te gooien, maar

bij de derde aanval liet Sietse de Kameleon meer afstand houden. Toch wilde de man het emmertje leeg gooien, maar door de hevige deining verloor hij z'n evenwicht en tot groot vermaak van de jongens stortte het grootste deel van het water uit de emmer over de man, die naast hem zat.

Het slachtoffer lachte niet, integendeel hij was reuze kwaad! Hij greep de bal en wierp ze zo ver mogelijk het meer in. „Weg met dat ding!” riep hij.

„Dank u wel!” riep Sietse dankbaar.

In een ommezien had de Kameleon de bal bereikt en viste Henk haar binnenboord.

„Tjonge,” zei Evert. „Gaaf dat zo met jullie? Deze boot is de schrik van het meer. Ik had niet verwacht, dat jullie de bal terug zouden krijgen!”

„Ik wel!” zei Louw lachend. „De Kameleon heeft wel vaker andere boten gedwongen te stoppen!”

De bal werd in het kastje onder de achterbank opgeborgen en daarna voeren ze terug naar de smederij. Klinkhamer had de kettingen klaar en dus konden ze weer naar de Prinsenhof gebracht worden.

Gerben kwam ook binnen.

„Ha Evert!” riep hij. „Zien wij jou ook weer eens? Henk heeft jou gisteren gered, hè?”

„Gelukkig wel!” zei Evert. „Henk krijgt een beloning! Ik hoop, dat het Zwart gelukt, want Henk heeft het zeker verdiend!”

„Wat zeg je?” vroeg Gerben. „Moet Zwart voor jouw redding een beloning geven? Dat is toch te gek? Zo’n rijke boer, als jij

kan toch best zelf een kleinigheid geven?”

„Maar Gerben, dat is ook de bedoeling!” zei Evert lachend.

„Wacht maar af! Het komt dik in orde!”

„Henk probeerde mij wijs te maken, dat hij door de wind van een helikopter te water was geraakt!” vertelde Gerben aan Evert. „Maar jij en ik weten er nog van hoe in een storm een half paard is weggewaaid!”

„Ja, dat is zo!” zei Evert.

„Wat? Een half paard?” vroeg Hielke. „Woei het paard dan door midden?”

„Jazeker!” zei Gerben. „Het was een heel gek gezicht zo’n half paard in de polder. Een paard op twee benen en een halve romp. Zoiets kan alleen gebeuren bij een hele zware storm. En die zomer daarop kon niemand meer zeilen want alle wind was weggewaaid!”

„De fantast slaat weer op hol!” riep Sietse. „Kom jongens we gaan! Als we blijven wachten tot Gerben uitverteld is, staan we hier volgende week nog!”

„Tot ziens Gerben!” zei Evert.

„Tot ziens!” antwoordde Gerben terug. „En laat je de jongens het halve paard even zien? Anders geloven ze het niet!”

„Ik zal het doen!” riep Evert en hij haastte zich naar het boothuis waar ze allemaal weer in de Kameleon gingen. Op

het meer vroeg Louw aan Evert, of hij nog last had van pleinvrees op die grote wijde vlakke.

„Nee,” zei Evert. „Het klinkt misschien wel gek, maar ik was m’n vrees voor de ruimte helemaal vergeten. Dat komt, geloof ik, door het voetballen. In ’t begin toen we op het eiland waren, was ik nogal duizelig. Daardoor kon ik bijna geen bal raken. Maar door de opwindning van het spel begon ik me steeds beter te voelen.”

„Dat weten we,” zei Sietse lachend. „Dat laatste doelpunt van jou was een knetter waar een profvoetballer jaloers op zou worden.”

„Tja, ik heb stevige benen,” zei Evert. „Ik kon ook best schaatsenrijden. Bij de schoolwedstrijden won ik het zelfs van Gerben. Tjonge, wat was hij toen kwaad!”

„Waarom was Gerben kwaad?” vroeg Kees. „Had hij de eerste prijs willen hebben?”

„Welnee, die kreeg hij toch, want wij gingen onze prijzen ruilen. Ik gaf hem een voetbal en hij gaf mij een boek. Ik had thuis al een bal, begrijp je? Maar Gerben was kwaad, omdat ik hem bij het rijden verraste. Toen we van start gingen lag Gerben al meteen voor. Hij begon daarna heel eigenwijs lange streken te maken om het publiek te tonen, hoe gemakkelijk hij het kon winnen. Ik volgde hem met een

metertje achterstand. Maar toen we over de helft van de baan waren, begon ik plotseling te sprinten en kwam een meter voor. Toen moest Gerben ook sprinten maar de afstand was te kort om mij nog voor de eindstreep in te halen. Dus was ik winnaar! Gerben was toen kwaad op zichzelf, want hij had het royaal van mij kunnen winnen, als hij maar niet zo eigenwijs was geweest.”

„Gerben doet toch altijd alles anders dan een ander!” vond Kees. „Verleden week stond hij met m’n vader te praten over hoe duur alles werd. M’n vader zei: „Als het zo doorgaat met de prijzen, zie ik er geen gat meer in!”

En toen nam Gerben een schop en begon vlak voor onze deur te graven.

„Wat doe je?” deed m’n vader verschrikt.

„Wel, u ziet er geen gat meer in!” zei Gerben. „Hier is een gat!”

„En was je vader toen kwaad?” vroeg Sietse.

„Natuurlijk!” ging Kees verder. „Maar Gerben sprong op z’n fiets en ging er gauw vandoor.”

„Met Gerben kun je wel lachen,” zei Evert. „Wij hadden altijd plezier met hem. Hij kan geweldig fantaseren!”

„Maar ’t is steeds onzin, wat hij vertelt,” zei Sietse. „Zoals van dat paard, waarvan de helft is weggewaaid! En dan verwacht hij

ook nog dat je het gelooft.”

Ze voeren door de poldervaart en Henk vroeg: „Zeg Evert, kun jij zwemmen?”

„Jawel, alle jongens in ons dorp kunnen zwemmen. Wij hebben het elkaar geleerd in het meer bij de polderdijk tussen de stenen brug en het Paviljoen.”

„Daar gaan wij ook steeds zwemmen,” zei Hielke.

„Maar,” vroeg Henk, „waarom zwom je dan niet toen je in de vaart viel?”

„Ik denk, dat ik buiten westen was,” zei Evert. „Het werd plotseling zwart voor m’n ogen en toen wist ik niets meer.”

„Jij leek wel een zak zout,” zei Henk. „Ik moest me reuze inspannen om je naar de kant te trekken!”

„Daar heb ik niets van gemerkt,” zei Evert. „Ik kwam pas weer bij toen Zwart mij op de wal trok. Maar ik ben je reuze dankbaar voor je hulp, Henk. En als ik jou eens ergens mee kan helpen, zeg je het maar. Ik doe het met alle plezier!”

„Hij wil graag een zeil jol hebben,” zei Kees. „Hij is er voor aan ’t sparen!”

„Dan ga ik je helpen sparen, Henk!” beloofde Evert.

Ze bereikten de Prinsenhof en legden aan.

„Het is een geweldig uitstapje geweest jongens!” zei Evert.

„Jullie worden reuze bedankt!”

Hij ging aan wal en liep veel minder slingerend dan voorheen. De vrouw van Harmsma kwam hem tegemoet en vroeg bezorgd: „Hoe is het Evert? Jij hebt nog geen pil ingenomen! Hier is er een!”

„Welbedankt mevrouw Harmsma,” zei Evert. „Ik steek hem in m’n zak. Zodra het nodig is, neem ik ’m in.”

„Maar jij hebt de hele morgen nog geen pil gehad,” zei mevrouw Harmsma. „Als dat maar goed komt.”

„Ik voel me opperbest,” lachte Evert.

Hielke bracht de kettingen naar de wagenloods en hing ze aan de haken van een wagen. Boer Harmsma was achter in een weiland aan het werk. Kees plukte een peer van een boom maar de vrucht bleek keihard te zijn.

„Je zult een maand moeten wachten, Kees!” zei Evert.

„Als ze rijp zijn mag jij je buik komen vol eten!”

„Ha, dat zal ik onthouden! Een maand is gauw om,” zei Kees.

„Jij hebt zeker weer trek in eten?” vroeg Sietse. „Kom dan maar gauw aan boord, want we gaan vertrekken!”

„Voor ik het vergeet, jongens!” riep Evert. „Daar is het halve paard, waarvan Gerben vertelde!”

Hij wees naar de windwijzer boven op de boerderij. Het stelde een galopperend paard voor maar de achterste helft was eraf gebroken.

„Het verhaal van Gerben was dus toch waar!” riep Louw.
„Ik kan er echt niet om lachen,” zei Sietse nors. „Gerben maakt overal een verhaal van!”

„Zeg Evert, ga je vanmiddag weer mee uit varen?” vroeg Hielke.

„Als dat zou kunnen, heel graag!” riep Evert.

„Natuurlijk kan dat!” zei Sietse. „Tot vanmiddag!”

En dan voeren de vrienden snel terug.

„’t Is wel grappig,” zei Kees. „Door dat ene uitstapje met ,de schrik van het meer’, is Evert al een stuk opgekikkerd!”

Dat vonden de anderen ook.

Waar ,de schrik van het meer’ al niet goed voor is. Maar de Kameleon is immers een wonderboot!

HOOFDSTUK VII

Kees helpt Evert aan een nieuw geneesmiddel

Die middag voer de Kameleon eerst naar de polder om Evert af te halen. Evert zat in het zonnetje voor z'n huis te wachten en stond op toen de Kameleon aanlegde. Hij liep slingerend naar de jongens, alsof hij dronken was.

„Ik ben duizelig van de zon!” riep hij lachend. „Jullie mogen mij wel Evert Slinger noemen!”

„Kom maar naast mij zitten mijnheer Slinger,” riep Kees en hij ruimde een plaatsje in op het voorbankje.

„Zeg jongens,” vroeg Evert. „Kunnen we naar het dorp aan de overkant van het meer varen? Of is dat te ver?”

„Te ver?” riep Sietse. „Als je wilt, gaan we even heen en terug naar de stad!”

„Zover hoeft niet!” zei Evert. „Maar ik ben in geen jaren aan de overkant van het meer geweest en daar zou ik graag nog eens willen kijken!”

„Oké,” zei Sietse. „De koers is naar de overkant!”

Ze voeren de vaart door en bereikten spoedig het meer. Evert tuurde over de grote watervlakte maar hij werd niet duizelig,

zelfs niet toen Sietse de Kameleon met flinke snelheid liet varen. Bij het naderen van het Paviljoen vroeg Evert om wat langzamer te varen. Hij vond het leuk om naar al die sportief geklede gasten op het terras te kijken. Tevens bewonderde hij de prachtige boten langs de aanlegsteiger. En dan gingen ze weer op volle snelheid verder naar de ingang van het kanaal. „Wilverdraaid!” riep Evert. „Zijn we nu het meer al over? Ik moest vroeger ruim een uur roeien voor ik de overkant bereikte. Jullie hebben toch maar een geweldige boot!” „We mogen niet mopperen,” zei Sietse.

De Kameleon voer nu iets minder snel door het kanaal naar het dorp.

„Zullen we even aanleggen?” vroeg Evert. „Ik wil het dorp graag nog eens bekijken.”

„Dat kan!” zei Sietse. „Met onze reisvereniging kun je alle kanten uit!”

Bij het erf van melkboer Hielkema werd de Kameleon aan de wal gemeerd. De vrienden wandelden het dorp in. In een plantsoentje op het plein stond een waterpomp.

„Daar heb ik vroeger wel uit gedronken,” vertelde Evert. „Het was lekker koel water, maar de dorpsjongens probeerden het altijd te verhinderen. We hebben hele veldslagen om die pomp geleverd. Het eindigde meestal in een gezamenlijke

aftocht voor de veldwachter, want wij holden door de bloemperken en dat mocht natuurlijk niet!”

Kees probeerde hoe het water smaakte maar er bleek geen zwengel aan de pomp te zitten. Wel was er een bordje waarop stond: Hier drukken. Vlak eronder was een knop en daar drukte Kees op.

Er kwam een heldere waterstraal uit de pomp, die Kees opving in z'n handen. Hij dronk ervan en riep dan: „Het smaakt precies zo als bij ons thuis uit de kraan!”

„Dat klopt!” zei Evert. „De pomp is aangesloten op de waterleiding. Het water uit de pomp is afgekeurd voor consumptie.”

Ze wandelden rond het plantsoentje naar een straat waar winkels waren. Aan de gevel van een banketbakkerszaak hing als reclame een grote namaak ijshoorn.

„Als er zulke, grote ijsjes bestonden,” zei Kees. „Nam ik er vast één of twee!”

„Als jij zo graag ijs lust,” zei Evert. „Ga ik jullie trakteren!” Evert bestelde zes porties roomijs en op een bank langs de muur zaten ze weldra te smullen.

„Van m'n vader krijg ik nooit ijs,” zei Henk. „Het is slecht voor de tanden!”

„Geef mij dan jouw ijsje maar!” zei Kees en hij griste het

Henk uit z'n handen en likte er gauw aan.

„Dat is niet eerlijk!” riep Evert. „Nu heeft Henk niets!”

„Laat Kees maar smullen,” zei Henk. „Ik mag toch niet snoepen!”

Het ijs was spoedig verdwenen als sneeuw voor de zon.

Evert had de jongens wel meer willen geven maar, omdat Henk geen ijs mocht hebben, nam hij de vrienden mee naar een fruitwinkel en kocht er appels. De winkelier woog een kilo appels in een zak en daar ging Evert mee rond.

„Geef mij maar het laatst,” zei Kees.

„Nu breekt m'n klomp!” riep Sietse. „Hij moet anders altijd het eerst hebben. Of lust Kees geen appels? De diksten zijn er straks uit, heb je daar wel aan gedacht?”

„Ik ben geen schrok!” zei Kees.

„Het is dat je het zelf zegt,” meende Louw. „Anders had ik het niet willen geloven!”

„Hebben we allemaal een appel?” vroeg Evert. „Wel Kees, dan is deze voor jou!” Hij reikte de zak aan Kees over.

„Dank je vriendelijk!” zei Kees. Hij nam gauw een appel en hapte er gretig in. Louw ontdekte dat er nog een appel in de zak zat en riep: „Wat ben jij uitgekookt, Kees Dijkstra! Jij hebt natuurlijk de appels geteld toen de winkelier ze afwoog! Toch knap van je om daar op te letten!”

„Hoe bestaat het,” riep Hielke. „Op school kan hij nauwelijks tot tien tellen.”

„Dat klopt,” zei Kees vrolijk. „Ik hoefde niet verder te tellen dan tot zeven. Er gingen zeven appels in de zak!” En dan nam hij de overgebleven appel en hapte er ook gauw een stuk af. Henk vond het een reuze grap en lachte luid om die handige Kees, die alweer een dubbele portie had bemachtigd.

Ze wandelden verder, totdat Kees de lege zak vol lucht blies en er een klap op gaf. Het gaf een luide knal met het gevolg, dat een paard dat met een jongedame op zijn rug uit een zijstraat kwam hevig begon te steigeren. De jongens stoven haastig naar de kant. Het paard sloeg zo wild met de benen, dat het gevaarlijk was om in zijn nabijheid te komen. De berijdstster hield zich krampachtig vast en riep: „Ho! Ho! Stop! Stop!” Maar het geschrokken dier was niet tot bedaren te brengen, integendeel het deed alle moeite om de jongedame op de straatstenen te werpen.

Op dat moment kwam Evert naar voren en greep de teugels. Het paard ging opnieuw omhoog, maar Evert liet niet los en ging met zijn volle gewicht aan de teugels hangen. Zo dwong hij de viervoeter z'n hoofd naar beneden te buigen. Evert legde z'n hand op de neus van het wild snuivende dier en hield het verder in bedwang.

De jongedame steeg vlug af en zei tegen Evert: „U heeft mij gered. Het paard schrok van een knal en was toen niet meer te houden! U wordt reuze bedankt. Ik had me wel ongelukkig kunnen vallen.”

„Tja, juffrouw, de straatstenen zijn hard,” zei Evert lachend. „Maar dit paard is niet geschikt voor rijdier. Het is veel te nerveus! Ik raad u aan er niet meer op te gaan rijden, want daar komen ongelukken van!”

„U schijnt er nogal verstand van te hebben,” zei de juffrouw. „Rijdt u ook paard?”

„Ik heb een boerderij!” zei Evert. „Als u van dieren houdt mag u gerust op bezoek komen. De boerderij staat in de polder en heet de Prinsenhof. Mijn naam is Evert Prinsen!”

„Ik heet Greta Lindeman. M’n ouders wonen sinds een maand in dit dorp. M’n vader werkt op een kantoor in de stad!”

„Gaat u nooit uit varen op het meer?” vroeg Evert.

„Ik heb geen boot,” zei Greta. „En ik weet ook niet hoe ik sturen moet. In een manege in de stad heb ik het paardrijden geleerd en van boer Geerlings mocht ik dit paard lenen.”

„Hm,” bromde Evert. „Breng het maar gauw terug! Het is onverantwoord om iemand op dit paard te laten rijden. Geerlings had wijzer moeten zijn!”

„Mijnheer Geerlings heeft wel gezegd, dat het dier nogal nerveus is, maar als u zegt, dat het onverantwoord is, ga ik er niet meer op rijden!”

Een jongen op een luid knetterende bromfiets reed voorbij. Het paard schrok van het lawaai en wilde weer gaan steigeren. Maar Evert hield de teugels stevig vast en daarmee het zenuwachtige dier in bedwang.

„Oei, ik word gewoonweg bang voor dit paard!” riep juffrouw Greta. „Kunt u mij alstublieft helpen het terug te brengen?!”

„Met alle plezier,” zei Evert.

De hele club ging met het paard naar een boerderij, die even buiten het dorp stond. Op het erf stond een man, die heel nors keek, toen hij onze vrienden zag naderen.

„Jullie niet op mijn erf!” riep hij dreigend en toen herkenden de jongens de stuurman van de witte motorboot, die de bal tegen z’n hoofd had gekregen.

„Alstublieft juffrouw Greta,” zei Evert en hij gaf haar de teugels. „Brengt u de viervoeter maar verder, wij zijn hier niet welkom!”

„Wat een onzin!” vond Greta. Zij stapte kordaat naar boer Geerlings en zei: „Ik wens niet langer van dit rijdier gebruik te maken. Het is veel te nerveus!”

„Dan krijg ik vijf gulden van u!” zei de boer.

„Wat?!” riep Greta verontwaardigd. „Ik heb nauwelijks honderd meter gereden, kost dat vijf gulden?”

„Jazeker! Ik moest het paard uit de wei halen en zadelen en dat kost arbeidsloon. Dat u niet verder reed dan honderd meter is uw zaak, maar die vijf gulden moet u betalen!”

Greta keek kwaad en vroeg aan Evert: „Kunt u mij vijf gulden lenen?”

„Jazeker!” zei Evert. Hij gaf haar twee rijksdaalders. Greta betaalde de boer en liep met onze vrienden terug naar het dorp.

„Gaan jullie mee naar m'n huis?” vroeg Greta. „Dan kan ik u uw geld terug geven, Evert!”

Ze wandelden naar een straat, waaraan bungalows stonden. In één daarvan woonde Greta en juist toen zij het tuinhekje opende kwam er een man uit een zijstraat die luid riep: „Ha, daar zijn de rabauwen! Schippers waar gaan jullie naar toe?” Het was Gerben, die met grote passen naar het groepje kwam dat voor het tuinhekje stond te wachten.

„Ik zeg jullie de tijd van de dag!” zei Gerben. „Goedemiddag! Is dat je verloofde, Evert? Ik wist niet, dat jij verkering had!”

Evert begon te blozen maar Greta lachte vrolijk en vroeg: „U komt zeker ook uit het dorp van Evert?”

„Het dorp is niet van Evert!” zei Gerben. „Dat mocht hij

willen! Hij bezit al één van de grootste boerderijen en dat is wel meer dan genoeg vind ik!”

„Dit is Gerben Zonderland!” stelde Evert voor. „Hij is een oude schoolvriend van mij! Was jij op zoek naar ons, Gerben?”

„Ik zag de Kameleon liggen,” zei Gerben. „En omdat ik met de praam tegen de wind in over het meer moet varen, dacht ik, misschien willen mijn vrienden mij helpen, maar als het niet gelegen komt, wil ik jullie niet langer storen!”

„Als u nog even tijd heeft,” zei Greta. „Kom dan mee een kopje thee drinken!”

„Dat zal mij een groot genoegen zijn,” zei Gerben. De moeder van Greta keek wel even verrast, toen dat onverwachte bezoek binnenkwam maar toen zij van Greta hoorde, hoe onze vrienden haar hadden geholpen, was mevrouw Lindeman meteen bereid om voor thee te zorgen. Ze zaten heerlijk in de zon op het terrasje en mevrouw Lindeman en Greta kregen zoveel verhalen te horen over de belevenissen van Gerben en de jongens, dat de tijd omvloog. Er werd veel gelachen om de grappen die ze uitgehaald hadden en dat deed Greta opmerken, dat zij waarschijnlijk aan de verkeerde kant van het meer waren komen wonen. „Ik geloof,” zei ze, „dat het bij jullie gezelliger is dan hier!”

„Dat is waar!” zei Gerben. „Maar onze veldwachter is een streng man. Hij heeft rek ogen!”

„Wat een onzin!” riep Sietse. „Onze veldwachter is helemaal niet streng! Hij geeft wel eens een waarschuwing maar nooit een bon! En rek ogen heeft hij beslist niet! Hij heeft gewone normale ogen!”

„Dan weet jij niet wat rek ogen zijn!” zei Gerben.

„Zijn dat ogen, die uitrekken, wanneer hij extra scherp gaat kijken?” vroeg Greta.

„Zulke ogen heb ik nog nooit gezien!” riep Hielke lachend.

„Gerben fantaseert maar wat! Dat doet hij meestal!”

„Welverdraaid!” riep Gerben boos. „Ik weet zeker, dat Zwart rek ogen heeft! Ik stond er zelf bij toen hij ze meenam!”

Henk lachte luid, waarop Kees verontwaardigd zei: „Hè jô, zit niet zo stom te grinniken!”

„Maar ik weet wat rek ogen zijn!” riep Henk vrolijk.

„Daarmee kun je een rek of een kastje aan de muur ophangen. Het zijn ijzeren plaatjes met een langwerpige sleuf erin!”

„Heel goed Hendrikus!” prees Gerben. „Jij staat bij mij hoog op de stal!”

„Is dat een speciale boerderij uitdrukking?” vroeg Greta.

„Ja! Het betekent, in een goed blaadje staan!” zei Evert.

„Ik zou best eens een boerderij willen bekijken,” zei Greta.
„Dat kan toch!” riep Gerben. „Vaart u maar met ons mee, dan kunt u de boerderij van Evert bekijken of die van m’n baas Jellema!”

„Welja,” zei Evert. „Zo’n uitstapje is best leuk. En wij brengen je weer netjes thuis!”

„Goed!” zei Greta. „Ik ga mee!”

„Wij kregen op onze boerderij ook eens bezoek van een dame uit de stad,” vertelde Gerben. „Maar toen zij het vee ging bekijken, kwamen alle koeien op haar af en moest zij rennen voor haar leven. De koeien waren net dol! Met hun koppen omlaag en de staarten omhoog stormden zij op de juffrouw af en als er zestig van die logge beesten op je af komen, wil je wel maken dat je wegkomt. De juffrouw kon gelukkig hard lopen maar zij was pas veilig, toen ze over een sloot van vijf meter breed sprong!”

„Dus het kan gevaarlijk zijn als je de dieren gaat bekijken?” vroeg Greta.

„Welnee!” lachte Evert. „Koeien zijn helemaal niet kwaadaardig!”

„Dat zijn ze niet, zolang je maar geen rode doek laat wapperen,” zei Gerben. „Maar die juffrouw droeg een rode rok en toen die in de wind wapperde, had je de poppen aan

het dansen!”

„Maar ik draag geen rood,” zei Greta.

„Dat moet je ook nooit doen als je naar een boerderij gaat!”
zei Gerben.

„Laat hem maar kletsen, Greta!” zei Evert. „Bij mij op de boerderij zijn geen kwaadaardige dieren. Maar laten wij er nu heengaan, dan kun je jezelf ervan overtuigen!”

„Ja jongens,” sprak Gerben. „We vertrekken, want ik heb nog veel te doen op de boerderij!”

Ze bedankten mevrouw Lindeman voor de thee en stonden op. Maar Evert was weer duizelig van de zon en liep slingerend langs het tuinpad. Daar moest Greta om lachen, zij dacht, dat Evert een grapje maakte en net deed, alsof hij dronken was.

„Doe niet zo mal, jô!” riep ze.

Evert bleef staan.

„Het gaat direct weer over,” zei hij.

En toen vertelde Gerben aan Greta, dat een dokter in de stad te veel kalmeringstabletten aan Evert had gegeven en dat hij nu met een ontwenningsskuur bezig was. Toen nam Greta Evert spontaan in de arm en wandelde met hem naar de boot.

„Dat vindt Evert wel leuk,” plaagde Gerben.

„Dat mag je niet zeggen, Gerben!” vond Greta. „Het is

helemaal niet prettig als je last hebt van duizeligheid!”

„Maar dat loopt met Evert wel los!” zei Gerben. „Binnenkort is hij weer helemaal de oude!”

„Welja,” zei Evert. „Het is al over!”

Maar hij hield Greta stevig in de arm.

Toen Greta de Kameleon en de praam zag, vroeg ze:

„Moeten we met die boten dat grote meer over?”

„Dat gaat best,” zei Evert. „Je kunt toch wel zwemmen?”

„Jawel, maar ik ben niet van plan om te zwemmen,” zei Greta.

„Gaat u maar voorin op het bankje zitten,” zei Sietse. „U zult zien, dat onze boot prima vaart!”

En zoals zoveel passagiers van de Kameleon vond Greta het varen weldra geweldig. Zij bekeek met bewondering, hoe handig Sietse tussen de vele zeil- en motorboten door stuurde.

„Ik wist niet, dat het varen zó leuk was,” zei ze.

„Maar het is nu ook heerlijk rustig weer,” zei Gerben. „Bij een balkenbreker gaat het wel even anders. Dan spat het water om je oren en moet je jezelf goed vasthouden anders word je over boord geslingerd.”

„Een balkenbreker? Wat is dat?” vroeg Greta.

„Hij bedoelt een zware storm,” zei Evert. „Maar met deze boot heb je nooit last! Nietwaar jongens?”

„Onze boot vaart door dik en dun,” zei Sietse.

Spoedig bereikten zij de boerderij van Jellema.

Gerben legde de praam vast aan de steiger en riep:

„Welbedankt schippers! Veel plezier verder!”

„Tot ziens Gerben!” riepen de vrienden. De Kameleon voer verder naar de stenen brug en vervolgens de poldervaart in. Greta genoot volop van de tocht, zij vond het prachtig tussen de groene weilanden met bloemen en rustig grazend vee met daarboven de vele weidevogels, die tot hoog in de lucht hun liedjes jubelden.

„De mensen wonen hier toch veel vrijer dan in de stad,” zei ze. „Ik begrijp nu pas goed wat ze bedoelen met de leuze: terug naar de natuur!”

„Vive la liberté,” riep Evert en dat betekent: Leve de vrijheid! Greta keek hem verrast aan en vroeg: „Spreek jij Frans?”

„Jazeker,” zei Evert. „Ik ken een beetje Duits, Engels en Frans. Ik heb ook een diploma boekhouden, want een boerderij is een bedrijf, net zoals een fabriek bijvoorbeeld. Ik had verder willen studeren voor veearts, maar mijn ouders kwamen bij een verkeersongeval om het leven en zodoende moest ik op de boerderij blijven!”

„Dat is verdrietig,” zei Greta. „Jij was vast een hele goede veearts geworden, Evert!”

„Tja, maar nu hoop ik een goede boer te worden,” zei Evert.
„Kijk daar is m’n bedrijf!”

Ze hadden de Prinsenhof bereikt en legden aan. Met z’n allen bezichtigden ze de boerderij. Van het kleine huisje, waarin Evert woonde kon best een leuke bungalow gemaakt worden, vond Greta.

„Dat is wel mijn plan,” zei Evert. „Maar dan moet ik getrouwd zijn. Anders wordt het huis te groot.”

„Dan trouw je maar met Greta!” riep Kees.

„Als dat zou kunnen?” zei Evert lachend.

Greta lachte ook, maar ze zei geen ja en ook geen nee.

Ze gingen de boerderij binnen. De grote schuur was reeds half vol hooi en de stallen, die nu leeg waren, bleken netjes schoon gemaakt te zijn.

„Ai!” riep Kees. „Deze stallen zijn veel groter dan die van Jellema.”

„Ja ja jongetje,” zei Evert trots. „De Prinsenhof is de grootste boerderij in de polder.”

Achter de boerderij wees Evert welke weilanden er allemaal zijn eigendom waren en dat was zover het oog reikte. Kalfjes en schapen met lammeren kwamen naar het hek, waarvoor onze vrienden stonden te kijken. Greta streelde de dieren. Het was duidelijk, dat zij veel van dieren hield en dat de

schapen en kalfjes zoiets meteen aanvoelen is bekend, want ze verdrongen elkaar bij Greta om aangehaald te worden.

Van achter de wagenloods klonk een luid gekraak.

„Harmsma is bezig een schuurtje te slopen,” zei Evert, „gaan jullie mee kijken?”

Met de tractor had Harmsma een houten schuurtje omver geduwd en hij wilde het hout verder versplinteren toen Henk riep: „Mijnheer! Mijnheer! Mag ik die planken hebben?”

Harmsma stopte de motor.

„Wel jongeman,” zei hij. „Als jij die planken gebruiken kunt, mag je ze meenemen. Ga je gang maar!”

Harmsma liet de jongens alleen en Sietse vroeg Henk: „Wat wil jij met die planken doen? Denk je er een boot van te kunnen bouwen?”

„Natuurlijk niet,” zei Henk, „maar een boothuis kan ik er wel van maken.”

„Maar je hebt geen boot,” riep Louw.

„Daarvoor ben ik aan 't sparen,” zei Henk.

„Ja, een rijksdaalder per dag!” riep Kees. „Het duurt minstensduizend dagen voor je een boot kunt kopen!”

„En waar wil je het boothuis bouwen?” vroeg Louw. „In de stad? Aan de kant van de gracht?”

„Ik vraag Klinkhamer, of ik een hokje achter de smederij mag

bouwen,” zei Henk.

„Hoor hem eens!” riep Sietse. „Hij heeft z’n plannen al lang klaar. Maar vader vindt het vast niet goed als er weer een haventje gegraven wordt.”

„Ik hoef geen haventje,” zei Henk. „Een zeiljol kan ik wel op de wal trekken. Aan een afdakje waar de jol onder kan liggen, heb ik al genoeg. Misschien mag ik een dakje tegen de zijkant van jullie boothuis maken?”

„Die Henk!” riep Hielke lachend. „Jij bent goed uitgekookt! Het is heel gemakkelijk om tegen ons boothuis te bouwen. Ik zal je er wel bij helpen!”

Sietse zei niets. Hij liep met grote passen de lengte van de planken te meten.

„Ze zijn ongeveer net zo lang als het boothuis,” zei hij dan.

„We nemen er een flink stelletje van mee, voor de zijwand en het dak. Zo’n hokje is zo gemaakt!”

Ze begonnen de planken naar de Kameleon te slepen en stapelden ze op de motorkap. Voor de opvarenden bleef er nauwelijks plaats over om te zitten.

„Wat doen jullie nu?” vroeg Evert toen hij de volgeladen Kameleon zag. „Waar moeten Greta en ik nu zitten?”

„Wij brengen dit vrachtje even weg,” zei Sietse. „En komen dan terug om jullie te halen!”

„All right!” zei Evert, want het betekende dat Greta nog wat langer op de boerderij bleef en dat vond hij best.

De Kameleon vertrok naar het meer.

De jongens hielden de stapel planken stevig vast, want het hout lag nogal wiebelig, zodat alles gemakkelijk overboord kon rollen. Op het meer kregen de jongens het nog even moeilijk, toen de Kameleon door de hekgolf van een groot schip voer en daarbij woest op en neer deinde. Maar ze kwamen toch zonder ongelukken bij de smederij, waar de planken op de wal werden gelost. Henk liep meteen naar Klinkhamer om toestemming te vragen voor het bouwen van een afdakje. Klinkhamer keek wel even verrast maar dan bedacht hij hoe blij zijn zoons waren met hun boothuis en hij zei joviaal: „Wel Henk, jij kijkt mij zo hunkerend aan, dat ik je het niet kan weigeren. Maar zorg wel, dat je het netjes maakt!”

„Hielke en Sietse zullen mij helpen, mijnheer Klinkhamer!”

„Dan komt het wel goed Henk! Veel succes!”

„Hoera! Wel bedankt, mijnheer Klinkhamer!”

Henk holde naar z’n vrienden om het goede nieuws te vertellen.

„Dat had ik wel verwacht!” zei Hielke. „Onze vader is de kwaadste niet!”

Sietse begon de planken op maat naast het boothuis te leggen en beduidde daarmee hoe het afdakje gemaakt moest worden.

„Zeg jô!” zei Hielke. „Jij vergeet, dat wij Greta nog naar huis moeten brengen!”

„Dat is waar,” ontdekte Sietse. „Laten we dat dan maar gauw doen.”

„Ik blijf hier!” zei Henk. „Dan kan ik alvast de spijkers uit de planken trekken!”

„Wat heb jij een haast met het bouwen!” riep Kees. „Of ben je bang, dat het hokje niet meer klaarkomt in de vakantie?”

„Laat Henk maar,” zei Hielke. „Zodra wij terug zijn zullen we hem weer helpen!”

De Kameleon voer terug naar de Prinsenhof waar Greta en Evert in de kleine woning zó druk zaten te praten, dat zij de jongens pas bemerkten, toen Sietse op de ruiten trommelde. Ze kwamen beiden aan boord. Evert vroeg wat de jongens met de planken gingen doen.

„Daar bouwt Henk een boothuis van,” zei Hielke.

„En hij heeft niet eens een boot!” riep Kees.

„Henk wil graag een zeiljol hebben,” vertelde Evert. „Ik heb hem beloofd een bijdrage te zullen geven voor de aankoop!”

„Dus daar heeft Henk al op gerekend,” begreep Sietse.

„Laat Henk maar schuiven,” lachte Louw.

Ze voeren het meer op in de richting van het Paviljoen. Daar stak juist een motorjacht van wal met aan boord twee jongemannen. Zij keken lachend naar het malle bootje van onze vrienden en herkenden dan Greta.

„Hallo Greta!” riepen zij. „Wil je niet liever met ons meevaren? Onze boot is veel mooier!”

„Maar deze boot vaart beter!” riep Greta.

„Die wastobbe komt nauwelijks vooruit!” riepen de heren en zij gaven hun motor meer gas om te laten zien, hoeveel sneller hun boot kon varen. Maar Sietse volgde hun voorbeeld en wat er toen ging gebeuren weten wij zo zoetjes aan al lang. De heren lieten hun boot sneller en sneller varen, maar ze kwamen de Kameleon geen meter op voor. Weldra voeren ze in de hoogste versnelling en daar kwam warempel de wastobbe van die kwajongens plotseling naar voren en voer het motorjacht in een ommezien voorbij.

Greta wuifde vrolijk naar de jongemannen die hen beteuterd nakeken.

„Tja,” zei Evert lachend. „Een boot hoeft niet mooi te zijn, als ze maar goed wil varen, dat is de hoofdzaak!”

Door de grote snelheid werd het dorp spoedig bereikt. Evert bracht Greta naar huis en de jongens bleven in de boot op z'n

terugkomst wachten. Toen het tweetal gearmd wegwandelde, zei Sietse: „Ik heb het al gezien. Wij hoeven Evert niet meer mee te nemen in onze boot! Hij heeft een nieuw geneesmiddel ontdekt en dat heet Greta. Ik wed, dat er van z'n huisje wel spoedig een bungalow gemaakt wordt. En dat allemaal, doordat Keesie Snoeper een papieren zak kapot liet knallen!”

„Zo zie je maar, dat ik toch nog ergens goed voor ben,” zei Kees en hij keek heel trots alsof hij een reuze prestatie had geleverd.

„Opschepper!” riep Louw. „Jouw stomme gedoe met die zak heeft heel toevallig Evert en Greta bij elkaar gebracht, maar het had ook best fout kunnen gaan, toen het paard zo steigerde!”

„Jij kunt kletsen wat je wilt,” zei Kees. „Maar als ik de zak niet had laten ploffen, zaten wij nu niet hier op Evert te wachten!”

„Het gekke van 't geval is,” zei Hielke, „dat Louw gelijk heeft, maar Kees ook!”

Maar wie er ook gelijk had, maakte voor Evert geen verschil. Hij kwam luid fluitend bij de jongens terug en riep vrolijk: „Varen maar! We gaan een nieuwe toekomst tegemoet, vrienden! Ik heb me nog nooit zo prettig gevoeld als vandaag!”

„Heb ik het niet gezegd?“ zei Sietse ondeugend. „Greta is één van de beste geneesmiddelen!“

HOOFDSTUK VIII

De dieven in de val

Henk had de hele avond wel aan z'n boothuis willen timmeren, maar hij moest ook nog de kranten bezorgen. Als je een boot wilt kopen, moet je geld hebben nietwaar en Henk kon iedere rijksdaalder, die hij met het kranten bezorgen verdiende, dan ook best gebruiken. Vol ongeduld zat hij die avond op Boonstra te wachten en toen hij hem zag komen, liep hij hem gauw tegemoet.

„Hier Henk!” zei Boonstra. „Neem jij de fiets! De kranten zitten in de zijtas en ik hoop, dat je deze keer geen moeilijkheden hebt!”

„Ik kom zo gauw mogelijk terug, Boonstra,” beloofde Henk en snel fietste hij naar de polderdijk. Bij de Woudaap en bij Jellema werd vlug een krant in de bus geduwd en dan ging het verder de polder in.

De waakhond van boer Brandsma kwam weer blaffend op hem af, maar Henk riep: „Hoepel op!” Hij reed gewoon naar de voordeur en liet een krant in de bus glijden. De hond liep grommend met hem mee, maar deed niets. Henk fietste naar

de volgende klant. Dat was de rentenierende boer Kroon, die heel veel antiek had verzameld. Er reed een auto vlak voor Henk het erf op bij mijnheer Kroon. Er stapten twee heren uit, die door Henk direct herkend werden als de mannen, die zich met valse papieren hadden uitgegeven voor rechercheurs.

Drommels, dacht Henk, die twee willen mijnheer Kroon oplichten. Hij keerde meteen zijn fiets en reed terug naar de boerderij van Brandsma, waar hij vroeg of de boer gauw de veldwachter wilde waarschuwen, want er waren ongewenste gasten bij mijnheer Kroon op bezoek.

Het is bij de boeren de gewoonte om in tijden van nood elkaar te helpen en dus belde Brandsma veldwachter Zwart en droeg vervolgens z'n knecht Jan op om met de tractor en een aanhangwagen de ingang van het erf bij Kroon te blokkeren. En dat deed Jan maar wat graag. In een ommezien had hij de tractor gestart en reed de weg op. Brandsma en Henk volgden hem op hun fietsen. Intussen hadden de twee mannen bij mijnheer Kroon aangebeld en zich bekendgemaakt, als rechercheurs uit de stad, die graag even het antiek van mijnheer Kroon wilden controleren.

„Waarom?” vroeg mijnheer Kroon verwonderd. „Alles wat ik heb is eerlijk betaald en gekocht van bekende relaties!”

„Daar twijfelen wij niet aan, mijnheer Kroon,” zeiden de ,chercheurs’. „Maar u kunt zonder het te weten iets in uw bezit hebben dat achteraf toch van diefstal afkomstig blijkt te zijn. In zo’n geval kunt u uw leverancier om schadevergoeding vragen. Maar als u van ieder stuk dat u bezit de herkomst kunt aantonen, zult u geen moeilijkheden ondervinden. Dus mogen wij even rondkijken?”

Hoewel mijnheer Kroon dit bezoek helemaal niet op prijs stelde, liet hij de heren toch binnen. Tenslotte waren het politiemannen en daar moest je toch rekening mee houden, nietwaar? Voorts was mijnheer Kroon ervan overtuigd dat er bij hem geen antiek aanwezig was, dat het daglicht niet kon verdragen. Dus was er voor de heren toch niets te vinden. Maar dat bleek weldra een misrekening te zijn, want één van de ,chercheurs’ wees naar de grote Friese klok en vroeg: „Hoe komt u daaraan, mijnheer Kroon?”

„Dat is een erfstuk van m’n ouders!”

„Aha, heeft u daar een bewijs van?”

„Welnee, alleen als ik iets koop, krijg ik een betaalbewijs. Maar in dit geval heb ik de klok gekregen.”

„Tja! Wat denk jij ervan?” vroeg de ene ,chercheur’ aan de andere. Die zei ook „tja” en opende het deurtje achter in de klok om er naar binnen te kijken.

„’t Is precies dezelfde als de klok, die uit het museum wordt vermist!” stelde hij vast. „We moesten haar voor de zekerheid maar meenemen! Mijnheer krijgt daarvoor een afgiftebewijs en mocht de klok werkelijk zijn eigendom blijken te zijn, dan wordt ze weer netjes teruggebracht!”

Mijnheer Kroon protesteerde heftig en beweerde dat de notaris kon getuigen, dat de klok z’n wettig eigendom was, maar de mannen droegen het antieke uurwerk naar buiten en legden het voorzichtig in de kofferruimte van hun auto. Op dat moment stopte Jan met de tractor en aanhangwagen voor de ingang van het erf. De twee antiekrovers letten daar niet op, zij gingen meteen weer naar binnen om te kijken, wat er nog meer van hun gading was.

„Wat nu?” vroeg Jan toen Brandsma en Henk van hun fietsen stapten en zich bij hem voegden.

„Wij moeten wachten tot Zwart komt!” zei Brandsma. „Tot die tijd moeten wij voorkomen, dat de oplichters er vandoor gaan!”

„Ik ga er een krant bezorgen,” zei Henk. Hij liep naar de woning en wierp door de openstaande deur een krant in de gang.

Eén van de ‚rechercheurs’ die met een grote vaas naar buiten wilde gaan, schrok zichtbaar.

Henk liep terug naar Brandsma, die naast de tractor stond te wachten. De „rechercheur” bracht de vaas in de auto en keek dan naar de wagens voor de ingang van het erf.

„Wat moet dat?” riep hij. „Hebben jullie het erf afgesloten?”

„Wij gaan zo dadelijk weer rijden!” antwoordde Brandsma.

De man leek tevreden met dat antwoord, maar dan zag hij in de verte veldwachter Zwart naderen op de fiets. Drommels, dacht hij, dat klopt niet. Haastig verdween hij in de woning en kwam dan terug met z’n vriend.

Zwart naderde met de grootst mogelijke snelheid en toen de mannen dat zagen, verdwenen zij gauw achter het huis.

„Zij proberen zich te verschuilen,” zei Brandsma. „Maar het zal hen niet helpen! Wij vinden ze wel!”

Daar was Zwart.

„Zijn ze nog binnen?” vroeg hij.

„Ze hebben zich achter het huis verstopt,” zei Brandsma. „Ze zagen u komen!”

„Dan gaan we voorzichtig zoeken,” zei Zwart. „Het is misschien een list om ons hier weg te lokken en er dan gauw met de auto vandoor te gaan!”

„Ik haal wel even de bougies uit hun motor,” bood Jan aan en dat vond Zwart een goed idee, maar tegen Henk zei hij: „Ga jij maar een eindje verder de weg op, het kan gevaarlijk zijn,

als die mannen proberen te vluchten!”

Jan opende de motorkap van de auto en Zwart ging vergezeld van Brandsma het erf op.

Op dat moment kwam mijnheer Kroon naar buiten die verheugd riep: „Ik ben blij, dat ik u zie, mijnheer Zwart! Er zijn hier twee heren die mijn antiek in beslag willen nemen!”

„Waar zijn ze?” vroeg Zwart.

„Ik weet het niet,” zei mijnheer Kroon.

Maar Henk die even verder was gefietst, ontdekte de twee mannen. Zij liepen door de weilanden in de richting van het dorp. Hij liet de fietsbel luid rinkelen en wees naar de vluchtelingen. Zwart zag ze nu ook. Henk fietste zo hard hij kon terug naar het meer. Hij wilde trachten gelijk met de vluchtelingen in het dorp te zijn om te kijken, wat zij verder gingen doen. Maar de heren liepen regelrecht naar de boerderij van Jellema. Door de weilanden was hun weg veel korter dan die van Henk en dus waren zij eerder bij de boerderij. Toen Henk het erf van Jellema bereikte zag hij de twee mannen bij Gerben staan voor de ingang van het fietsenschuurtje. Henk begreep meteen, dat de mannen een fiets wilden hebben en daarom verstopte hij zijn rijwiel in het hoge gras aan de onderkant van de dijk. Vervolgens liep hij het erf op en gluurde om de hoek van de stal naar Gerben en

de mannen. Plotseling grepen de mannen Gerben beet en duwden hem in het schuurtje. Maar Gerben verzette zich hevig en dat betekende, dat de mannen geen schijn van kans kregen om ieder een fiets te stelen. Er stonden drie rijwielen, die van Jellema en z'n vrouw en de fiets van Gerben. Daar werd nu hevig om gevochten. Henk kwam Gerben te hulp, hij holde naar het schuurtje, sloeg de deur dicht en draaide het slot vast. De dieven zaten gevangen! Ze sloegen met hun vuisten op de deur en gingen hevig te keer maar Henk holde gauw naar Jellema. Die keek heel verbaasd, toen Henk kwam vertellen, dat hij twee dieven in het fietsenschuurtje had opgesloten. Maar dat Gerben ook gevangen zat, deed Jellema meteen te hulp snellen. Toen hij en Henk bij het fietsenschuurtje kwamen was het daarbinnen verwonderlijk stil.

„Ben je er nog, Gerben?” riep Jellema.

„Natuurlijk!” riep Gerben. „Want ik kan er niet uit! Maak de deur maar los!”

Jellema draaide de sleutel om en trok de deur voorzichtig open. Hij verwachtte dat de dieven naar buiten zouden stormen, maar tot z'n verbazing verscheen alleen Gerben in de deuropening. Hij had een blauw oog en een gezwollen neus.

„’t Is me wat moois,” mopperde hij. „Die twee snoeshanen wilden fietsen stelen, maar ik heb ze goed van katoen gegeven! Daar liggen ze!”

Tussen de fietsen lagen de twee bedriegers versuft naar de deur te kijken. Gerben had hen zó met z’n stevige vuisten bewerkt, dat ze knock-out waren gegaan.

Inmiddels arriveerde ook Zwart gevolgd door boer Brandsma.

„Zijn de vluchtelingen hier?” vroeg de veldwachter.

„Als u dit edele tweetal zoekt,” zei Gerben. „Bent u hier aan het juiste adres!”

„Drommels wat heb je met hen uitgevoerd?” vroeg Zwart.

„Gebokst!” zei Gerben. „Hier in het fietsenhok! In het donker! Het was geen partij, twee tegen één, maar ik heb het gewonnen! Hoera voor mijzelf! Maar het begint me zoetjesaan wel de keel uit te hangen, dat ik steeds de dieven moet vangen. Dat hoort u toch te doen, mijnheer Zwart! Ik knap steeds het vuile werk op en krijg nog flinke klappen bovendien. En dan moet u nog vragen: „Drommels wat heb je met hen gedaan?” Had ik ze ieder een fiets moeten geven om lekker te kunnen vluchten? Maar dan zijn ze bij mij aan het verkeerde adres. Als iemand mijn fiets wil stelen of iets anders zal ik net zo lang met hem vechten, tot één van ons er

bij neervalt!”

„Ja, ja, ’t is goed Gerben!” zei Zwart, want hij zag de twee mannen overeind krabbelen. Zwart koppelde hen vlug met de handboeien aan elkaar en gelastte hen te gaan lopen.

„Ik zal maar meegaan,” zei Gerben.

„Dat wilde ik je juist vragen,” lachte Zwart.

„Dat wist ik wel,” zei Gerben. „Ik moet immers altijd mee! Enfin ik ga toevallig toch die kant op. En Hendrikus, jij wordt nog wel bedankt voor het opsluiten! Als je het lef hebt om dat weer te doen, stuur ik je meteen terug naar je ouders, dekselse handjegauw die je bent!”

„Ik zal het nooit meer doen Gerben,” zei Henk en hij zocht z’n fiets uit de berm om de rest van de kranten in de polder te bezorgen. Toen hij een halfuur later terug kwam, stonden z’n vader en moeder, mijnheer en mevrouw Venema, bij de smederij van Klinkhamer op hem te wachten. Gerben had hun verteld dat Henk eventjes een fietstochtje maakte door de polder. Dat was volgens Gerben goed voor de spijsvertering. Mevrouw Venema betwijfelde of dat wel zo goed was, in ieder geval vond zij het niet nodig. De jongen moest zich niet teveel afmatten, vond ze, maar toen Henk heel monter en bruingebrand van de fiets sprong, keek mevrouw Venema wel verbaasd. Hielke en Sietse stonden er

lachend bij te kijken, toen Henk z'n moeder een zoen gaf. Maar dan deed die malle Sietse een stap naar voren en gaf mevrouw ook een zoen. Daar moesten ze allemaal hartelijk om lachen en Henk riep: „Zijn dit geen leuke vrienden, moeder?”

„Ik word er wel een beetje door overrompeld,” zei mevrouw lachend. „Maar ik zie, dat jij het goed maakt, je ziet er gezond uit!”

„Dat komt van de bruine bonen,” zei Henk. „Bij Gerben krijg ik alle dagen bruine bonen met spek!”

„Het is toch niet waar?” riep mevrouw. „Dat is een veel te eenzijdige voeding!”

„Natuurlijk is het niet waar,” zei mijnheer Venema. „Henk begint al net zo te fantaseren als z'n gastheer Gerben!”

Mevrouw las op de fietstas de naam van een dagblad en vroeg:

„Zeg Henk, jij bent toch zeker geen krantenbezorger?”

„Dat ben ik toevallig wel!” zei Henk. „Ik verdien er een rijksdaalder mee en die kan ik best gebruiken, want ik spaar voor een boot!”

„Een boot?!” riep mevrouw vol afschuw.

„Ja! Voor een zeiljol!” zei Henk. „En hier achter de smederij bouw ik een boothuis!”

„Zoiets geks heb ik nog nooit gehoord!” riep z'n moeder

verontwaardigd. „Wat moet jij met een boot? Er komt niets van in! Je zou warempel nog verdrinken!”

„Verdrinken?” riep Henk. „Heeft u ooit een eend zien verdrinken?! Ik kan zwemmen en duiken als de beste!”

„Ja! Dat is waar!” riepen Hielke en Sietse. „Henk zwemt net zo goed als wij. Wij hebben het hem vanaf de eerste dag al geleerd anders mocht hij van Gerben niet mee uit varen!”

„Dat was heel verstandig van Gerben,” vond mijnheer Venema.

„Maar Henk, hoe kan dat allemaal?” vroeg mevrouw twijfelend. „In het zwembad durfde jij nauwelijks in het water!”

„Daar werd ik steeds geplaagd door Jan Bartels,” zei Henk. „Hij was hier ook bij het meer en zocht weer ruzie. Toen heb ik hem een flink pak slaag gegeven, want Gerben heeft mij ook boksen geleerd, begrijpt u?”

Mijnheer Venema knikte goedkeurend.

„Tjonge Henk,” zei hij. „Die Gerben heeft een kerel van je gemaakt! Dat noem ik een prestatie!”

„Maar gaat dit niet de verkeerde kant uit?” vroeg mevrouw.

„Zo’n opvoeding is toch veel te ruw? Vechten is heel onbeschoft, Henk!”

„Maar moeder, ik vecht nooit! Het was alleen maar uit

zelfverdediging, dat ik met Jan Bartels bokste. Hielke en Sietse vechten ook nooit!”

„Welnee,” zei Sietse. „Wij willen geen ruzie. Maar als we worden aangevallen, aaien we wel terug! Je kunt je toch maar niet door iedereen laten slaan?”

„Och dat zoeken de jongens gewoonlijk wel onder elkaar uit,” zei mijnheer Venema. „Ik ben blij, dat Henk zich zo goed weet aan te passen!”

„Maar dat hij een boot gaat kopen, vind ik niet goed!” zei mevrouw.

„Och, zover is het nog lang niet,” meende mijnheer Venema. „Henk heeft er immers het geld niet voor? Hoeveel heb je al gespaard, Henk?”

„Drie gulden! En ik krijg nog een rijksdaalder, als ik de fiets terug breng!”

„Tjonge, dan bezit je al vijfeneenhalve gulden?” lachte mijnheer Venema. „Dat is nog lang niet genoeg om er een boot voor te kunnen kopen!”

„Maar ik krijg er iedere dag een rijksdaalder bij,” zei Henk.

„Hoe lang denk jij hier dan wel te blijven?” vroeg z’n moeder.

„Zo lang mogelijk,” zei Henk.

„Maar Henk, dat kan nog hoogstens een week duren,” zei z’n vader. „En dan heb je nog lang geen boot gespaard!”

„Wellicht niet,” zei Henk. „Maar dan is m’n boothuis wel klaar!”

Mijnheer Venema schudde z’n hoofd en zei: „Je vermaakt je verder maar Henk en doe geen domme dingen. Over een paar jaar kun je dan misschien wel een boot kopen!”

Z’n moeder gaf hem ook nog veel goede raad, hij moest maar niet direct teveel verlangen, want dan was de teleurstelling zoveel groter. En voor een boot was hij beslist nog te jong!

Dan namen z’n ouders afscheid en vertrokken met hun auto naar de stad. Henk keek hen na, totdat de auto om de hoek was verdwenen en zei dan tegen Hielke en Sietse: „Ze zullen er nog van opkijken als ik binnenkort al een jol heb!”

„En hoe kom jij dan aan zoveel geld?” vroeg Hielke.

„Wel, ik krijg nog een flinke beloning van Evert en ik hoop, dat mijnheer Kroon ook iets geeft, want ik heb verhinderd dat twee oplichters er met zijn antiek vandoor gingen!”

„Wanneer heb je dat gedaan?” vroeg Sietse verbaasd. „Wij weten van niets!”

„Een half uur geleden zag ik dezelfde twee mannen weer, die hier het beeldje terug wilden halen, ze gingen naar mijnheer Kroon,” vertelde Henk. „Ik heb toen vlug boer Brandsma en veldwachter Zwart gewaarschuwd! Met de hulp van Gerben zijn de oplichters toen gepakt! Dat was alles! En nu ga ik gauw

de fiets terugbrengen anders denkt Boonstra dat ik verongelukt ben! Tot ziens!”

Henk reed snel naar het dorp en de Klinkhamertjes keken hem vol bewondering na.

„Hij was zo’n slome,” zei Hielke. „Maar daar merk je niets meer van!”

„Zwart had het wel door,” zei Sietse. „Toen Henk voor het eerst in de smederij kwam, zei vader: ‚Dat is een bedeesd jongetje!’ Maar Zwart zei: ‚Over veertien dagen is hij precies het tegengestelde! Daar zal Gerben wel voor zorgen!’ Nou je ziet het! De veertien dagen zijn nog niet om en Henk beleeft al meer avonturen dan wij!”

„Dan zullen we ook kranten moeten gaan bezorgen,” zei Hielke.

„Welnee,” zei Sietse. „Wij hebben toch al een boot!!!”

De volgende morgen kwam Gerben in de smederij en het eerste wat Klinkhamer en z’n zoons opviel was de gezwollen neus en het blauwe oog van Gerben.

„Wat heb jij uitgevoerd?” vroeg Klinkhamer.

„Het is de schuld van de barbier,” vertelde Gerben. „Gisteren liet ik m’n haar knippen en toen vroeg die haarkunstenaar:

‚Ook scheren, mijnheer?’

Nou ja, zo’n man moet ook leven en dus zei ik: ‚Ook

scheren!’ U weet hoe dat gaat. M’n kop achterover en de koffieleut klodderd m’n gezicht vol zeep. Toen begon het scheren. Hij greep me bij de neus, zoals die zeepsmeeders dat altijd doen, maar hij kneep zo gruwelijk hard, dat de tranen in m’n ogen sprongen. Ik gilde als een varken. „Grote aansteller!” riep hij kwaad en sloeg me een blauw oog. Maar dat doet hij geen tweede keer! Ik scheer me voortaan zelf en dan electrisch zoals dat een modern heer past!”

„Grote leugenaar!” riep Sietse. „Jij bent helemaal niet wezen haarknippen! Jouw pruik hangt zelfs over de kraag van je jasje!”

„Drommels, is het zó erg?” vroeg Gerben. „Dan moet het er nodig af. Ik ben veel te knap om er zo lelijk bij te lopen!”

„Gerben vertel nu eens eerlijk, hoe je aan die gezwollen neus en dat blauwe oog komt?” vroeg Hielke.

„Dat heb ik aan die dieven te danken!” riep Gerben en hij wees naar Henk die juist de smederij binnenkwam. „Mijn magere bleke logé sloot mij op in het fietsenschuurtje van Jellema, samen met twee onderwereldfiguren. Die heren trakteerden mij op een portie vuistslagen met een zichtbaar resultaat, zoals jullie zien. Nog welbedankt Hendrikus, jij hebt mij een leuk aandenken geschonken voor het aangenaam vertoeven in ons dorp. De dokter zegt, dat de neus nooit

meer goed wordt!”

„Dat is wel te begrijpen,” zei Sietse. „Want jij steekt je neus overal in.”

„Liet jij je dan zomaar slaan?” vroeg Klinkhamer.

„Natuurlijk niet!” riep Gerben. „Ik sloeg ze allebei knock-out!”

„’t Is eerlijk waar,” bevestigde Henk. „Toen Jellema het schuurtje opende, lagen de twee mannen versuft tussen de fietsen!”

Henk vertelde de hele toedracht.

„Ja ja,” zei Gerben. „Ik mocht weer voor het slot van de geschiedenis zorgen. Ze zeggen: „De politiepet past ons allemaal.” Maar ik krijg die pet geregeld tegen m’n zin op het hoofd gedrukt. Maar het salaris van een politieagent heb ik nog nooit ontvangen. Ze rekenen wel op m’n hulp maar ze belonen niets!”

„Wie beloont niets?” vroeg veldwachter Zwart, die ook in de smederij kwam.

„De heren van de politie laten zich graag door mij helpen!” zei Gerben. „Maar een beloning is er nooit bij!”

„Ho ho broer!” riep Zwart. „Dat moet je afwachten! Ik heb jouw heldhaftig optreden in mijn rapport vermeld en dus heb jij nog de kans op een beloning. En Henk hoe luidt het adres

van je vader?”

„J. G. Venema, tandarts, Nieuwe Gracht 15, mijnheer Zwart.”

„Goed zo, welbedankt!” en Zwart vertrok meteen weer naar het dorp.

„Dat ziet er niet best uit, Henk!” zei Gerben. „Zwart gaat je vader vragen om jou terug te roepen naar huis. Het wordt hier te gevaarlijk voor jou, jij bent nog te jong voor de politiepet. Zwart vreest, dat er nog meer vreemde dingen gaan gebeuren, zolang jij kranten bezorgt. Daarom moet jij weg. Ga je koffer alvast maar pakken!”

„En zet jij maar een feestneus op!” zei Henk, maar toen moest hij vlug de werkplaats uithollen, want z’n ‚kostbaas’ wilde hem grijpen.

„Die jongen is zomaar brutaal geworden,” mopperde Gerben. „Eerst was hij zo bedeesd. Hoe durft hij zoiets tegen mij te zeggen?!”

„Dat begrijp ik ook niet,” zei Sietse, „want jij hebt al een feestneus!”

Toen moest ook hij de smederij uithollen.

Hielke ging ook naar buiten en daar zagen de jongens Louw naderen. Hij liep hard en zwaaide met z’n handen ten teken, dat er iets bijzonders was.

„Hé Henk!” riep hij. „Ik weet een boot voor je! ’t Is geen

nieuwe maar nog wel een hele goeie!”

„Is het een jol?” vroeg Henk direct.

„Ja jô! Een echte overnaadse jol!”

„Waar is-ie?” vroeg Sietse.

„Bij de hellingbaas!”

„We gaan meteen kijken!” zei Sietse en ze holden naar de Kameleon. Snel voeren ze naar het dorp en legden bij de scheepshelling van Gaastra aan.

„Ik zie hem al!” riep Henk en hij holde naar een jol, die op de wal lag. Ze stonden het vaartuig aan alle kanten te bekijken. Sietse probeerde met de punt van z’n zakmes in de planken van de romp te steken maar het lukte niet, het hout was nog klokgaaf!

„Een best bootje!” zei Sietse.

„Wat zou het kosten?” vroeg Henk.

„Tweemaal de helft!” grapte Hielke.

„We gaan het aan Gaastra vragen,” stelde Sietse voor.

In de deuropening van een schuur stond Gaastra naar de jongens te kijken. De vrienden gingen naar hem toe en Sietse zei: „Nou Henk, vraag het maar!”

„Mijnheer?” vroeg Henk. „Hoeveel kost die zeiljol?”

„Negenhonderd gulden!”

„Oei,” zei Henk. „Ik zou hem graag willen hebben, maar ik

weet nog niet of ik het kan betalen!”

„Ik wil hem wel een weekje voor je vasthouden,” zei Gaastra.

„Misschien heb je dan geld genoeg?”

„Goed mijnheer Gaastra. Dan kom ik het u wel vertellen,” zei Henk. En met die afspraak gingen de jongens terug.

„Waar haal ik zo gauw negenhonderd gulden vandaan?”

zuchtte Henk.

„Dat gaan we aan Kees vragen,” zei Sietse en dus voeren ze naar de Woudaap. Daar stond Kees reeds te wachten. Hij kwam meteen aan boord. Hij had een hamer bij zich.

„Gaan we aan het boothuis timmeren?” vroeg hij.

„Ik weet nog niet, of ik een boot kan kopen,” zei Henk. „Hoe kom ik aan negenhonderd gulden?”

„Ik heb het niet,” zei Kees lachend. „Maar je kunt het lenen bij de bank!”

„Dat is nog niet zo gek!” riep Sietse. „Dan kun je jaarlijks iets terugbetalen en intussen kun je fijn zeilen!”

„Maar de bank geeft geen leningen aan minderjarigen,” zei Louw.

„Dat vrees ik ook,” zei Henk. „Dan zal m’n vader naar de bank moeten om het in orde te maken, maar dat doet hij vast niet!”

„Zeg jongens, wie loopt daarginds?” vroeg Hielke.

In de verte op de dijk tussen de stenen brug en het Paviljoen liep iemand naast een fiets en zwaaide met een hand naar de jongens. Sietse stuurde de Kameleon erheen en dan ontdekten ze dat het Greta was. Haar fiets had een lekke band en Greta was zeer verheugd, dat de jongens haar te hulp kwamen.

„Ik ben op weg naar Evert,” zei ze. „Maar iemand heeft een fles stuk laten vallen en ik fietste door de scherven!”

„Wij brengen u wel naar de Prinsenhof,” zei Sietse.

De fiets werd over de motorkap gelegd en Greta mocht op het voorbankje zitten. Zo voeren ze naar de stenen brug en dan door de poldervaart.

„Evert zal wel op de uitkijk staan,” zei Hielke.

„Welnee,” lachte Greta. „Hij weet niet, dat ik kom. Maar als ik geen lekke band had gekregen, was ik er al geweest!”

De Prinsenhof kwam weldra in zicht. Toen ze dichterbij kwamen, zagen ze Evert bij z'n woning met een duimstok langs de muur meten. Hij keek verrast op toen de Kameleon aanlegde en Greta riep: „Hallo Evert, ik kom even op bezoek!”

„Hartelijk welkom!” riep Evert verheugd.

„Zeg Evert?” vroeg Sietse. „Heb je spullen om de band van deze fiets te repareren?”

„Jawel hoor!” zei Evert. „In de wagenloods hebben we van alles!”

„Dan gaan wij de band wel even plakken,” bood Hielke aan.

„Maar moeten jullie niet een boothuis bouwen?” vroeg Evert.

„Henk heeft nog geen boot,” zei Sietse. „Als jij hem negenhonderd gulden wilt lenen, kan hij een mooie jol kopen bij de hellingbaas!”

„Bij de hellingbaas?” vroeg Evert. „Maar wacht eens even. Daar gaat mij een licht op!”

En de anderen in raadsels achterlatend verdween hij vlug in huis. Het duurde even, voordat hij terug kwam, maar aan z'n glunderend gezicht konden ze zien, dat hij een goed bericht had.

„Henk!” riep hij. „De jol is van jou! Ga ze maar gauw halen!” „Maarre...” stotterde Henk. „Al dat geld? Dat is toch veel te veel?”

„Nee jongetje,” zei Evert lachend, „die boot is van m'n neef. Ik zag hem er gisteren mee varen, maar ik wist niet, dat hij hem naar de hellingbaas bracht om te verkopen. Ik heb hem gebeld en nu mocht ik de boot voor zeshonderd gulden kopen. Dat vind ik een zacht prijsje voor het redden van m'n leven, Henk! Ik hoop, dat ik je hiermee een wederdienst heb bewezen!”

„Maar m'n vader vindt het vast niet goed!” twijfelde Henk.
„Jij hebt de beloning toch eerlijk verdiend?” riep Sietse.
„Ik maak het wel met je vader in orde, Henk!” beloofde Evert.

„Hartelijk dank, Evert. Ik vind het geweldig van je!” Henk schudde Evert de hand en riep: „Jippie jee! Nu heb ik toch een echte boot!”

Henk danste van plezier. Maar dan stopte hij en zei:

„Drommels, nu moet ik gauw een boothuis timmeren!”

„Ja jongens! Gaan jullie maar gauw aan de slag!” zei Evert.

„Nog welbedankt,” riep Henk en dan voer de Kameleon snel terug naar het dorp. De jongens begonnen meteen aan het boothuis te timmeren en dat deden ze zo vlijtig, dat het bouwwerk nog diezelfde morgen zover klaar kwam, dat er alleen nog dakbedekking op moest. Daarvoor namen ze ijzeren golfplaten die nogal roestig waren. Maar met zwarte teerlak werd de roest weg geschilderd. 's Middags was alles geteerd, waarbij de jongens er niet schoner op waren geworden. En toen werd de jol gehaald. De boot werd te water geduwd en Henk zette de mast in de koker. Hij moest zig zag tegen de wind in zeilen maar hij deed dat, tot ieders verbazing, zó goed dat z'n vrienden er alle lof voor hadden, maar begrijpen deden ze het niet. Bij de smederij

probeerden ze de jol over een rolbaantje op de wal te trekken. Dat ging reuze gemakkelijk. Maar Henk wilde liever zeilen en dus liet hij de jol weer te water glijden.

Daar kwam veldwachter Zwart.

„Zeg Henk,” zei hij. „De burgemeester wil jou persoonlijk bedanken voor het redden van Evert Prinsen! Hij verwacht je om vier uur op het gemeentehuis. Je mag je vrienden meenemen. Zul je het niet vergeten?”

„Maar ik ga liever zeilen,” zei Henk.

„Ga maar zeilen, als je maar zorgt dat je om vier uur bij de burgemeester bent,” antwoordde Zwart. „Je komt hè?!”

„Oké,” zei Henk. „ik kom!”

Zwart vertrok en Sietse zei: „Ik wed, dat je een medaille krijgt, Henk! Wij kregen er ook een toen we een schippersknecht hadden gered!”

„Ik hoef geen medaille,” zei Henk. „Ik heb al een mooie boot en daarmee ga ik weer zeilen!”

Hij wilde de mast weer in de koker zetten maar Louw riep: „Hé jô! Zo kun je niet onder de brug door!”

Daar had Henk zo gauw niet aan gedacht en dus ging hij op de mastbank zitten roeien. De Kameleon volgde hem.

Voorbij de brug maakte Henk z'n boot zeilklaar en voer het meer op. Eerst ging hij naar het eiland, dan naar de Woudaap

en vandaar naar het Paviljoen. De Kameleon volgde hem trouw. Bij de stenen brug zagen ze Evert en Greta fietsen. Ze wuifden uitbundig naar de jongens en Evert riep iets wat ze niet konden verstaan. Henk zeilde met reuze veel plezier, hij glunderde net zoals Kees, wanneer die een lekker gebakje at. Voorbij het Paviljoen voer Henk naar de overkant van het meer. Hij kruiste de vaargeul en stuurde behendig achter een grote vrachtboot langs.

„Hij doet het fantastisch goed!” zei Hielke.

„Het zijn ook reuze handige bootjes,” zei Kees. „Ik geloof dat ik ook voor eentje ga sparen!”

„Lust jij dan geen gebakjes meer?” vroeg Louw.

„Wat heeft dat er nou mee te maken?” vroeg Kees verontwaardigd.

„Dat heeft er heel veel mee te maken,” riep Sietse, „want jij versnoept al je spaargeld!”

Daar gaf Kees geen antwoord op. Henk stuurde z’n jol nu langs de andere oever van het meer en voer terug naar het dorp. Voor de brug liet hij de boot weer keren en ging andermaal het meer op. Sietse vroeg aan de brugwachter hoe laat het was. Tien voor vier was het antwoord en toen moest de Kameleon op volle snelheid Henk achterna, want ze werden immers om vier uur in ’t gemeentenhuis verwacht?

Halverwege het eiland werd de jol ingehaald en Sietse duwde met de Kameleon het zeilbootje een halve slag rond.

„Terug jô!” riepen de vrienden. „Het is al bijna vier uur!”

„Hè, wat vervelend!” mopperde Henk. „Het ging juist zo lekker!”

Hij zeilde naar de brug en nam de mast weg. Door de snelheid ging de jol zonder hulp onder de brug door. Henk zette de mast gauw weer omhoog en zeilde verder naar het dorp. Toen de jongens bij het Raadhuisplein aanlegden wees de torenklok drie minuten over vier uur.

„We zijn mooi op tijd,” zei Kees. Hij was de eerste, die op de wal sprong en naar het gemeentehuis liep. De anderen volgden hem. Bij de ingang van het gebouw keek de bode vol afkeuring naar de jongens.

„Moeten jullie zó naar de burgemeester?” vroeg hij bits en hij wees naar de teervlekken op de lang niet schone overalls.

„Hebben jullie geen zondagse kleren?”

„’t Is toch geen zondag?” zei Sietse ondeugend.

Achter in de gang verscheen Zwart en riep: „Ha! Zijn ze daar? Laat ze maar verder komen!”

De vrienden gingen naar Zwart. Die opende een deur en dan kwamen ze in een groot vertrek, waar niet alleen de burgemeester maar ook de ouders van Henk, Evert en Greta,

mijnheer Kroon de rentenier, Gerben en een hoge oom van de politie waren. Verbluft keken de jongens naar dat gezelschap en het gezelschap keek verwonderd naar de groezelige jongens.

„Had jij niet even schone kleren aan kunnen trekken, Henk?“ vroeg z'n moeder verontwaardigd.

„Dag moeder,“ zei Henk en hij gaf haar een zoen. „Dag vader!“

Mijnheer Venema keek verbaasd naar de hand die Henk hem gaf. Ze was verre van schoon! Gerben stond er in stilte van te genieten. Het papkindje Henk liet nu eens duidelijk zien hoe hij veranderd was.

„Ga zitten jongelui!“ zei de burgemeester. „Ik zie, dat ik jullie uit drukke bezigheden heb gehaald, maar we zullen het niet te lang maken. In de eerste plaats wil ik het woord richten tot Henk Venema. Even kijken. Wie van jullie is het ook weer?“ „Die met de groezeligste overall,“ riep Gerben. „Hij logeert bij mij! Nou, dan weet u het wel!“

Greta schoot in de lach en ook mijnheer Venema vond het grappig.

„Ik ben Henk Venema, burgemeester!“ zei Henk.

„Juist! Wel Henk, jij hebt mijnheer Evert Prinsen gered, toen hij dreigde te verdrinken. Dat was een hele moedige daad van jou, temeer omdat jij de zwemkunst nauwelijks meester was. Dat jij die zware mijnheer Prinsen toch op de wal wist te brengen, is een prestatie, die zeker een beloning waard is. Daarom is het mij een groot genoegen, dat ik jou de medaille

voor het redden van drenkelingen mag uitreiken!”

„Ga even staan, Henk,” zei Gerben en hij voegde er verontschuldigend aan toe. „Tja, zolang ik hem in de kost heb, moet ik ook voor z’n opvoeding zorgen, nietwaar?”

De burgemeester spelde Henk de medaille op de borst en zei: „Wij zijn er trots op, dat jij deze medaille eerlijk verdiend hebt!”

Evert begon te applaudisseren en de anderen volgden zijn voorbeeld.

„Dank u wel burgemeester!” zei Henk. „Maar ik heb van Evert al een mooie zeilboot gekregen!”

„Het is toch niet waar?” riep z’n moeder verschrikt.

„Dat is al te gek!” vond mijnheer Venema.

„Welnee!” riep Evert. „Het is geen nieuwe boot! En het is toch logisch, dat ik Henk graag wilde belonen voor het redden van m’n leven?!”

„Maar dan komt u voortaan uw gebit gratis bij mij laten behandelen!” zei mijnheer Venema.

„Afgesproken, dokter!” zei Evert lachend en daarmee was iedereen tevreden gesteld.

„Zullen we dan nu verder gaan?” vroeg de burgemeester.

„Want ik ben nog niet klaar met Henk. Hij heeft er namelijk ook voor gezorgd, dat het antiek van mijnheer Kroon niet

gestolen werd. En daarvoor mag ik je deze envelop overhandigen, Henk!”

„Dank u wel!” zei Henk en dan gaf hij mijnheer Kroon een hand en zei: „Hartelijk dank, mijnheer. Maar ik wil de envelop liever aan Gerben geven, want hij heeft de dieven gepakt!”

„O nee!” riep Gerben. „Uit ongewassen handen neem ik niets aan!”

„Nee Henk,” zei de burgemeester, „voor Gerben is er ook een envelop. De adjudant van politie, mijnheer Schouten, zal haar uitreiken!”

De adjudant kwam naar voren en zei: „Mijnheer Gerben Zonderland! Het is niet onopgemerkt gebleven, hoe kranig u meerdere malen de politie hier ter plaatse hebt geassisteerd! Wij stellen dat zeer op prijs en menen daaraan gestalte te moeten geven in de vorm van een bijdrage, die u hierbij in deze envelop ontvangt. Namens al m’n collega’s hartelijk dank voor al uw hulp! Alstublieft!”

Glunderend nam Gerben de envelop in ontvangst en zei: „Hartelijk dank, mijnheer! En mag ik nu voortaan zonder licht fietsen?”

„Natuurlijk niet!” riep Zwart. „Het is voor je eigen veiligheid broer, dat je licht op je fiets moet hebben. Je loopt anders de

kans om door een auto te worden overreden! En toevallig willen wij je nog niet kwijt, al zie je er op 't ogenblik niet op je voordeligst uit!”

„Ik huil van ontroering,” zei Gerben.

De bode kwam binnen gevolgd door een jongedame, beiden droegen ze grote dienbladen met allerlei drankjes en gebak.

„Ha!” riep Kees. „Nu wordt het toch nog een echt feest!”

Gauw nam hij een glas limonade en één van de grootste gebakjes. De bode snoof in de lucht en zei: „Het ruikt hier branderig!”

„Welnee!” vond Gerben. „U ruikt de teer in de overalls van de jongens!”

En dan vroeg mijnheer Venema om stilte: „Dames en heren!” sprak hij. „Ik zou graag een toast willen uitbrengen op de heer Gerben Zonderland, want hij heeft van m'n zoon Henk een sportman gemaakt, die tot m'n grote verbazing hier dingen heeft gepresteerd, die ik niet voor mogelijk had gehouden! Daarom roep ik uit volle sympathie: Lang leve, Gerben!”

Dat werd door iedereen luid mee geroepen.

„Er klopt geen woord van!” riep Gerben. „Ik heb me juist helemaal niet met Henk bemoeid! Door de jongen gewoon met andere jongens te laten meedoen, is hij net zo'n rakker

geworden, als de Klinkhamertjes en hun kornuiten! Het spreekwoord zegt: Wie met pek omgaat, wordt er mee besmet. En dat hebben de heren letterlijk in praktijk gebracht, de smeerpotsen! Toch zijn de jongens met de Kameleon mijn beste vrienden, dus roep ik: Lang leve de Kameleon!" Dat vond ook algemene instemming.

Ze bleven nog een tijdje gezellig bijeen, totdat Gerben naar de boerderij moest om te melken. Dat was voor allen het sein om te vertrekken.

Henk toonde z'n ouders, hoe goed hij kon zeilen. Z'n vader vond het geweldig maar z'n moeder vond het maar zozo. „Tja,” zei mijnheer Venema. „Wij zullen er aan moeten wennen, dat Henk geen papkindje meer is. Hij kan goed zwemmen dus mag hij ook zeilen. We mogen er dokter Ebbinga wel extra dankbaar voor zijn, dat hij het advies gaf om Henk hierheen te sturen!"

Mevrouw Venema gaf er geen antwoord op, maar de medaille van Henk nam ze mee. Ze was er toch trots op, dat haar zoon die had verdiend.

In de smederij vertelden de jongens, hoe de burgemeester een medaille aan Henk had uitgereikt.

„Wat?" riep Klinkhamer. „Zijn jullie in die vuile overalls naar 't gemeentehuis geweest? 't Is een schande!"

„Welnee!” zei Sietse. „Ze hebben allemaal Lange leve de Kameleon geroepen!”

„Dat is waar, mijnheer Klinkhamer,” zei Henk. „Ik heb hier een envelop met tweehonderdvijftig gulden, kunt u mij daar een fiets voor leveren? Dan kan ik na de vakantie in de weekends hierheen fietsen om te gaan zeilen!”

„Tjonge, jij weet wel wat je wilt!” zei Klinkhamer en er klonk duidelijk bewondering in z’n stem.

Vanaf die dag is Henk een trouwe bezoeker gebleven van het dorp en het meer. En hoe was het met de envelop die Gerben kreeg? Zwart vroeg hem de volgende dag in de smederij of de inhoud hem was meegevallen.

„Jawel, mijnheer Zwart,” antwoordde Gerben. „Ik weet niet precies hoeveel er in zat, want ik ben nog steeds niet klaar met het tellen. Maar voorlopig hoef ik niet naar opa ping ping.”

„Wie is dat?” vroeg Zwart.

„Hij bedoelt het bureau van sociale zaken,” zei Klinkhamer.

„En ik kreeg ook een brief van dokter Ebbinga,” vertelde Gerben. „Hij vroeg mij, of ik nog eens een ,bleekneus’ te logeren kon hebben. Zo word ik assistent-dokter van een herstellingsoord. Als het zo doorgaat ben ik assistentpolitieagent, assistent-brandweerman, assistent-dokter, assistent-agrariër, kortom, een heel belangrijk man.”

„Maar dat wisten we al lang, Gerben!” zei Zwart.

„Jammer dat je er nog geen bewijs van hebt, Gerben!”
ontdekte Sietse. „Zullen wij een bewijs van belangrijkheid bij
de burgemeester gaan halen?”

„Nee jongetje, dat is niet nodig!” zei Gerben. „Ik blijf maar
liever gewoon!”

„Dat is heel goed, Gerben,” zei Klinkhamer, „want jongens,
wat zou ons dorp zijn als Gerben, Gerben niet meer was?”

„Dan was het dorp veel minder gezellig,” vond Hielke.

„Juist!” beaamde Zwart.

En daarmee kunnen wij het volledig eens zijn, nietwaar?

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit! (1969)
29. De Kameleon treft doel! (1970)
30. Volle kracht, Kameleon! (1970)
31. Met de Kameleon op avontuur (1971)
32. De Kameleon maakt schoon schip (1971)
33. De Kameleon knapt het op! (1972)
34. Met de Kameleon vooruit (1972)
35. De Kameleon steekt van wal (1973)
36. De Kameleon doet een goede vangst! (1973)
37. De vlag in top voor de Kameleon (1974)
38. De Kameleon in de storm (1974)
39. Alle hens aan dek, Kameleon! (1975)
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden (1975)
41. Op reis met de Kameleon! (1976)
42. De Kameleon heeft succes (1976)
43. De Kameleon vaart voorop! (1977)
44. Lang leve de Kameleon! (1977)

45. De Kameleon helpt altijd! (1978)
46. De Kameleon ruikt onraad (1978)
47. De Kameleon geeft vol gas (1979)
48. De Kameleon maakt plezier (1979)
49. De Kameleon ligt op de loer (1980)
50. De Kameleon in het goud (1980)
51. De Kameleon houdt stand! (1981)
52. De Kameleon vaart door (1981)
53. De Kameleon gooit het roer om (1982)
54. Recht door zee, Kameleon (1982)
55. De Kameleon op dreef (1983)
56. De Kameleon in woelig water (1984)
57. Met de Kameleon voor de wind (1985)
58. De Kameleon heeft goed nieuws (1988)
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij (1989)
60. De Kameleon maakt het helemaal (1991)
61. De Kameleon slaat alarm (1992, door P. de Roos)
62. De Kameleon stuurloos (1995, door P. de Roos)
63. De Kameleon op jacht (1998, door P. de Roos)
64. De Kameleon scoort! (2006, door Fred Diks)
65. Zet 'm op, Kameleon! (2008, door Fred Diks)
66. De Kameleon lost het op (2009, door Fred Diks)